

SEANCES DU JEUDI 30 NOVEMBRE 1989
VERGADERINGEN VAN DONDERDAG 30 NOVEMBER 1989ASSEMBLEE
PLENAIRE VERGADERINGSEANCE DE L'APRES-MIDI
NAMIDDAGVERGADERING

SOMMAIRE:

CONGES:

Page 736.

COMMUNICATION:

Page 736.

Dépenses en marge du budget.

QUESTION ORALE DE M. ARTS AU MINISTRE DES AFFAIRES SOCIALES, AU MINISTRE DE L'INTERIEUR, DE LA MODERNISATION DES SERVICES PUBLICS, ET DES INSTITUTIONS SCIENTIFIQUES ET CULTURELLES NATIONALES ET AU SECRETAIRE D'ETAT A L'ENVIRONNEMENT ET A L'EMANCIPATION SOCIALE, SUR « L'OCTROI D'UNE PRIME DE RATTRAPAGE AU PERSONNEL DES CPAS QUI GERENT DES HOPITAUX »:

Orateurs: M. Arts, M. Martens, Premier ministre, p. 736.

QUESTION ORALE DE M. TANT AU MINISTRE DE L'INTERIEUR, DE LA MODERNISATION DES SERVICES PUBLICS, ET DES INSTITUTIONS SCIENTIFIQUES ET CULTURELLES NATIONALES, SUR « L'ANNULATION DE LA DECISION DU BOURGMESTRE DE HARELBEKE DE REQUISITIONNER LA GENDARMERIE »:

Orateurs: M. Tant, M. Tobbacq, ministre de l'Intérieur, de la Modernisation des Services publics, et des Institutions scientifiques et culturelles nationales, p. 737.

Ann. parl. Sénat de Belgique — Session ordinaire 1989-1990
Parlem. Hand. Belgische Senaat — Gewone zitting 1989-1990

INHOUDSOPGAVE:

VERLOF:

Bladzijde 736.

MEDEDELING:

Bladzijde 736.

Uitgaven buiten de begroting.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER ARTS AAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN, AAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN, VAN DE MODERNISERING VAN DE OPENBARE DIENSTEN, EN VAN DE NATIONALE WETENSCHAPPELIJKE EN CULTURELE INSTELLINGEN EN AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR LEEFMILIEU EN MAATSCHAPPELIJKE EMANCIPATIE, OVER « DE VERLENING VAN EEN INHAALBONIFICATIE AAN DE PERSONEELSLEDEN VAN OCMW'S DIE ZIEKENHUIZEN BEHEREN »:

Spreekers: de heer Arts, de heer Martens, Eerste minister, blz. 736.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER TANT AAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN, VAN DE MODERNISERING VAN DE OPENBARE DIENSTEN, EN VAN DE NATIONALE WETENSCHAPPELIJKE EN CULTURELE INSTELLINGEN, OVER « HET BUITEN WERKING STELLEN VAN DE BESLISSING VAN DE BURGEMEESTER VAN HARELBEKE TOT OPVORDERING VAN DE RIJKSWACHT »:

Spreekers: de heer Tant, de heer Tobbacq, minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen, blz. 737.

6 feuilles/vellen

103

QUESTION ORALE DE M. MATHOT AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES AFFAIRES ECONOMIQUES ET DU PLAN, SUR « LES PROJETS DE RESTRUCTURATION DANS LE SECTEUR DE L'ELECTRICITE » :

Orateurs : M. Mathot, M. Chevalier, secrétaire d'Etat à la Politique scientifique, adjoint au ministre de la Politique scientifique, p. 738.

PROJETS ET PROPOSITIONS DE LOI ET PROPOSITION (Discussion) :

Projet de loi relatif au statut des miliciens.

Proposition de loi relative au statut des miliciens.

Proposition de loi visant à accorder une indemnité supplémentaire à certains miliciens faisant partie du contingent de l'armée.

Examen et vote d'articles, p. 739.

A l'article 6: *Orateurs* : M. Janzegers, M. Coëme, ministre de la Défense nationale, p. 741.

A l'article 7: *Orateur* : M. Janzegers, p. 742.

A l'article 8: *Orateur* : M. Janzegers, p. 742.

A l'article 10: *Orateurs* : M. Janzegers, M. Coëme, ministre de la Défense nationale, p. 743.

A l'article 12: *Orateurs* : M. Janzegers, M. Coëme, ministre de la Défense nationale, p. 745.

A l'article 18: *Orateur* : M. Janzegers, p. 747.

A l'article 19: *Orateur* : M. Janzegers, p. 748.

A l'article 21: *Orateurs* : M. Janzegers, M. Coëme, ministre de la Défense nationale, p. 748.

A l'article 22: *Orateurs* : M. Janzegers, M. Coëme, ministre de la Défense nationale, p. 749.

A l'article 25: *Orateur* : M. Janzegers, p. 750.

A l'article 26: *Orateurs* : M. Janzegers, M. Coëme, ministre de la Défense nationale, p. 750.

A l'article 27: *Orateurs* : M. Janzegers, M. Coëme, ministre de la Défense nationale, p. 751.

A l'article 28: *Orateurs* : M. Janzegers, M. Coëme, ministre de la Défense nationale, p. 751.

A l'article 34: *Orateurs* : M. Janzegers, M. Coëme, ministre de la Défense nationale, p. 753.

A l'article 35: *Orateurs* : M. Janzegers, M. Coëme, ministre de la Défense nationale, p. 754.

A l'article 36: *Orateurs* : M. Janzegers, M. Coëme, ministre de la Défense nationale, p. 755.

A l'article 37: *Orateurs* : M. Janzegers, M. Coëme, ministre de la Défense nationale, p. 756.

A l'article 37bis (nouveau): *Orateurs* : M. Janzegers, M. Coëme, ministre de la Défense nationale, p. 757.

Aux articles 37ter à sexies (nouveaux): *Orateurs* : M. Janzegers, M. Coëme, ministre de la Défense nationale, p. 758.

A l'article 46: *Orateurs* : M. Janzegers, M. Coëme, ministre de la Défense nationale, p. 760.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER MATHOT AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN HET PLAN, OVER « DE HERSTRUCTURERINGSPROJECTEN IN DE ELEKTRICITEITSECTOR » :

Sprekers : de heer Mathot, de heer Chevalier, staatssecretaris voor Wetenschapsbeleid, toegevoegd aan de minister van Wetenschapsbeleid, blz. 738.

ONTWERPEN EN VOORSTELLEN VAN WET EN VOORSTEL (Beraadslaging) :

Ontwerp van wet betreffende het statuut van de dienstplichtigen.

Voorstel van wet betreffende het statuut van dienstplichtigen.

Voorstel van wet houdende toekenning van een bijkomende vergoeding aan bepaalde dienstplichtigen die deel uitmaken van het legercontingent.

Beraadslaging en stemming over artikelen, blz. 739.

Bij artikel 6: *Sprekers* : de heer Janzegers, de heer Coëme, minister van Landsverdediging, blz. 741.

Bij artikel 7: *Spreker* : de heer Janzegers, blz. 742.

Bij artikel 8: *Spreker* : de heer Janzegers, blz. 742.

Bij artikel 10: *Sprekers* : de heer Janzegers, de heer Coëme, minister van Landsverdediging, blz. 743.

Bij artikel 12: *Sprekers* : de heer Janzegers, de heer Coëme, minister van Landsverdediging, blz. 745.

Bij artikel 18: *Spreker* : de heer Janzegers, blz. 747.

Bij artikel 19: *Spreker* : de heer Janzegers, blz. 748.

Bij artikel 21: *Sprekers* : de heer Janzegers, de heer Coëme, minister van Landsverdediging, blz. 748.

Bij artikel 22: *Sprekers* : de heer Janzegers, de heer Coëme, minister van Landsverdediging, blz. 749.

Bij artikel 25: *Spreker* : de heer Janzegers, blz. 750.

Bij artikel 26: *Sprekers* : de heer Janzegers, de heer Coëme, minister van Landsverdediging, blz. 750.

Bij artikel 27: *Sprekers* : de heer Janzegers, de heer Coëme, minister van Landsverdediging, blz. 751.

Bij artikel 28: *Sprekers* : de heer Janzegers, de heer Coëme, minister van Landsverdediging, blz. 751.

Bij artikel 34: *Sprekers* : de heer Janzegers, de heer Coëme, minister van Landsverdediging, blz. 753.

Bij artikel 35: *Sprekers* : de heer Janzegers, de heer Coëme, minister van Landsverdediging, blz. 754.

Bij artikel 36: *Sprekers* : de heer Janzegers, de heer Coëme, minister van Landsverdediging, blz. 755.

Bij artikel 37: *Sprekers* : de heer Janzegers, de heer Coëme, minister van Landsverdediging, blz. 756.

Bij artikel 37bis (nieuw): *Sprekers* : de heer Janzegers, de heer Coëme, minister van Landsverdediging, blz. 757.

Bij de artikelen 37ter tot sexies (nieuw): *Sprekers* : de heer Janzegers, de heer Coëme, minister van Landsverdediging, blz. 758.

Bij artikel 46: *Sprekers* : de heer Janzegers, de heer Coëme, minister van Landsverdediging, blz. 760.

A l'article 47: *Orateurs*: M. Janzegers, M. Coëme, ministre de la Défense nationale, p. 760.

Orateurs: M. De Bremaeker, Mme Tyberghien-Vandenbussche, rapporteur, M. Janzegers, M. Coëme, ministre de la Défense nationale, p. 761.

Projet de loi ajustant le budget du ministère des Affaires économiques de l'année budgétaire 1989 (*Docs. Sénat n°s 785-1 et 2*).

Projet de loi ajustant le budget du ministère des Affaires économiques de l'année budgétaire 1989 (*Doc. Chambre n° 5/12-895-1*).

Discussion générale. — *Orateurs*: MM. Content, rapporteur, Hatry, M. Chevalier, secrétaire d'Etat à la Politique scientifique, adjoint au ministre de la Politique scientifique, p. 762.

Discussion et vote des articles, p. 764 et p. 766.

Proposition de modification de l'article 33bis du règlement du Sénat.

Discussion. — *Orateurs*: M. Egelmeers, rapporteur, Mme Aelvoet, p. 767.

ORDRE DES TRAVAUX:

Page 768.

COMMUNICATION DE M. LE PRESIDENT:

Page 769.

PROJETS DE LOI (Votes réservés):

Projet de loi relatif au statut des miliciens, p. 769.

Projet de loi contenant le budget des Voies et Moyens pour l'année budgétaire 1990, p. 772.

Explication de vote: *Orateur*: M. Monfils, p. 772.

Projet de loi contenant le budget général des Dépenses pour l'année budgétaire 1990, p. 773.

Orateurs: M. le Président, M. Schiltz, Vice-Premier ministre et ministre du Budget et de la Politique scientifique, p. 773.

Explication de vote: *Orateur*: M. De Seranno, p. 774.

PROJETS DE LOI ET PROPOSITION (Votes):

Projet de loi relatif au statut des miliciens, p. 775.

Explications de votes: *Orateurs*: Mme Nélis, MM. Bosmans, De Beul, p. 775.

Projet de loi ajustant le budget du ministère des Affaires économiques de l'année budgétaire 1989 (*Docs. Sénat n°s 785-1 et 2*), p. 776.

Projet de loi ajustant le budget du ministère des Affaires économiques de l'année budgétaire 1989 (*Doc. Chambre n° 5/12-895-1*), p. 776.

Projet de loi contenant le budget des Voies et Moyens pour l'année budgétaire 1990, p. 777.

Projet de loi contenant le budget général des Dépenses pour l'année budgétaire 1990, p. 777.

Bij artikel 47: *Sprekers*: de heer Janzegers, de heer Coëme, minister van Landsverdediging, blz. 760.

Sprekers: de heer De Bremaeker, mevrouw Tyberghien-Vandenbussche, rapporteur, de heer Janzegers, de heer Coëme, minister van Landsverdediging, blz. 761.

Ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Economische Zaken voor het begrotingsjaar 1989 (*Gedr. St. Senaat nrs. 785-1 en 2*).

Ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Economische Zaken voor het begrotingsjaar 1989 (*Gedr. St. Kamer nr. 5/12-895-1*).

Algemene beraadslaging. — *Sprekers*: de heren Content, rapporteur, Hatry, de heer Chevalier, staatssecretaris voor Wetenschapsbeleid, toegevoegd aan de minister van Wetenschapsbeleid, blz. 762.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 764 en blz. 766.

Voorstel tot wijziging van artikel 33bis van het reglement van de Senaat.

Beraadslaging. — *Sprekers*: de heer Egelmeers, rapporteur, mevrouw Aelvoet, blz. 767.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN:

Bladzijde 768.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER:

Bladzijde 769.

ONTWERPEN VAN WET (Aangehouden stemmingen):

Ontwerp van wet betreffende het statuut van de dienstplichtigen, blz. 769.

Ontwerp van wet houdende de Rijksmiddelenbegroting voor het begrotingsjaar 1990, blz. 772.

Stemverklaring: *Spreker*: de heer Monfils, blz. 772.

Ontwerp van wet houdende de Algemene Uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1990, blz. 773.

Sprekers: de Voorzitter, de heer Schiltz, Vice-Eerste minister en minister van Begroting en Wetenschapsbeleid, blz. 773.

Stemverklaring: *Spreker*: de heer De Seranno, blz. 774.

ONTWERPEN VAN WET EN VOORSTEL (Stemmingen):

Ontwerp van wet betreffende het statuut van de dienstplichtigen, blz. 775.

Stemverklaringen: *Sprekers*: mevrouw Nélis, de heren Bosmans, De Beul, blz. 775.

Ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Economische Zaken voor het begrotingsjaar 1989 (*Gedr. St. Senaat nrs. 785-1 en 2*), blz. 776.

Ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Economische Zaken voor het begrotingsjaar 1989 (*Gedr. St. Kamer nr. 5/12-895-1*), blz. 776.

Ontwerp van wet houdende de Rijksmiddelenbegroting voor het begrotingsjaar 1990, blz. 777.

Ontwerp van wet houdende de Algemene Uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1990, blz. 777.

Proposition de modification de l'article 33bis du règlement du Sénat, p. 778.

PROJET DE LOI (Dépôt):

Page 778.

Projet de loi modifiant l'article 19 de la nouvelle loi communale.

INTERPELLATION (Demande):

Page 778.

M. Houssa au secrétaire d'Etat aux Affaires européennes et à l'Agriculture sur «le préjudice subi par la région herbagère dans l'attribution des quotas laitiers».

Voorstel tot wijziging van artikel 33bis van het reglement van de Senaat, blz. 778.

ONTWERP VAN WET (Indiening):

Bladzijde 778.

Ontwerp van wet tot wijziging van artikel 19 van de nieuwe gemeentewet.

INTERPELLATIE (Verzoek):

Bladzijde 778.

De heer Houssa tot de staatssecretaris voor Europese Zaken en Landbouw over «het benadelen van de weidestreek bij het toekennen van de melkquota».

PRESIDENCE DE M. SWAELEN, PRESIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER SWAELEN, VOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 15 h 5 m.
De vergadering wordt geopend te 15 h 5 m.

CONGES — VERLOF

Mme Herman-Michielsens, MM. Bayenet, Bouchat, Mouton, Borin, malades, et Ottenbourgh, pour raisons familiales, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: mevrouw Herman-Michielsens, de heren Bayenet, Bouchat, Mouton, Borin, ziek, en Ottenbourgh, wegens familiale aangelegenheden.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

COMMUNICATION — MEDEDELING

Dépenses en marge du budget — Uitgaven buiten de begroting

M. le Président. — En application de l'article 24, alinéa 2, de la loi du 28 juin 1963 modifiant et complétant les lois sur la comptabilité de l'Etat, le Premier ministre a donné connaissance au Sénat, par dépêche du 24 novembre 1989, de la délibération (n° 3077), prise par le Conseil des ministres et relatives à des dépenses faites en marge du budget.

Overeenkomstig artikel 24, tweede lid, van de wet van 28 juni 1963 tot wijziging en aanvulling van de wetten op de rijkscomptabiliteit, heeft de Eerste minister, bij dienstbrief van 24 november 1989 aan de Senaat kennis gegeven van de beraadslaging (nr. 3077), door de Ministerraad getroffen betreffende uitgaven gedaan buiten de begroting.

— Renvoi à la commission des Finances.

Verwezen naar de commissie voor de Financiën.

M. le Président. — Il est donné acte de cette communication au Premier ministre.

Van deze mededeling wordt aan de Eerste minister akte gegeven.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER ARTS AAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN, AAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN, VAN DE MODERNISERING VAN DE OPENBARE DIENSTEN, EN VAN DE NATIONALE WETENSCHAPPELIJKE EN CULTURELE INSTELLINGEN EN AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR LEEFMILIEU EN MAATSCHAPPELIJKE EMANCIPATIE, OVER «DE VERLENING VAN EEN INHAALBONIFICATIE AAN DE PERSONEELSLEDEN VAN OCMW'S DIE ZIEKENHUIZEN BEHEREN»

QUESTION ORALE DE M. ARTS AU MINISTRE DES AFFAIRES SOCIALES, AU MINISTRE DE L'INTERIEUR, DE LA MODERNISATION DES SERVICES PUBLICS, ET DES INSTITUTIONS SCIENTIFIQUES ET CULTURELLES NATIONALES ET AU SECRETAIRE D'ETAT A L'ENVIRONNEMENT ET A L'EMANCIPATION SOCIALE, SUR «L'OCTROI D'UNE PRIME DE RATRAPAGE AU PERSONNEL DES CPAS QUI GERENT DES HOPITAUX»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Arts aan de minister van Sociale Zaken, aan de minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen en aan de staatssecretaris voor Leefmilieu en Maatschappelijke Emancipatie, over «de verlening van een

inhaalbonificatie aan de personeelsleden van OCMW's die ziekenhuizen beheren ».

Het woord is aan de heer Arts.

De heer Arts. — Mijnheer de Voorzitter, in zijn omzendbrief van 12 september 1989 deelde de minister van Binnenlandse Zaken de ondergeschikte besturen mede dat in het kader van de sociale programmatie 1989 aan het personeel een inhaalbonificatie kon worden verleend van 12 000 frank. De minister merkte daarbij op dat deze inhaalbonificatie ten laste valt van de provinciale en de gemeentelijke overheden vermits deze zelf verantwoordelijk zijn voor de financiering van de loonkost van hun personeel.

Voor de personeelsleden van de OCMW's die ziekenhuizen beheren, rijst echter een probleem. De loonkosten van de niet-onbelangrijk aantal personeelsleden van de OCMW's die tewerkgesteld zijn in ziekenhuizen worden immers via de ligdagprijs betaald. Ik had graag vernomen of de minister van Sociale Zaken, die hier vertegenwoordigd is door de Eerste minister, reeds maatregelen genomen heeft opdat de beheerders van de OCMW-ziekenhuizen deze bonificatie ook aan hun personeel zouden kunnen uitbetalen. Hoe zullen de betrokken ministers discriminatie kunnen voorkomen tussen gemeentepersoneel en personeel van het OCMW in een zelfde gemeente en tussen personeel van openbare en van privé-ziekenhuizen in een zelfde gemeente of streek?

De Voorzitter. — Het woord is aan de Eerste minister.

De heer Martens, Eerste minister. — Mijnheer de Voorzitter, de omzendbrief van 12 september 1989, gepubliceerd in het *Belgische Staatsblad* van 23 september 1989, waarnaar de heer Arts verwijst, bepaalt dat in het kader van de sociale programmatie 1989 de provinciale en gemeentelijke overheden een zogenaamde inhaalbonificatie mogen verlenen voor het jaar 1989, ten belope van een bedrag van 12 000 frank, uit te betalen in januari 1990.

Dezelfde omzendbrief preciseert evenwel dat in geen geval het toekennen van dergelijke inhaalbonificatie nieuwe lasten kan meebrengen voor de nationale overheid.

Hieruit volgt dat, in de mate dat de genoemde omzendbrief op het OCMW-personeel van toepassing zou zijn, de daarin bedoelde voordelen niet verrekend worden in de ligdagprijs van de ziekenhuizen, aangezien deze voor 25 pct. ten laste genomen wordt door het ministerie van Volksgezondheid.

De Voorzitter. — Ik dank de Eerste minister voor zijn hoffelijkheid en zijn bereidwilligheid om te antwoorden op de vraag van de heer Arts.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER TANT AAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN, VAN DE MODERNISERING VAN DE OPENBARE DIENSTEN, EN VAN DE NATIONALE WETENSCHAPPELIJKE EN CULTURELE INSTELLINGEN, OVER «HET BUITEN WERKING STELLEN VAN DE BESLISSING VAN DE BURGEMEESTER VAN HARELBEKE TOT OPVORDERING VAN DE RIJKSWACHT»

QUESTION ORALE DE M. TANT AU MINISTRE DE L'INTERIEUR, DE LA MODERNISATION DES SERVICES PUBLICS, ET DES INSTITUTIONS SCIENTIFIQUES ET CULTURELLES NATIONALES, SUR «L'ANNULATION DE LA DECISION DU BOURGMESTRE DE HARELBEKE DE REQUISITIONNER LA GENDARMERIE»

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Tant voor het stellen van een mondelinge vraag aan de minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten,

en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen, over «het buiten werking stellen van de beslissing van de burgemeester van Harelbeke tot opvordering van de rijkswacht».

De heer Tant. — Mijnheer de Voorzitter, via de media vernamen wij dat op 28 november jongstleden een besluit van de burgemeester van Harelbeke werd vernietigd waarbij deze conform artikel 175 van de gemeentewet was overgegaan tot opvordering van de rijkswacht omwille van ernstige en nakende bedreiging van de openbare orde.

Vooraf wijs ik erop ten eerste, dat ik mij bij deze niet wens uit te spreken over de opportuniteit van de door de burgemeester genomen beslissing, noch over de wenselijkheid om zich daarbij te laten vervangen door een schepen, zoals door sommigen werd gesuggereerd; ten tweede, dat in tegenstelling tot sommige krantenberichten het initiatief om de minister aan de tand te voelen, niet is uitgegaan van de betrokken burgemeester maar van mezelf alleen.

Wanneer de informatie waarover ik ter zake beschik juist is, heeft de burgemeester zijn besluit tot vordering van de rijkswacht overgelegd aan de minister van Binnenlandse Zaken die, na ruggespraak met een vertegenwoordigster van een bepaald syndicaat, instructies zou gegeven hebben aan de generale staf van de rijkswacht om het bevel van de burgemeester niet uit te voeren, overigens zonder de burgemeester zelf hiervan in kennis te stellen.

Graag had ik hierover aan de minister volgende vragen gesteld.

Wellicht was de beslissing van de minister ook ingegeven door wenselijkheidsoverwegingen op basis van een beoordeling van de toestand ter plaatse. Wie verschaftte hem de daartoe noodzakelijke informatie? Waarom werd hiertoe geen rechtstreeks overleg gepleegd met de burgemeester zelf?

Wat was de juridische aard van de uiteindelijke beslissing van de minister? Ging het hier om een schorsing of een vernietiging van het opvorderingsbesluit van de burgemeester?

Aan wie werd dit besluit meegedeeld? Waarom niet aan de burgemeester zelf?

Behoort het tot de bevoegdheid van de minister om de besluiten van een burgemeester tot vordering van de rijkswacht buiten werking te stellen?

We steunen deze vraag op de overweging dat de bevoegdheid van de burgemeester om de rijkswacht te vorderen hem uitdrukkelijk wordt toegekend door artikel 175 van de gemeentewet zodat kan worden gesteld dat het hier een rechtstreeks toegewezen bevoegdheid betreft, in de uitoefening waarvan de burgemeester autonoom beslist, zonder hierbij onderworpen te zijn aan het toezicht of de voogdij, *in casu* van de minister.

Past het dat een minister, zij het via zijn kabinetschef, publiek kritiek uitbrengt op een burgemeester in functie, vooral wanneer men weet dat deze laatste vooraf het advies had ingewonnen van onder meer de gouverneur en van de generale staf van de rijkswacht?

Ware het niet beter geweest vanwege de minister ter zake rechtstreeks overleg te plegen met de betrokken burgemeester, eerder dan deze nadien publiek aan de schandpaal te stellen?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Tobback.

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen. — Mijnheer de Voorzitter, alvorens in te gaan op de vragen over mijn beslissing de rijkswacht niet te laten misbruiken, lijkt het mij noodzakelijk even in te gaan op de context ervan.

Volgens de rijkswachtverslagen overwoog de heer Lano, burgemeester van Harelbeke en tevens bedrijfsleider van de NV Lano, reeds op 25 november de rijkswacht te verzoeken de

stakingspost voor zijn bedrijf te laten verwijderen teneinde de werkwilligen de toegang tot het bedrijf te verstrekken.

De rijkswachtdistrictscommandant heeft terecht gesteld dat de rijkswacht slechts ambtshalve tegen stakersposten optreedt indien misdrijven gepleegd worden en dat een vordering in die zin van de heer Lano in zijn dubbele hoedanigheid van burgemeester-bedrijfsleider niet opportuun was.

Terecht bepalen de rijkswachtrichtlijnen dat het posten een geoorloofde stakingspraktijk vormt die op zichzelf dus geen ordeverstoring vormt.

Het verwijderen kan gelast worden door de administratieve overheid indien daartoe voldoende redenen zijn waarbij de administratieve overheid een volstrekt neutrale houding moet behouden.

Nog steeds volgens deze verslagen zou de heer Lano op 25 november de gouverneur van West-Vlaanderen aangeschreven hebben om hem mede te delen dat hij om opportuunheidsredenen de openbare macht niet zou vorderen, tenzij bij urgentie.

Op 27 november 's avonds werd de rijkswacht door de directie — dus door het personeel van de heer Lano — ingelicht dat een groot aantal werkwilligen zich 's anderdaags om 8 uur onder begeleiding van directieleden zou verzamelen in de omgeving van het bedrijf te Harelbeke om zo het bedrijf te betreden.

De rijkswacht werd gevraagd de werkwilligen te begeleiden en de vrije toegang tot het bedrijf te verstrekken.

Dit werd in de gegeven omstandigheden terecht van de hand gewezen.

Hierbij verwijs ik onder meer naar vragen van de heer De Roo die in de Kamer, in verband met een ander conflict, de rijkswacht heeft verweten werkwilligen te begeleiden. Men moet weten wat men wil.

Op 28 november te 7 uur 40 staan een 70-tal werkwilligen aan beide Lano-vestigingen. Aan de hoofdzetel te Harelbeke worden ze toegesproken door de heer Lano die ze vraagt ter plaatse te blijven.

Daar treedt hij dus op als bedrijfsleider en als eigenaar van het bedrijf.

Andermaal wil hij — ditmaal optredend als burgemeester — de rijkswacht vorderen om de stakerspost te doen verwijderen en dit wordt hem afgeraden.

Tenslotte vordert hij om 9 uur 10 toch schriftelijk de rijkswacht op basis van artikel 175 van de nieuwe gemeentewet, om de fysieke integriteit van de personeelsleden, die hun bedrijf wensen te betreden, te vrijwaren.

In zijn vorderingsbesluit, dat ik ter beschikking houd, spreekt hij alleen van fysieke integriteit van degenen die het bedrijf willen betreden en niet van de anderen.

Dit artikel bepaalt dat de burgemeester of de persoon die hem vervangt — wat hier uiteraard had moeten gebeuren — bij oproer, kwaadwillige samenscholingen of ernstige en nakende bedreigingen van de openbare orde, met het oog op de handhaving of het herstel van de openbare rust, de gewapende macht kan vorderen.

Om wettelijk te zijn, moet de vordering evenwel uitgaan van een bevoegde overheid en een geoorloofd motief en voorwerp hebben, strekken tot handhaving of het herstel van de openbare rust, en volgens bepaalde vormvereisten geschieden.

De wettelijkheid van de vordering kan hier dus, alleen al door de belangenvermenging en houding van de vorderende burgemeester, worden betwist.

De bevoegdheden worden de burgemeester niet toegekend om een arbeidsconflict met geweld in zijn voordeel te beslechten.

De heer Lano is terzelfder tijd bedrijfsleider en burgemeester. Hij vordert de rijkswacht terwijl hij het werkwillige personeel tracht te overhalen om binnen te gaan.

Ik heb dan ook de rijkswacht het bevel gegeven, en hier kom ik tot de concrete vraag, om in de gegeven omstandigheden «niet op te treden tegen de stakingspost ondanks de vordering van Lano» — als burgemeester of als bedrijfsleider is niet bijzonder duidelijk.

De vordering werd dus niet geschorst of tenietgedaan. Het was de rijkswacht trouwens evenmin verboden de werkwilligen indien nodig te beschermen. Het werd haar wel verboden in de gegeven omstandigheden *a priori* de stakerspost te verwijderen.

Dit bevel werd telefonisch aan het rijkswachtcommando gegeven dat het doorgaf aan de districtscommandant van Kortrijk om 9 uur 50.

Voor de uitoefening van de bestuurlijke politie staat de rijkswacht onder het gezag van de minister van Binnenlandse Zaken krachtens artikel 2, paragraaf 2, van de wet van 2 december 1957 op de rijkswacht. Krachtens artikel 14 van het koninklijk besluit van 14 maart 1967 betreffende de inrichting van de algemene dienst van de rijkswacht stelt de minister van Binnenlandse Zaken de rijkswacht in werking door middel van bevelen. Ingeval verschillende overheden bevelen of vorderingen tot de rijkswacht richten hebben deze van de hogere overheden voorrang op die van de lagere.

Tenslotte lijkt het mij normaal en ben ik het er in elk geval volkomen mee eens, dat in mijn afwezigheid mijn kabinetschef mijn beslissing heeft toegelicht.

Ik vind het ook normaal, en ieder mens met gezond verstand zal het met mij eens zijn, dat men de heer Lano heeft afgeraden om als burgemeester en tegelijk betrokken partij de gewapende macht te vorderen om een arbeidsconflict in een voor zijn privébelangen gunstige zin op te lossen. Ik ben overigens van plan om naar aanleiding van dit incident de gouverneurs een algemene richtlijn te sturen om burgemeesters aan te sporen in geval van belangenvermenging zich te laten vervangen door hun eerste schepen of iemand anders die daartoe gemachtigd is.

QUESTION ORALE DE M. MATHOT AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES AFFAIRES ECONOMIQUES ET DU PLAN SUR «LES PROJETS DE RESTRUCTURATION DANS LE SECTEUR DE L'ELECTRICITE»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER MATHOT AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN HET PLAN OVER «DE HERSTRUCTURERINGSPROJECTEN IN DE ELEKTRICITEITSSECTOR»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Mathot au Vice-Premier ministre et ministre des Affaires économiques et du Plan sur «les projets de restructuration dans le secteur de l'électricité».

La parole est à M. Mathot.

M. Mathot. — Monsieur le Président, il est régulièrement fait état des projets de restructuration qui sont actuellement à l'étude dans le secteur de l'électricité. Il semble que les trois sociétés privées, Ebes, Intercom, Unerg, qui représentent aujourd'hui quelque 95 p.c. de la production, seraient fusionnées dans les prochains mois en une seule structure. Mais, de plus, il se pourrait également que la société Gecoli, qui est propriétaire des réseaux, soit également intégrée au sein de cette nouvelle structure.

Si cette information devait se confirmer, les autorités publiques ne devraient-elles pas réagir? Les réseaux de transport sont, en effet, un élément stratégique de première importance dans les processus d'approvisionnement en énergie électrique du pays. A l'aube du grand marché de 1992 et alors que des groupes financiers étrangers détiennent des parts majoritaires dans le secteur de l'électricité, il serait inacceptable que les réseaux soient soumis à un statut de propriété qui pourrait en faire l'instrument de la politique industrielle d'un pays étranger.

Aussi, en application des dispositions arrêtées en 1980 et 1981 et de la déclaration gouvernementale du 2 mai 1988, je souhaiterais savoir si le gouvernement partage mon analyse et connaître les dispositions qu'il entend prendre pour protéger nos intérêts nationaux au sein du secteur de l'énergie.

A mon sens, la protection de nos intérêts stratégiques en ce domaine implique que la société Gecoli demeure une entité économique distincte et que les pouvoirs politiques disposent d'un très large pouvoir au sein de cette société qui est chargée du transport d'électricité dans le pays.

M. le Président. — La parole est à M. Chevalier, secrétaire d'Etat, qui répond en lieu et place du Vice-Premier ministre et ministre des Affaires économiques et du Plan.

M. Chevalier, secrétaire d'Etat à la Politique scientifique, adjoint au ministre de la Politique scientifique. — Monsieur le Président, je donnerai donc lecture de la réponse préparée par M. Claes, retenu à la Chambre.

« Actuellement, aucune décision n'est tombée concernant une éventuelle fusion des producteurs privés dans le secteur de l'électricité. Il me semble dès lors prématuré de prendre position sans disposer de quelque indication sérieuse. Cela n'empêche pas que le gouvernement suit de près cette problématique, compte tenu de la valeur stratégique du secteur.

Lors de sa création, le gouvernement a reconnu ces problèmes. Il a été établi dans l'accord de gouvernement que le gouvernement devait disposer des moyens nécessaires pour protéger les intérêts stratégiques, au cas où ceux-ci seraient remis en cause.

L'accord de gouvernement stipule également qu'une concertation aura lieu avec le secteur concerné en vue de l'extension de la part du secteur public dans la production d'électricité, dont le transport sous très haute tension est une composante essentielle.

Cette concertation cadre avec la loi sur les propositions budgétaires du 8 août 1980 et l'arrêté d'exécution de 1981, qui stipulent, entre autres, que la part du secteur public serait étendue de 5 à 15 p.c. en 1995. Au cours de la période 1982-1988, nous avons cependant connu un statu quo total dans la réalisation de ces objectifs, avec le maintien du secteur public à 5 p.c.

Peu après la formation du gouvernement, à l'occasion du plan d'équipement 1988-1998, la concertation entre le privé et le secteur public a repris. Ces discussions ont déjà donné lieu à un protocole paraphé, dont la signature définitive est attendue sous peu. Ce protocole stipule, entre autres, que le secteur public participera, sur base égale, à la gestion quotidienne des installations du secteur de production, donc aussi dans la société des réseaux Gecoli.

Pour ce qui est du cas concret de cette société, je suis d'accord avec vous que l'importance de Gecoli est particulièrement grande, non seulement à la lumière du marché européen de l'énergie, mais aussi quant aux aspects environnement et aménagement du territoire reliés à l'implantation des lignes et, conjointement, des centrales.

La possibilité, que vous mentionnez, d'une intégration de Gecoli dans la nouvelle société fusionnée pose en tout cas des problèmes statutaires et juridiques. En outre, la survie de Gecoli en tant qu'entité indépendante est souhaitable dans l'intérêt général. Par la loi du 8 août 1980 et la convention sur le secteur de l'électricité de 1981, nous avons créé un système où tous les problèmes sont résolus par le biais d'une concertation entre les secteurs public et privé. J'attends des actionnaires privés qu'en dépit de leur forte majorité, ils ne remettent pas ce système en question. »

PROJET DE LOI RELATIF AU STATUT DES MILICIENS

PROPOSITION DE LOI RELATIVE AU STATUT DES MILICIENS

PROPOSITION DE LOI VISANT A ACCORDER UNE INDEMNITE SUPPLEMENTAIRE A CERTAINS MILICIENS FAISANT PARTIE DU CONTINGENT DE L'ARMEE

Examen et vote d'articles

ONTWERP VAN WET BETREFFENDE HET STATUUT VAN DE DIENSTPLICHTIGEN

VOORSTEL VAN WET BETREFFENDE HET STATUUT VAN DIENSTPLICHTIGEN

VOORSTEL VAN WET HOUDENDE TOEKENNING VAN EEN BIJKOMENDE VERGOEDING AAN BEPAALDE DIENSTPLICHTIGEN DIE DEEL UITMAKEN VAN HET LEGERCONTINGENT

Beraadslaging en stemming over artikelen

M. le Président. — Nous abordons l'examen des articles du projet de loi relatif au statut des miliciens.

Wij vatten de bespreking aan van de artikelen van het ontwerp van wet betreffende het statuut van de dienstplichtigen.

Je signale qu'une série d'amendements, signés par moins de trois membres, ont été présentés à différents articles du projet de loi en discussion.

Ik deel u mee dat een reeks amendementen ondertekend door minder dan drie leden, zijn ingediend op verschillende artikelen van het in behandeling zijnde ontwerp van wet.

Puis-je considérer que ces amendements sont appuyés?

Mag ik aannemen dat deze amendementen gesteund worden? (*Talrijke leden staan op.*)

Aangezien deze amendementen reglementair gesteund worden, maken ze deel uit van de bespreking.

Ces amendements étant régulièrement appuyés, ils feront partie de la discussion.

Artikel 1 luidt:

TITEL I. — *Algemene bepalingen*

Artikel 1. § 1. Onder dienstplichtige wordt voor de toepassing van deze wet verstaan de dienstplichtige die effectief aan de militaire overheid overgegeven wordt teneinde zijn werkelijke diensttermijn te volbrengen.

§ 2. De volgende categorieën van dienstplichtigen gehouden tot het vervullen van hun werkelijke diensttermijn dienen onderscheiden te worden:

1° De niet-kandidaat-gegradueerde dienstplichtigen; dit zijn de dienstplichtigen die geen aanvraag ingediend hebben of die niet verplicht worden om opgeleid te worden tot reserveonderofficier of reserveofficier;

2° De kandidaat-reserveonderofficieren;

3° De kandidaat-reserveofficieren.

TITRE Ier. — *Dispositions générales*

Article 1er, § 1er. Il faut entendre par milicien pour l'application de la présente loi, le milicien qui est remis effectivement à l'autorité militaire afin d'accomplir son terme de service actif.

§ 2. Il importe de distinguer les catégories suivantes de miliciens tenus d'accomplir leur terme de service actif:

1° Les miliciens non candidats gradés; il s'agit des miliciens n'ayant pas introduit de demande pour suivre la formation de sous-officier de réserve ou d'officier de réserve ou n'étant pas obligés de recevoir cette formation;

2° Les candidats sous-officiers de réserve;

3° Les candidats officiers de réserve.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 2. Voor de toepassing van deze wet wordt verstaan onder:

1° Dienst: de administratieve toestand waarin de dienstplichtige zich bevindt wanneer hij hetzij in werkelijke dienst, hetzij op non-activiteit is;

2° Werkelijke diensttermijn: de periode werkelijke dienst die de dienstplichtige wettelijk gehouden is te volbrengen;

3° Diensttermijn: de termijn werkelijke dienst die de dienstplichtige effectief volbrengt, voorafgegaan door, aangevuld met of onderbroken door periodes van non-activiteit;

4° Onbepaald verlof: de toestand waarin de dienstplichtige geplaatst wordt na het volbrengen van zijn diensttermijn;

5° Definitief verlof: de toestand waarin de dienstplichtige geplaatst wordt wanneer hij geen militaire verplichtingen meer heeft;

6° Wegzending uit het leger: de maatregel genomen door de militaire overheid ten aanzien van de dienstplichtigen die volstrekt onverbeterlijk blijken en onwaardig van het leger deel uit te maken of die veroordeeld zijn zonder uitstel tot de straffen vermeld in artikel 15 van de gecoördineerde dienstplichtwetten.

Art. 2. Pour l'application de la présente loi, il faut entendre par:

1° Le service: la situation administrative dans laquelle se trouve le milicien lorsqu'il est soit en service actif, soit en non-activité;

2° Le terme de service actif: la période de service actif que le milicien est tenu légalement d'accomplir;

3° Le terme de service: le terme effectif de service actif accompli par le milicien, précédé, complété ou interrompu par des périodes de non-activité;

4° Congé illimité: la situation dans laquelle le milicien est placé après l'accomplissement de son terme de service;

5° Congé définitif: la situation dans laquelle le milicien est placé lorsqu'il n'a plus d'obligations militaires;

6° Le renvoi de l'armée: la mesure prise par l'autorité militaire à l'égard des miliciens qui se montrent absolument incorrigibles et indignes de faire partie de l'armée ou qui ont été condamnés sans sursis aux peines visées à l'article 15 des lois coordonnées sur la milice.

— Aangenomen.

Adopté.

TITRE II. — Statuut van de dienstplichtigen

Hoofdstuk I. — Overgifte van het contingent

Art. 3. De overgifte van het contingent aan de militaire overheid gebeurt op de volgende wijzen:

— Bij de verschijning in het Centrum voor rekrutering en selectie overeenkomstig artikel 55 van de gecoördineerde dienstplichtwetten;

— Op overzending van administratieve stukken overeenkomstig artikel 56 van de gecoördineerde dienstplichtwetten;

— Door het verstrijken van de termijn bedoeld in artikel 65, § 3, van de gecoördineerde dienstplichtwetten.

TITRE II. — Statut des miliciens

Chapitre Ier. — De la remise du contingent

Art. 3. La remise du contingent à l'autorité militaire s'effectue des manières suivantes:

— Au moment de la comparution au Centre de recrutement et de sélection conformément à l'article 55 des lois coordonnées sur la milice;

— Par la transmission des pièces administratives conformément à l'article 56 des lois coordonnées sur la milice;

— Par l'expiration du délai visé à l'article 65, § 3 des lois coordonnées sur la milice.

— Aangenomen.

Adopté.

Hoofdstuk II. — Verwerven en verlies van de hoedanigheid van militair

Art. 4. De dienstplichtige verwerft de hoedanigheid van militair overeenkomstig de bepalingen van artikel 57 van de gecoördineerde dienstplichtwetten.

Chapitre II. — De l'acquisition et de la perte de la qualité de militaire

Art. 4. Le milicien acquiert la qualité de militaire conformément aux dispositions de l'article 57 des lois coordonnées sur la milice.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 5. § 1. De dienstplichtige verliest de hoedanigheid van militair op de dag dat hij, naargelang van het geval:

1° Op reform gesteld wordt;

2° Voorlopig afgekeurd wordt;

3° Verwezen wordt naar de herkeuringsraad met het oog op zijn vrijstelling op lichamelijke grond;

4° Niet toegelaten wordt tot de vervroegde oproeping;

5° Weggezonden wordt uit het leger;

6° De Belgische nationaliteit verliest;

7° Door het verstrijken van de daartoe vastgestelde duur, geen militaire verplichtingen meer heeft.

§ 2. De dienstplichtige verliest in elk geval de hoedanigheid van militair op 31 december van het jaar waarin hij 45 jaar wordt, zelfs wanneer hij op dat ogenblik als wederspanning of als deserteur beschouwd wordt.

§ 3. De dienstplichtige bedoeld in artikel 2bis van de gecoördineerde dienstplichtwetten verliest de hoedanigheid van militair na het vervullen van zijn diensttermijn, zo hij daartoe vooraf de wens uitsprekt.

Art. 5. § 1er. Le milicien perd la qualité de militaire le jour où, selon le cas:

1° Il est réformé;

2° Il est ajourné;

3° Il est renvoyé au conseil de révision en vue de son exemption pour cause physique;

4° Il n'est pas admis au devancement d'appel;

- 5° Il est renvoyé de l'armée;
6° Il perd la nationalité belge;
7° Par l'expiration de la durée prévue à cet effet, il n'a plus d'obligations militaires.

§ 2. Le milicien perd en tout cas la qualité de militaire le 31 décembre de l'année où il atteint l'âge de 45 ans, même lorsqu'il est considéré à ce moment comme réfractaire ou déserteur.

§ 3. Le milicien visé à l'article 2bis des lois coordonnées sur la milice perd la qualité de militaire lorsqu'il a accompli son terme de service, s'il en exprime préalablement le désir.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Artikel 6 luidt:

Hoofdstuk III. — Verdeling

Art. 6. § 1. De dienstplichtige wordt gedurende ten hoogste tien dagen in het Centrum voor rekrutering en selectie onderworpen aan geneeskundige onderzoeken en selectieproeven.

De geneeskundige onderzoeken beogen na te gaan of de dienstplichtigen voldoen aan de keuringscriteria inzake de lichamelijke geschiktheid die de Koning vaststelt en beogen de opstelling van een medisch geschiktheidsprofiel waarvan de structuur door de Koning wordt bepaald.

De selectieproeven en de geneeskundige onderzoeken beogen volgens de geschiktheden van de dienstplichtigen de militaire betrekkingen vast te stellen die de dienstplichtigen bekwaam zijn te vervullen. De aard van de selectieproeven wordt door de Koning bepaald.

§ 2. De dienstplichtige die zich in het centrum aanmeldt op de gestelde dag maar na het gestelde uur, wordt er één dag langer gehouden tenzij de rechtvaardigingsgronden die hij aanvoert, door de militaire overheid worden aanvaard.

§ 3. De dienstplichtige wordt behandeld overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 59 en 62 van de gecoördineerde dienstplichtwetten.

Chapitre III. — De la répartition

Art. 6. § 1er. Le milicien est soumis à des examens médicaux et à des épreuves de sélection au Centre de recrutement et de sélection pendant dix jours au plus.

Les examens médicaux visent à examiner si les miliciens satisfont aux critères d'aptitude physique que le Roi fixe et à établir un profil médical d'aptitude dont la structure est déterminée par le Roi.

Les épreuves de sélection et les examens médicaux visent à déterminer les fonctions militaires pour lesquelles les miliciens sont aptes, compte tenu de leurs qualités. Le Roi fixe la nature des épreuves de sélection.

§ 2. Le milicien qui se présente au centre au jour fixé mais après l'heure fixée doit y rester un jour de plus à moins que l'autorité militaire n'accepte les motifs d'excuse qu'il invoque.

§ 3. Le milicien est traité conformément aux dispositions des articles 59 et 62 des lois coordonnées sur la milice.

De heer Janzegers en mevrouw Nélis stellen volgende amendementen voor:

« Paragraaf 2 van dit artikel te vervangen als volgt:

Ann. parl. Sénat de Belgique — Session ordinaire 1989-1990
Parlem. Hand. Belgische Senaat — Gewone zitting 1989-1990

« § 2. De dienstplichtige die zich in het centrum aanmeldt op de gestelde dag, maar na het gestelde uur, kan één dag langer gehouden worden tenzij hij een geval van heikracht als rechtvaardigheidsgrond aanvoert of tenzij de rechtvaardigheidsgronden die hij aanvoert door de militaire overheid worden aanvaard. »

« Remplacer le § 2 de cet article par le texte suivant:

« § 2. Le milicien qui se présente au centre au jour fixé, mais après l'heure fixée, peut être retenu un jour de plus, à moins qu'il n'invoque la force majeure comme motif d'excuse ou que l'autorité militaire n'accepte les motifs d'excuse qu'il invoque. »

Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, in de tekst van het wetsontwerp staat: « De dienstplichtige die zich in het centrum aanmeldt op de gestelde dag maar na het gestelde uur, wordt er één dag langer gehouden... ». Wij stellen voor daar te lezen « kan één dag langer worden gehouden... »

Wij wensen dat deze mogelijkheid wordt opengelaten, opdat gevallen van heikracht als rechtvaardigheidsgrond kunnen worden aangevoerd. Op deze wijze wordt een grotere objectiviteit in acht genomen voor degenen die bijvoorbeeld de trein missen.

De minister heeft gezegd dat hij dit vanzelfsprekend acht. Wij zijn van oordeel dat het dan ook zo in de wet kan worden omschreven.

Volgens een tweede argument van de minister moet de dienstplichtige immers onder goede omstandigheden kunnen worden onderzocht. Het kan soms nodig blijken dat hij verscheidene dagen in het centrum wordt gehouden. Met dit amendement is het perfect mogelijk.

M. le Président. — La parole est à M. Coëme, ministre.

M. Coëme, ministre de la Défense nationale. — Monsieur le Président, il est inutile de régler cette question par la loi, tant la réponse va de soi. Elle est d'ailleurs appliquée de la manière la plus correcte. Si un cas de force majeure empêche le milicien de se rendre au CRS, aucune sanction ne sera prise à son égard. Tout au plus, se verra-t-il dans l'obligation de se représenter un autre jour.

Je voudrais préciser que tous les amendements introduits par M. Janzegers et Mme Nélis ont été présentés, défendus et combattus en commission. C'est pourquoi je me référerai souvent aux réponses apportées en commission.

De Voorzitter. — De heer Janzegers en mevrouw Nélis stellen volgend amendement voor:

« Dit artikel aan te vullen met een § 4 luidende:

« § 4. Tegen de beslissing van geschiktheid kan beroep ingesteld worden bij de herkeuringsraad door een behandelend geneesheer op gemotiveerd verzoek. Dit moet geschieden binnen 30 dagen nadat de beslissing van geschiktheid aan de betrokkene ter kennis werd gebracht. Het lopende verzoek verdaagt de oproeping onder de wapens. »

« Compléter cet article par un § 4 libellé comme suit:

« § 4. La décision d'aptitude peut faire l'objet d'un recours auprès du conseil de révision par un médecin traitant, sur demande motivée. Le recours doit être introduit dans les 30 jours de la notification à l'intéressé de la décision. Le recours en cours suspend l'appel sous les armes. »

Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, bij artikel 6 hebben wij bij de tweede paragraaf een amendement ingediend, dat wij hebben overgenomen van een collega.

Te veel dienstplichtigen denken, al of niet terecht, dat de beslissing over hun geschiktheid niet correct is. Wij stellen voor om de beroepsprocedure in te voeren zoals ze door een collega werd voorgesteld.

M. le Président. — La parole est à M. Coëme, ministre.

M. Coëme, ministre de la Défense nationale. — Monsieur le Président, je refuse d'envisager cette proposition dans la mesure où le conseil de révision est compétent pour déclarer l'aptitude ou l'inaptitude au service, tandis que le CRS détermine le profil médical du milicien préalablement reconnu apte à exercer l'une ou l'autre fonction.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, ook de minister heeft ter zake zelf een amendement ingediend, dat echter niet behouden bleef. Dit wijst er evenwel op dat ook hij inziet dat er problemen zijn in verband met de beroepsprocedure voor dienstplichtigen die worden opgeroepen in het Centrum voor rekrutering en selectie.

De Voorzitter. — De stemming over de amendementen en de stemming over artikel 6 worden aangehouden.

Le vote sur les amendements et le vote sur l'article 6 sont réservés.

Artikel 7 luidt:

Art. 7. § 1. De dienstplichtigen worden aangewezen voor de eenheden volgens de uitslagen van de selectieproeven en de geneeskundige onderzoeken, rekening houdend met de behoeften van de krijgsmacht, met inachtneming van de prioriteiten bepaald in artikel 8 van deze wet, met hun familiale of persoonlijke toestand, met hun sociale toestand en met hun wensen uitgesproken tijdens hun verblijf in het Centrum voor rekrutering en selectie. De aanwijzingsregels worden vastgesteld door de Koning bij een in Ministerraad overlegd besluit.

Wat de dienstplichtigen betreft die gevormd worden tot reserveonderofficier of reserveofficier moet eveneens rekening gehouden worden met de resultaten behaald tijdens de opleiding.

§ 2. De dienstplichtige wordt door de militaire overheid in kennis gesteld van zijn inlijvingsdatum en de plaats van zijn opleiding en aanwijzing.

De Koning bepaalt bij een in Ministerraad overlegd besluit de termijn binnen welke deze kennisgeving moet plaatsvinden, te rekenen van de datum van oproeping in het Centrum voor rekrutering en selectie.

De inlijvingsdatum evenals de plaats van opleiding en aanwijzing, meegedeeld aan de dienstplichtige onder de in het vorige lid vermelde voorwaarden, mogen slechts gewijzigd worden op verzoek van of na goedkeuring door de dienstplichtige.

Art. 7. § 1er. Les miliciens sont affectés aux unités d'après les résultats obtenus aux épreuves de sélection et aux examens médicaux, compte tenu des besoins des forces armées, des priorités précisées à l'article 8 de la présente loi, de leur situation familiale ou personnelle, de leur situation sociale et de leurs souhaits exprimés lors de leur séjour au Centre de recrutement et de sélection. Les règles d'affectation sont déterminées par le Roi par arrêté délibéré en Conseil des ministres.

Pour les miliciens recevant la formation de sous-officier de réserve ou d'officier de réserve, il y a lieu également de tenir compte des résultats obtenus au cours de l'instruction.

§ 2. L'autorité militaire porte à la connaissance du milicien la date de son entrée en service ainsi que les lieux de son instruction et de son affectation.

Le Roi fixe par arrêté délibéré en Conseil des ministres le délai dans lequel, à partir de la date de convocation au Centre de recrutement et de sélection, cette communication doit être faite.

La date d'incorporation ainsi que les lieux d'instruction et d'affectation qui auront été notifiés au milicien dans les conditions visées à l'alinéa précédent ne pourront être modifiés qu'à la demande ou qu'avec l'accord du milicien.

De heer Janzegers en mevrouw Nélis stellen volgend amendement voor:

« In § 2 van dit artikel het tweede lid te vervangen als volgt:

« Deze kennisgeving heeft plaats binnen 30 kalenderdagen na de datum van oproeping in het Centrum voor rekrutering en selectie. »

« Au § 2 de cet article, remplacer le deuxième alinéa par la disposition suivante:

« Cette communication doit être faite dans les 30 jours civils de la convocation au Centre de recrutement et de sélection. »

Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, wij hebben ons amendement ingediend omdat wij vinden dat het perfect mogelijk is de opgeroepen dienstplichtigen binnen een vastgelegde termijn ervan op de hoogte te brengen bij welke eenheid zij zullen worden ingelijfd en voor welk soort van werk zij zullen worden opgeroepen.

M. le Président. — La parole est à M. Coëme, ministre.

M. Coëme, ministre de la Défense nationale. — Monsieur le Président, je me réfère à la réponse donnée en commission et qui figure au rapport.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement en de stemming over artikel 7 worden aangehouden.

Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 7 sont réservés.

Artikel 8 luidt:

Art. 8. § 1. De gehuwde dienstplichtigen en de dienstplichtigen die behoren tot een gezin met vier kinderen, worden eventueel na de eerste opleidingsperiode bij voorrang aangewezen voor een eenheid gestationeerd in de gemeente of, indien dit onmogelijk is, nabij de gemeente waar hun gezin verblijft, mits in deze gemeente een eenheid gevestigd is waar betrekkingen te begeven zijn waarvoor de dienstplichtigen bekwaam bevonden werden en mits zij deze bij voorrang aangevraagd zouden hebben tijdens hun verblijf in het Centrum voor rekrutering en selectie.

§ 2. Worden van ambtswege voor de medische dienst aangewezen en worden in vredestijd tot militair brancardier opgeleid:

1° De bij artikel 11 van de Grondwet bedoelde bedienaars van de eredienssten, evenals, op hun verzoek, de consultants van een niet-confessionele levensbeschouwing;

2° Zij die deel uitmaken van een in het land gevestigde kloostergemeenschap en niet behoren tot het bezoldigd dienstpersoneel;

3° Zij die zich uitsluitend en voortdurend wijden aan buitenlandse missiewerk, goedgekeurd door de bevoegde overheden van één van de in het 1° hierboven bedoelde eredienssten;

4° Zij die zich op een kerkelijke bediening of op de missies voorbereiden en student in de godgeleerdheid zijn in een door het hoofd van de betrokken erediensst erkende instelling.

§ 3. Indien het aantal dienstplichtigen van een zelfde klasse, die geschikt verklaard zijn voor de dienst, de behoeften overtreft, kunnen de dienstplichtigen in overtal met hun toestemming

aangewezen worden voor de dienst van de civiele bescherming of voor andere taken van algemeen belang. Zij genieten dezelfde rechten en zijn onderworpen aan dezelfde verplichtingen als de andere dienstplichtigen.

Op voorstel van de minister van Landsverdediging en van de minister van Binnenlandse Zaken bepaalt de Koning, bij een in Ministerraad overlegd besluit, de voorwaarden van die aanwijzingen alsmede de nadere regels voor de toepassing van dit artikel.

§ 4. Indien in oorlogstijd de omstandigheden het toelaten militairen die tot de strijdende eenheden behoren, van het front terug te trekken en te bestemmen voor de diensten achter het front, worden de militairen aangewezen met inachtneming:

1° Van het feit dat zij kinderen hebben en volgens het aantal van deze kinderen;

2° Van het feit dat twee van hun broers of zusters, onder de wapenen aanwezig, ten gevolge van de vijandelijkheden gestorven zijn.

Art. 8. § 1er. Les miliciens mariés et les miliciens appartenant à une famille de quatre enfants sont affectés par priorité à une unité, éventuellement après la première période d'instruction, dans la commune, ou en cas d'impossibilité à proximité de la commune, où réside leur famille, pourvu que dans cette localité soit établie une unité comportant des fonctions pour lesquelles les miliciens ont été trouvés aptes et à la condition qu'ils les aient sollicitées par priorité pendant leur séjour au Centre de recrutement et de sélection.

§ 2. Sont affectés d'office au service médical et reçoivent en temps de paix la formation de brancardier militaire:

1° Les ministres des cultes visés à l'article 117 de la Constitution, ainsi que, à leur demande, les conseillers de philosophie non confessionnelle;

2° Ceux qui font partie d'une communauté religieuse fixée dans le pays sans appartenir au personnel domestique salarié;

3° Ceux qui se consacrent exclusivement et d'une façon continue aux travaux d'une œuvre de mission à l'extérieur du pays, approuvés par les autorités attitrées d'un des cultes visés au 1er ci-dessus;

4° Ceux qui se destinent au ministère ecclésiastique ou aux missions et qui sont étudiants en théologie dans un établissement reconnu par le chef du culte en question.

§ 3. Si le nombre de miliciens d'une même classe, reconnus aptes au service, dépasse les nécessités, les miliciens en excédent peuvent, avec leur accord, être affectés au service de la protection civile ou à d'autres tâches d'intérêt général. Ils jouissent des mêmes droits et sont soumis aux mêmes obligations que les autres miliciens.

Sur la proposition du ministre de la Défense nationale et du ministre de l'Intérieur, le Roi détermine, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, les conditions de ces affectations ainsi que les modalités d'application des dispositions du présent article.

§ 4. Si, en temps de guerre, les circonstances permettent de retirer du front et d'affecter aux services auxiliaires et de l'arrière, des militaires appartenant aux unités combattantes, ceux-ci sont désignés en tenant compte:

1° Du fait qu'ils ont des enfants et d'après le nombre de ces enfants;

2° Du fait que deux de leurs frères ou sœurs, présents sous les drapeaux, sont morts par suite des hostilités.

De heer Janzegers en mevrouw Nélis stellen volgende amendementen voor:

« A) In § 1 van dit artikel het woord « eventueel » te doen vervallen en de volgende bepaling eraan toe te voegen:

« Tijdens het verblijf in het Centrum voor rekrutering en selectie kan uitdrukkelijk worden afgezien van deze prioriteit. »

« A) Au § 1er de cet article, supprimer le mot « éventuellement » et ajouter la phrase suivante:

« Au cours du séjour au Centre de recrutement et de sélection, ils peuvent renoncer expressément à cette priorité. »

« B) In § 3, eerste lid, van dit artikel, te doen vervallen de woorden « of voor andere taken van algemeen belang. »

« B) Au premier alinéa du § 3 de cet article, supprimer les mots « ou à d'autres tâches d'intérêt général. »

Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, ons eerste amendement hebben wij ingediend omdat wij vrezen dat anders deze prioriteit automatisch zal worden toegekend.

Het tweede amendement hebben wij ingediend omdat wij uit ervaring weten dat die andere taken van zagezegd algemeen belang, helemaal het algemeen belang niet dienen en omdat wij willen dat de dienstplichtigen in overtal worden ingezet voor echte taken van algemeen belang. Vanochtend werd er reeds op gewezen dat dienstplichtigen vaak 50 tot 80 uur per week moeten werken. Welnu, de dienstplichtigen in overtal kunnen daar dan worden ingezet. Bovendien willen wij met ons amendement bereiken dat het systeem van detacheringen naar allerlei kabinetten wordt opgedoekt.

M. le Président. — La parole est à M. Coëme, ministre.

M. Coëme, ministre de la Défense nationale. — Monsieur le Président, je me réfère de nouveau à la réponse donnée en commission et qui figure au rapport.

De Voorzitter. — De stemming over de amendementen en de stemming over artikel 8 worden aangehouden.

Le vote sur les amendements et le vote sur l'article 8 sont réservés.

Art. 9. De dienstplichtige kan om ernstige studie-, beroeps- of sociale redenen vragen aan de minister van Landsverdediging niet ingelijfd te worden vóór een bepaalde datum. Deze maatregel wijzigt de lichting niet waartoe hij behoort. De periode tussen de datum van de aanvraag en die van de inlijving mag normaal twee jaar niet overschrijden, behalve om uitzonderlijke redenen te beoordelen door de minister van Landsverdediging.

De voorwaarden en de procedure worden door de Koning bepaald, bij een in Ministerraad overlegd besluit.

Art. 9. Pour des raisons d'études, professionnelles ou sociales graves, le milicien peut demander au ministre de la Défense nationale de ne pas être incorporé avant une date déterminée. Cette mesure ne modifie pas la levée à laquelle il est rattaché. Le délai entre la date de la demande et celle de l'incorporation ne peut normalement pas excéder deux ans, sauf pour des raisons exceptionnelles à apprécier par le ministre de la Défense nationale.

Les conditions et la procédure sont fixées par le Roi, par arrêté délibéré en Conseil des ministres.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Artikel 10 luidt:

Hoofdstuk IV. — Duur van de werkelijke diensttermijn

Art. 10. § 1. De werkelijke diensttermijn bedraagt ten hoogste twee jaar. De Koning kan, bij een in Ministerraad overlegd

besluit, de klassen met onbepaald verlof zenden na een werkelijke diensttermijn van zes maanden, eventueel een onderscheid makend naargelang de dienstplichtigen dienen bij een eenheid die in België dan wel in het buitenland is gestationeerd en naargelang de categorie waartoe zij behoren.

§ 2. De werkelijke diensttermijn gaat in de dag waarop de daartoe opgeroepen dienstplichtige zich bij zijn eenheid voegt.

Van deze termijn worden afgetrokken:

1° De in het Centrum voor rekrutering en selectie overeenkomstig artikel 6 van deze wet doorgebrachte tijd die voorafgaat aan de laatste beslissing waarbij de betrokkene voor de dienst geschikt is bevonden;

2° De tijd in een verpleeginrichting doorgebracht naar aanleiding van de opneming ter observatie die voorafgaat aan de laatste beslissing waarbij de betrokkene voor de dienst geschikt is bevonden;

3° De tijd in een verpleeginrichting doorgebracht, wanneer de dienstplichtige in de loop van de verrichtingen tot het samenstellen of tot de overgifte van een contingent van welke lichte ook, in een inrichting opgenomen of in observatie gehouden werd ten gevolge van een ongeval overkomen of een ziekte opgedaan of verergerd tijdens zijn verblijf in het Centrum voor rekrutering en selectie of tijdens zijn opneming ter observatie.

§ 3. Onverminderd de toepassing van § 1 kunnen, volgens de regels en onder de voorwaarden bepaald bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit, de dienstplichtigen die het vragen, gemachtigd worden hun werkelijke diensttermijn te verlengen.

Chapitre IV. — De la durée du terme de service actif

Art. 10. § 1er. Le terme de service actif est de deux ans au maximum. Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, envoyer les classes en congé illimité à partir de l'expiration du sixième mois de service effectif, en prévoyant éventuellement une mesure différente selon que les miliciens servent dans une unité stationnée en Belgique ou à l'étranger, et selon la catégorie à laquelle ils appartiennent.

§ 2. Le terme de service actif prend cours le jour où le milicien appelé rejoint son unité.

De ce terme sont déduits:

1° Le temps passé au Centre de recrutement et de sélection, conformément à l'article 6 de la présente loi, ayant précédé la dernière décision d'aptitude au service;

2° Le temps passé dans un établissement hospitalier à l'occasion de la mise en observation qui a précédé la dernière décision d'aptitude au service;

3° Le temps passé dans un établissement hospitalier lorsque, au cours des opérations de formation ou de remise d'un contingent d'une levée quelconque, le milicien a été soit hospitalisé, soit maintenu en observation à la suite d'un accident survenu ou d'une maladie contractée ou s'étant aggravée pendant son séjour au Centre de recrutement et de sélection ou pendant sa mise en observation.

§ 3. Sans préjudice de l'application du § 1er, les miliciens qui en font la demande peuvent être autorisés à prolonger leur terme de service actif selon les modalités et aux conditions fixées par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres.

De heer Janzegers en mevrouw Nélis stellen volgende amendementen voor:

« A) Tussen de eerste en de tweede volzin van § 1 van dit artikel een volzin in te voegen, luidende: « Elke wijziging aan de werkelijke diensttermijn dient door het Parlement te worden goedgekeurd. »

« A) Entre la première et la deuxième phrase du § 1er de cet article, insérer la phrase suivante: « Toute modification du temps de service actif doit être approuvée par le Parlement. »

« B) In § 2, 1°, van dit artikel te doen vervallen de woorden: « die voorafgaat aan de laatste beslissing waarbij de betrokkene voor de dienst geschikt is bevonden. »

« B) Au 1° du § 2 de cet article, supprimer le membre de phrase suivant: « ayant précédé la dernière décision d'aptitude au service. »

« C) In § 2, 2°, van dit artikel, te doen vervallen de woorden: « die voorafgaat aan de laatste beslissing waarbij de betrokkene voor de dienst geschikt is bevonden. »

« C) Au 2° du § 2 de cet article, supprimer le membre de phrase suivant: « qui a précédé la dernière décision d'aptitude au service. »

Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, het eerste amendement hebben wij overgenomen van een collega. Volgens de wet bedraagt de dienstdaag twee jaar, maar deze dienstdaag kan worden verminderd of vermeerderd zonder het Parlement hierin te kennen. Wij stellen voor dat de wijziging van de diensttermijn steeds wordt goedgekeurd door het Parlement. Het is immers een belangrijke beslissing.

Wat de twee andere amendementen betreft, gaan wij ervan uit dat de tijd die een dienstplichtige doorbrengt in het Centrum voor rekrutering en selectie of in het militair ziekenhuis moet meetellen voor de diensttermijn. Anders kan men situaties meemaken dat iemand wordt opgeroepen voor een paar dagen en dan weer voor een paar dagen wordt naar huis gestuurd, enzovoorts, en dat die dagen niet meetellen voor zijn diensttermijn. Volgens ons gaat het hier echter om werkdagen die door de schuld van het leger verloren gaan.

M. le Président. — La parole est à M. Coëme, ministre.

M. Coëme, ministre de la Défense nationale. — Monsieur le Président, la loi prévoit effectivement une durée maximale de deux ans. Pour des raisons de souplesse évidentes, je souhaiterais que cette disposition reste d'application et que, le cas échéant, la décision soit laissée à l'Exécutif.

Nous voulons éviter une prolongation de la durée du service militaire. Cet objectif peut être réalisé grâce aux dispositions contenues dans le plan Charlier, sans lesquelles nous aurions dû, en 1992, à la suite de difficultés de contingent, procéder à une prolongation de la durée du service militaire.

De Voorzitter. — De stemming over de amendementen en de stemming over artikel 10 worden aangehouden.

Le vote sur les amendements et le vote sur l'article 10 sont réservés.

Hoofdstuk V. — Toelating tot de categorie van de kandidaat-reserveonderofficieren en -officieren

Art. 11. § 1. Om toegelaten te worden tot de categorie van de kandidaat-reserveonderofficieren, respectievelijk kandidaat-reserveofficieren, moet de dienstplichtige voldoen aan de volgende voorwaarden:

1° De burgerlijke en politieke rechten genieten;

2° De onontbeerlijke morele hoedanigheden bezitten voor de staat van onderofficier, respectievelijk officier;

3° Het vereiste niveau van voorafgaande studies bezitten dat de Koning per categorie bepaalt;

4° Voldoen aan de geschiktheidsvoorwaarden die de Koning per categorie kan bepalen.

De redenen van het niet-voldoen aan deze voorwaarden zullen aan de dienstplichtige worden meegedeeld.

§ 2. Indien het aantal kandidaten onvoldoende is om te voldoen aan de behoeften, dan kunnen de dienstplichtigen die voldoen aan de voorwaarden gesteld in § 1, ambtshalve opgenomen worden in de categorie van de kandidaat-reserveonderofficieren of -reserveofficieren.

Chapitre V. — De l'admission dans la catégorie des candidats sous-officiers et officiers de réserve

Art. 11. § 1er. Pour être admis dans la catégorie des candidats sous-officiers de réserve ou des candidats officiers de réserve, le milicien doit satisfaire aux conditions suivantes:

1° Jouir des droits civils et politiques;

2° Posséder les qualités morales indispensables à l'état de sous-officier ou d'officier;

3° Posséder le niveau exigé d'études préalables fixé par le Roi par catégorie;

4° Satisfaire aux conditions d'aptitude que le Roi peut fixer par catégorie.

Les raisons pour lesquelles il ne satisfait pas à ces conditions seront communiquées au milicien.

§ 2. Si le nombre de candidats est insuffisant pour répondre aux besoins, les miliciens qui remplissent les conditions visées au § 1er pourront être repris d'office dans la catégorie des candidats sous-officiers ou officiers de réserve.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Artikel 12 luidt:

Hoofdstuk VI. — Vorming

Art. 12. § 1. De dienstplichtigen ontvangen een militaire opleiding waarvan de aard en de duur kunnen verschillen naargelang van de categorie waartoe zij behoren en van de betrekking die zij zullen dienen te vervullen.

§ 2. De dienstplichtigen die niet kunnen lezen of schrijven, ontvangen elementaire lessen in deze materies.

§ 3. De dienstplichtige ontvangt gedurende zijn dienst een vorming in één van de domeinen vastgesteld door de minister van Landsverdediging, in zoverre dit verenigbaar is met de opdracht en de werking van de krijgsmacht.

Chapitre VI. — De la formation

Art. 12. § 1er. Les miliciens reçoivent une instruction militaire dont la nature et la durée peuvent varier suivant la catégorie à laquelle ils appartiennent et suivant la fonction qu'ils seront appelés à remplir.

§ 2. Les miliciens qui ne savent ni lire ni écrire reçoivent des cours élémentaires dans ces matières.

§ 3. Le milicien reçoit pendant son service et pour autant que ce soit compatible avec la mission et le fonctionnement des forces armées, une formation dans un des domaines fixés par le ministre de la Défense nationale.

De heer Janzegers stelt volgend amendement voor:

« Paragraaf 2 van dit artikel te vervangen als volgt:

« Het bijwonen van deze lessen door soldaten die lezen noch schrijven kunnen, is verplicht en wordt als een dienstaangelegenheid beschouwd. »

« Remplacer le § 2 de cet article par la disposition suivante:

« L'assistance à des cours élémentaires est obligatoire pour les soldats qui ne savent ni lire ni écrire et elle est considérée comme une activité de service. »

De heer Janzegers en mevrouw Nélis stellen volgende amendementen voor:

« A) Paragraaf 3 van dit artikel te vervangen als volgt:

« § 3. Kredieturen zullen toegekend worden aan hen die lessen schriftelijk onderwijs of lessen voor sociale promotie volgen. Deze kredieturen worden opgenomen tijdens de diensturen. »

« A) Remplacer le § 3 de cet article par ce qui suit:

« § 3. Des crédits d'heures seront accordés à ceux qui suivent des cours par correspondance ou des cours de promotion sociale. Ces crédits d'heures seront utilisés durant les heures de service. »

« B) Dit artikel aan te vullen met een § 4 (nieuw), luidende:

« § 4. Uit de opleiding worden alle elementen die betrekking hebben op de ordehandhaving geschrapt. »

« B) Compléter cet article par un § 4 (nouveau), libellé comme suit:

« § 4. Sont exclus de la formation tous les éléments qui concernent le maintien de l'ordre. »

Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, ik wou toch nog even iets zeggen over wat daarnet is besproken, namelijk de diensttijd.

De Voorzitter. — Mijnheer Janzegers, laten wij met orde en methode te werk gaan. Als u op wat de minister heeft gezegd nog wil repliceren dan moet u dat onmiddellijk doen. Zoniet is het voor de vergadering en de diensten van de Senaat onmogelijk om de werkzaamheden te volgen.

De heer Janzegers. — Ik zal er rekening mee houden, mijnheer de Voorzitter.

Mijn amendement bij paragraaf 2 van artikel 12 handelt over een punt dat voor de Groenen ietwat moeilijk ligt.

De vraag is of men de zwakken moet beschermen tegen zichzelf. Wanneer men de tekst uit het ontwerp behoudt dan loopt men het risico dat de analfabeten zelf mogen kiezen of zij die lessen volgen of niet. De tekst geeft ook de mogelijkheid die lessen buiten de diensturen te geven wat met zich zou brengen dat de drempel wordt verhoogd.

Na veel wikken en wegen vinden wij dat het organiseren en volgen van deze lessen tijdens de diensturen verplicht moet zijn. Zij zijn voor de dienstplichtigen in kwestie noodzakelijk omdat zij anders geen opleiding als dienstplichtige kunnen volgen. Er zijn voorstellen die gaan in de richting om analfabeten vrijstelling te verlenen. Wij vinden dat dit niet kan omdat de dienstplicht misschien de laatste kans is om deze personen — het gaat de jongste jaren wel niet meer over zulk een grote groep — op te vissen en ze te leren lezen en schrijven. Wij kennen trouwens niet alleen de algemene dienstplicht maar ook de algemene leerlicht.

Bij paragraaf 3 van artikel 12 stellen wij een amendement A voor omdat het niet de taak is van Landsverdediging onderwijs te verschaffen. Er bestaan voldoende onderwijsmogelijkheden buiten het leger. Het zou efficiënter zijn die te promoten. Uit ervaring weten wij wat er gebeurt met lessen die in de kazernes worden gegeven.

Amendement B dat ertoe strekt artikel 12 aan te vullen met een paragraaf 4 (nieuw) hebben wij ook overgenomen van een collega. In de commissie heeft hij terecht opgemerkt dat er een wezenlijk verschil bestaat tussen de werking van de krijgsmacht en de handhaving van de orde en dat de daartoe vereiste opleidingen grondig verschillen. Daarom wensen wij dat de taak van de dienstplichtige zodanig wordt afgebakend dat hij niet wordt ingezet voor opdrachten waarvoor hij niet werd opgeleid. Ik herinner eraan dat dit in het verleden wel eens is gebeurd. Ik denk hier aan een ordehandhaving tijdens een betoging in Dendermonde. Ik meen dat dienstplichtigen daarvoor niet moeten dienen.

M. le Président. — La parole est à M. Coëme, ministre.

M. Coëme, ministre de la Défense nationale. — Monsieur le Président, en ce qui concerne le premier amendement, je dirai que le texte du projet de loi ne s'écarte nullement de l'idée avancée par M. Janzegers, mais il nous apparaît que notre texte est plus précis et mieux libellé que le sien.

Pour ce qui est du deuxième amendement relatif aux cours de formation civile complémentaire, il ne s'agit pas d'enseigner mais bien de donner aux miliciens des notions leur permettant d'avoir les meilleures chances, demain, dans la vie civile.

Nous considérons enfin que la remarque formulée à propos du troisième amendement relatif au maintien de l'ordre n'a strictement rien à voir avec les intentions que nous nourrissons.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement en de stemming over artikel 12 worden aangehouden.

Le vote sur les amendements et le vote sur l'article 12 sont réservés.

Art. 13. § 1. De vormingscyclus van de dienstplichtigen die gevormd worden tot reserveonderofficier of tot reserveofficier, wordt door de Koning bepaald.

§ 2. De Koning bepaalt om welke redenen de kandidaat-reservegegradueerde deze hoedanigheid verliest.

Hij die de hoedanigheid verliest, wordt van rechtswege opgenomen in de categorie van de niet-kandidaat-gegradueerde dienstplichtigen.

De Koning kan nochtans bepalen in welke gevallen hij die de hoedanigheid van kandidaat-reserveofficier verliest, opgenomen kan worden in de categorie van de kandidaat-reserveonderofficieren.

§ 3. De kandidaat-reserveonderofficier of de kandidaat-reserveofficier die, nadat hij respectievelijk tot de graad van sergeant of adjudant is aangesteld, zijn hoedanigheid verliest om in de krijgsmachtdelen in een andere hoedanigheid te dienen op hetzelfde of een hoger niveau en die niet benoemd wordt respectievelijk als onderofficier of als officier in de actieve kaders, kan opnieuw opgenomen worden respectievelijk als kandidaat-reserveonderofficier of als kandidaat-reserveofficier, wanneer hij zijn werkelijke diensttermijn als dienstplichtige moet voortzetten, voor zover hij:

- 1° Er de wens toe uitspreekt;
- 2° Geen ongunstig advies verkrijgt van de hiërarchische meedelingen.

Art. 13. § 1er. Le cycle de formation des miliciens qui reçoivent une formation de sous-officier de réserve ou d'officier de réserve est fixé par le Roi.

§ 2. Le Roi détermine pour quelles raisons le candidat gradé de réserve perd cette qualité.

Celui qui perd la qualité de candidat gradé de réserve est de plein droit incorporé dans la catégorie des miliciens non candidats gradés.

Toutefois, le Roi peut déterminer dans quels cas celui qui perd la qualité de candidat officier de réserve peut être incorporé dans la catégorie des candidats sous-officiers de réserve.

§ 3. Le candidat sous-officier de réserve ou le candidat officier de réserve qui, après sa commission au grade de sergent ou d'adjudant selon le cas, perd sa qualité afin de servir dans les forces armées dans une autre qualité à un niveau identique ou supérieur et qui n'est pas nommé dans les cadres actifs respectivement en tant que sous-officier ou en tant qu'officier peut être réintégré respectivement comme candidat sous-officier de réserve ou comme candidat officier de réserve lorsqu'il est tenu de continuer son terme de service actif en tant que milicien, pour autant qu'il:

- 1° En exprime le désir;
- 2° Ne recueille pas un avis défavorable des chefs hiérarchiques.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 14. § 1. Alvorens de kandidaat-reserveonderofficieren en de kandidaat-reserveofficieren tot de vormingscyclus worden toegelaten, worden hun morele hoedanigheden beoordeeld door de minister van Landsverdediging. Deze beoordeling kan in de loop van de vorming worden herzien.

Zonder ongunstige herziening van deze beoordeling volgt automatisch de aanstelling van de kandidaten, respectievelijk tot de graad van dienstplichtige sergeant, dienstplichtige onderluitenant of een gelijkwaardige graad en de benoeming van de kandidaten, respectievelijk tot de graad van reservesergeant, reserveonderluitenant of een gelijkwaardige graad.

§ 2. De Koning bepaalt de regels die gelden bij de beoordeling van de morele hoedanigheden van een kandidaat.

§ 3. De redenen van het niet-toelaten van kandidaat-reserveonderofficieren en kandidaat-reserveofficieren tot hun respectieve vormingscyclus en van het niet-aanstellen in de graad van dienstplichtige onderluitenant of het niet-benoemen tot de graad van reservesergeant of van reserveonderluitenant of een gelijkwaardige graad naargelang van het geval, wegens hun morele hoedanigheden, worden aan de betrokken dienstplichtigen meegedeeld.

Art. 14. § 1er. Les qualités morales des candidats sous-officiers de réserve et des candidats officiers de réserve sont appréciées par le ministre de la Défense nationale avant qu'ils ne soient admis au cycle de formation. Cette appréciation peut être modifiée au cours de la formation.

Sans révision défavorable de cette appréciation, la commission des candidats au grade de sergent milicien, au grade de sous-lieutenant milicien ou à un grade équivalent selon le cas et la nomination des candidats au grade de sergent de réserve ou au grade de sous-lieutenant de réserve ou à un grade équivalent selon le cas, suivent automatiquement.

§ 2. Le Roi fixe les règles en vigueur pour l'appréciation des qualités morales d'un candidat.

§ 3. Les raisons pour lesquelles des candidats sous-officiers de réserve et des candidats officiers de réserve ne sont pas admis à leur cycle de formation respectif ou ne sont pas commissionnés au grade de sergent milicien ou de sous-lieutenant milicien ou nommés au grade de sergent de réserve ou de sous-lieutenant de réserve ou à un grade équivalent selon le cas, du fait de leurs qualités morales, seront communiquées aux miliciens intéressés.

— Aangenomen.

Adopté.

Hoofdstuk VII. — Graad

Art. 15. De niet-kandidaat gegradueerde dienstplichtigen zijn bekleed met de graad van soldaat. Onder de voorwaarden die de Koning bepaalt, kunnen deze dienstplichtigen door hun korpscommandant aangesteld worden in de graad van korporaal.

Chapitre VII. — Du grade

Art. 15. Les miliciens non candidats gradés de réserve sont revêtus du grade de soldat. Aux conditions fixées par le Roi, ces miliciens peuvent être commissionnés par leur chef de corps au grade de caporal.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 16. § 1. De minister van Landsverdediging of de militaire overheid die hij aanwijst, kan de dienstplichtige kandidaat-reserveonderofficier vóór het einde van zijn werkelijke diensttermijn in de graad van sergeant of in een gelijkwaardige graad aanstellen. In dat geval legt de kandidaat de bij decreet van 20 juli 1831 voorgeschreven eed af.

De minister van Landsverdediging of de militaire autoriteit die hij aanwijst, kan de dienstplichtige kandidaat-reserveonderofficier vóór het einde van zijn vormingsperiode tot korporaal aanstellen.

§ 2. De Koning kan de dienstplichtige kandidaat-reserveofficier vóór het einde van zijn werkelijke diensttermijn in de graad van onderluitenant of in een gelijkwaardige graad aanstellen. In dat geval legt de kandidaat de bij het decreet van 20 juli 1831 voorgeschreven eed af.

De Koning of de autoriteit die Hij aanwijst, kan de dienstplichtige kandidaat-reserveofficier vóór het einde van zijn vormingsperiode in een of meer andere graden van onderofficier aanstellen.

Art. 16. § 1er. Le ministre de la Défense nationale ou l'autorité militaire qu'il désigne peut commissionner le milicien candidat sous-officier de réserve, avant l'expiration de son terme de service actif, au grade de sergent ou à un grade équivalent. Dans ce cas, le candidat prête le serment prévu par le décret du 20 juillet 1831.

Le ministre de la Défense nationale ou l'autorité militaire qu'il désigne peut commissionner le milicien candidat sous-officier de réserve au grade de caporal avant l'expiration de sa période de formation.

§ 2. Le Roi peut commissionner le milicien candidat officier de réserve, avant l'expiration de son terme de service actif, au grade de sous-lieutenant ou à un grade équivalent. Dans ce cas le candidat prête le serment prévu par le décret du 20 juillet 1831.

Le Roi ou l'autorité qu'il désigne peut commissionner le milicien candidat officier de réserve, à un ou plusieurs grades de sous-officier avant l'expiration de sa période de formation.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 17. De Koning bepaalt de wijze waarop het verlenen en het intrekken van de aanstelling geschiedt. De intrekking is evenwel verplicht wanneer de aangestelde dienstplichtige niet langer voldoet aan de voorwaarden gesteld in artikel 11 van deze wet.

Art. 17. Le Roi détermine les modalités d'octroi ou de retrait de la commission. Toutefois, le retrait est obligatoire lorsque le milicien commissionné ne satisfait plus aux conditions prévues à l'article 11 de la présente loi.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Artikel 18 luidt:

Hoofdstuk VIII. — Het ambt — De stand — De verloven

Afdeling 1. — Het ambt

Art. 18. § 1. De arbeidsduur van de dienstplichtige wordt bepaald bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit.

§ 2. Onverminderd § 1, wordt het ambt uitgeoefend krachtens dienstorders uitgaande van de Koning of van de overheid die Hij bepaalt.

Chapitre VIII. — De l'emploi — De la position — Des congés

Section 1. — De l'emploi

Art. 18. § 1er. La durée du travail du milicien est déterminée par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres.

§ 2. Sans préjudice du § 1er, l'emploi est exercé en vertu d'ordres de service, émanant du Roi ou de l'autorité qu'il détermine.

De heer Janzegers en mevrouw Nélis stellen volgende amendementen voor:

« A) Paragraaf 1 van dit artikel te vervangen als volgt:

« De wekelijkse dienst mag nooit meer bedragen dan die welke gepresteerd wordt door de militairen van het actieve kader. Overwerk zal worden gecompenseerd ingevolge een regeling bepaald door de Koning.

De Koning kan in uitzonderlijke gevallen en in oorlogstijd steeds deze regeling schorsen. »

« A) Remplacer le § 1er de cet article par ce qui suit :

« La durée du service hebdomadaire ne peut jamais être supérieure à celle accomplie par les militaires du cadre actif. Le travail supplémentaire sera compensé selon une réglementation fixée par le Roi.

Le Roi pourra toujours suspendre cette réglementation dans des cas exceptionnels et en temps de guerre. »

« B) Paragraaf 2 van dit artikel te vervangen als volgt:

« § 2. Onverminderd § 1, wordt het ambt uitgeoefend krachtens dienstorders bepaald bij wet. »

« B) Remplacer le § 2 de cet article par la disposition suivante :

« § 2. Sans préjudice du § 1er, l'emploi est exercé conformément à des ordres de service fixés par la loi. »

Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, ons amendement bij paragraaf 1 van dit artikel sluit aan bij een amendement van de heer De Bremaeker, om eindelijk eens zijn naam te noemen, die een hele reeks interessante amendementen heeft ingediend. Het sluit ook aan bij zijn nummer 218-1 van 30 maart 1988 houdende normalisering van de prestaties van het militair personeel.

Met ons amendement dat aansluit bij de eisen van het jeugdwet, wordt de duur van de wekelijkse dienst van de dienstplichtigen afgestemd op die van de militairen van het actief kader.

Ons tweede amendement stelt voor paragraaf 2 van artikel 18 te vervangen als volgt: « § 2. Onverminderd § 1, wordt het ambt uitgeoefend krachtens dienstorders bepaald bij wet. »

Wij vinden dit een zeer belangrijk amendement dat bovendien tegemoet komt aan opmerkingen van de Raad van State die eraan herinnerd heeft dat artikel 118 van de Grondwet heel

duidelijk zegt dat de rechten en plichten van de militairen bepaald worden bij wet. Met dit artikel zou dit kunnen via ministeriële of koninklijke besluiten. Het is de wetgever die moet bepalen hoe het ambt wordt uitgeoefend. Hij moet de werktijden — dag, week, trimester — regelen alsmede de vergoeding voor overuren, de ziekteverzekering, de aanwezigheid in het garnizoen, enzovoort. In zijn huidige vorm irriteert het artikel de beroepsorganisaties. En zij hebben daar alle redenen voor. Zij vrezen dat de goedkeuring van dit artikel gevolgen zal hebben voor de beroepsmilitairen.

M. le Président. — La parole est à M. Coëme, ministre.

M. Coëme, ministre de la Défense nationale. — Monsieur le Président, je me réfère non seulement à tous les éléments que j'ai fournis en commission, mais également à la réponse que j'ai faite sur ce point précis, ce matin, lors de la discussion générale.

De Voorzitter. — De stemming over de amendementen en de stemming over artikel 18 worden aangehouden.

Le vote sur les amendements et le vote sur l'article 18 sont réservés.

Artikel 19 luidt:

Art. 19. Tijdelijke ambtsontheffing heeft voor de dienstplichtigen in werkelijke dienst slechts in de volgende gevallen plaats:

- 1° Op eigen verzoek;
- 2° Om gezondheidsredenen;
- 3° Van ambtswege voor het geval bedoeld in artikel 26, derde lid, van de gecoördineerde dienstplichtwetten.

Art. 19. Le retrait temporaire d'emploi pour le milicien en service actif n'a lieu que dans les cas suivants:

- 1° A sa propre demande;
- 2° Pour motif de santé;
- 3° D'office pour le cas visé à l'article 26, troisième alinéa, des lois coordonnées sur la milice.

De heer Janzegers en mevrouw Nélis stellen volgend amendement voor:

- « Het 2° van dit artikel te vervangen als volgt:
- « 2° Om gezondheidsredenen die een aanvang nemen tijdens een tijdelijke ambtsontheffing op eigen aanvraag. »
- « Remplacer le 2° de cet article par la disposition suivante:
- « 2° Pour motif de santé se produisant au cours d'un retrait temporaire d'emploi qu'il a lui-même demandé. »

Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, met dit amendement stellen we alleen een betere formulering voor.

M. le Président. — La parole est à M. Coëme, ministre.

M. Coëme, ministre de la Défense nationale. — Je me réfère à ma réponse figurant au rapport écrit.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement en de stemming over artikel 19 worden aangehouden.

Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 19 sont réservés.

Art. 20. De dienstplichtigen die hierom verzoeken, kunnen door de minister van Landsverdediging tijdelijk uit hun ambt ontheven worden. Behoudens uitzonderlijke redenen, waarover de minister van Landsverdediging bij gemotiveerde beslissing oordeelt, mag de duur van alle ontheffingen op eigen verzoek een totaal van twaalf maanden niet overschrijden.

Art. 20. Le ministre de la Défense nationale peut accorder un retrait temporaire d'emploi aux miliciens qui en font la demande. Sauf pour des motifs exceptionnels appréciés par le ministre de la Défense nationale par décision motivée, la durée de tous les retraits à la propre demande ne peut excéder un total de douze mois.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Artikel 21 luidt:

Art. 21. § 1. De Koning bepaalt de tijd gedurende welke de dienstplichtigen om gezondheidsredenen afwezig mogen zijn.

Indien op het einde van deze periode hun gezondheidstoestand hen niet toelaat hun dienst te hervatten en indien zij nog niet op reform werden gesteld, moeten die dienstplichtigen met onbepaald verlof gezonden worden, onverminderd het bepaalde in de artikelen 23, § 1, derde lid en 25, § 2, 2°, van deze wet.

§ 2. De dienstplichtigen en de oorlogsvrijwilligers ten aanzien van wie een militaire commissie inzake geschiktheid en reform verklaard heeft dat zij ongeschikt zijn om de dienst te hervatten vóór het verstrijken van de in § 1 bedoelde tijd, worden bij reform ontslagen.

Tegen de beslissing van deze commissie kan beroep worden ingesteld bij een commissie van beroep.

De samenstelling, de bevoegdheden en de werkwijze van die commissies worden door de Koning bepaald.

§ 3. De dienstplichtigen worden tijdelijk van hun ambt ontheven om gezondheidsredenen voor elke periode van afwezigheid om gezondheidsredenen die niet het gevolg is van kwetsuren opgelopen of ziekten opgedaan of verergerd in werkelijke dienst.

De Koning bepaalt in welke gevallen de dienstplichtigen geacht worden afwezig te zijn om gezondheidsredenen.

Art. 21. § 1er. Le Roi fixe le temps pendant lequel les miliciens peuvent être absents pour motifs de santé.

Lorsqu'à la fin de cette période, leur état de santé ne leur permet pas de reprendre leur service et lorsqu'ils n'ont pas encore été réformés, les miliciens doivent être mis en congé illimité, sans préjudice des dispositions des articles 23, § 1er, troisième alinéa et 25, § 2, 2°, de la présente loi.

§ 2. Les miliciens et les volontaires de guerre qu'une commission militaire d'aptitude et de réforme a déclarés inaptes à reprendre le service avant l'expiration de la période visée au § 1er sont licenciés par réforme.

Il peut être interjeté appel de la décision de cette commission devant une commission d'appel.

La composition, les attributions et le fonctionnement de ces commissions sont déterminés par le Roi.

§ 3. Les miliciens sont retirés temporairement de leur emploi pour motif de santé pour toute période d'absence pour motif de santé qui n'est pas la conséquence de blessures reçues ou de maladies contractées ou s'étant aggravées en service actif.

Le Roi détermine quand les miliciens sont considérés comme absents pour motif de santé.

De heer Janzegers en mevrouw Nélis stellen volgend amendement voor:

« Paragraaf 3 van dit artikel te doen vervallen. »

« Supprimer le § 3 de cet article. »

Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, wij vragen paragraaf 3 te schrappen, om volgende reden.

Een dienstplichtige kan bijvoorbeeld wegens uitzonderlijke omstandigheden een tijdelijke ambtsontheffing krijgen van drie

maanden. Wanneer hij in die periode ziek wordt en de ziekte duurt nog enkele maanden, zal die periode niet worden meegerekend als werkelijke dienst en zal ze ook worden beschouwd als een tijdelijke ambtsontheffing. Zulks betekent dat zijn verblijf onder de wapens wordt verlengd met de duurtijd gelijk aan de afwezigheid wegens ziekte, wat vaak zeer zware gevolgen heeft. In plaats van 12 maanden zal hij misschien 15 of 16 maanden onder de wapens zijn. Wij vragen dus de schrapping van deze paragraaf.

M. le Président. — La parole est à M. Coëme, ministre.

M. Coëme, ministre de la Défense nationale. — Monsieur le Président, il va de soi que la réponse est négative dans la mesure où nous avons rejeté la modification proposée à l'article 19, alinéa 2.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement en de stemming over artikel 21 worden aangehouden.

Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 21 sont réservés.

Artikel 22 luidt:

Art. 22. De dienstplichtigen die zich in een van de in artikel 19 van deze wet bedoelde gevallen bevinden, blijven onderworpen aan de militaire strafwet en aan de krijgstucht.

Art. 22. Les miliciens qui se trouvent dans un des cas prévus à l'article 19 de la présente loi restent soumis à la loi pénale et à la discipline militaires.

De heer Janzegers en mevrouw Nélis stellen volgend amendement voor:

« In dit artikel de woorden «blijven onderworpen aan de militaire strafwet en aan de krijgstucht» te vervangen door de woorden «blijven tijdens hun militaire ambtsontheffing niet langer onderworpen aan de militaire strafwet en aan de krijgstucht.»

« A cet article, remplacer les mots «restent soumis à la loi pénale et à la discipline militaires» par «ne restent pas soumis à la loi pénale et à la discipline militaires durant leur retrait d'emploi militaire.»

Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, ons amendement, dat ertoe strekt de woorden «blijven onderworpen aan de militaire strafwet en aan de krijgstucht» te vervangen door de woorden «blijven tijdens hun militaire ambtsontheffing niet langer onderworpen aan de militaire strafwet en aan de krijgstucht», is een zeer logisch amendement.

De dienstplichtige aan wie een tijdelijke ambtsontheffing op basis van artikel 19 is toegestaan, kan geruime tijd afwezig zijn uit het leger. De afwezigheid kan, luidens artikel 20, zelfs 12 maanden bedragen. Als de dienstplichtige tijdens deze ambtsontheffing ten volle geïntegreerd is in het burgerleven lijkt het ons logisch dat hij niet langer onderworpen is aan de militaire strafwet en aan de krijgstucht.

M. le Président. — La parole est à M. Coëme, ministre.

M. Coëme, ministre de la Défense nationale. — Monsieur le Président, une absence temporaire ne peut donner lieu à la possibilité de se soustraire à la loi pénale militaire et à la discipline militaire. Le milicien conserve sa qualité de militaire et est en service, cette dernière notion comprenant le service actif et la non-activité.

Ann. parl. Sénat de Belgique — Session ordinaire 1989-1990
Parlem. Hand. Belgische Senaat — Gewone zitting 1989-1990

De Voorzitter. — De stemming over het amendement en de stemming over artikel 22 worden aangehouden.

Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 22 sont réservés.

Art. 23. § 1. De dienstplichtigen worden na het verstrijken van hun diensttermijn met onbepaald verlof gezonden.

De toepassing van deze bepaling kan bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit geschorst worden wanneer de omstandigheden dit vergen. De regering dient deze beslissing onmiddellijk ter kennis te brengen van de Kamers.

De dienstplichtigen die in een militair hospitaal in behandeling zijn op het ogenblik dat zij met onbepaald verlof gezonden zouden moeten worden, kunnen in dienst gehouden worden. Zij worden met onbepaald verlof gezonden zodra hun gezondheids-toestand het toelaat of zo zij dit wensen.

§ 2. De dienstplichtigen die met toepassing van artikel 21, § 2, van deze wet bij reform ontslagen worden, worden met definitief verlof gezonden.

§ 3. De wegzending als bepaald in de artikelen 15 en 71bis van de gecoördineerde dienstplichtwetten heeft van rechtswege de ontneming van de graad tot gevolg.

§ 4. De procedure van wegzending uit het leger wordt bepaald door de Koning, evenals de voorwaarden en de wijze waarop een dienstplichtige volstrekt onverbeterlijk en onwaardig bevonden wordt.

§ 5. Het ambt van dienstplichtige wordt niet als een ambt beschouwd voor de toepassing van artikel 31, 1°, van het Strafwetboek. Niettemin heeft elke veroordeling op basis van bovengenoemde bepaling van rechtswege het verlies van de hoedanigheid van kandidaat-reserveonderofficier of kandidaat-reserve-officier als gevolg.

Art. 23. § 1er. A l'expiration de leur terme de service, les miliciens sont envoyés en congé illimité.

L'application de cette disposition peut être suspendue par un arrêté royal délibéré en Conseil des ministres lorsque les circonstances l'exigent. Le gouvernement en informera aussitôt les Chambres.

Les miliciens en traitement dans un hôpital militaire au moment d'être envoyés en congé illimité peuvent être maintenus sous les armes. Ils sont envoyés en congé illimité dès que leur état de santé le permet ou s'ils en expriment le désir.

§ 2. Les miliciens licenciés par réforme en application de l'article 21, § 2, de la présente loi sont envoyés en congé définitif.

§ 3. Le renvoi de l'armée prévu aux articles 15 et 71bis des lois coordonnées sur la milice entraîne de plein droit le retrait du grade.

§ 4. La procédure du renvoi de l'armée est déterminée par le Roi, ainsi que les conditions et la manière selon lesquelles un milicien est jugé absolument incorrigible et indigne de faire partie de l'armée.

§ 5. L'emploi de milicien n'est pas un emploi pour l'application de l'article 31, 1°, du Code pénal. Néanmoins toute condamnation sur la base de la disposition précitée entraîne de plein droit la perte de qualité de candidat sous-officier de réserve ou de candidat officier de réserve.

— Aangenomen.

Adopté.

Afdeling 2. — De stand

Art. 24. De dienstplichtigen zijn ofwel in werkelijke dienst, ofwel op non-activiteit.

Section 2. — De la position

Art. 24. Les miliciens se trouvent soit en service actif, soit en non-activité.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Artikel 25 luidt:

Art. 25. § 1. De dienstplichtigen zijn in werkelijke dienst in alle gevallen die niet bepaald worden in artikel 26 van deze wet.

§ 2. De dienstplichtigen zijn in elk geval in werkelijke dienst:

1° Wanneer zij aan de rekruteringsverrichtingen deelnemen, terwijl zij in een militaire inrichting of in een verpleeginrichting verblijven, mits deze periodes voorafgaan aan de laatste beslissing waarbij de betrokkenen geschikt bevonden zijn;

2° Wanneer zij op het einde van een periode van werkelijke dienst arbeidsongeschikt zijn tengevolge van kwetsuren opgelopen of ziekten opgedaan of verergerd in werkelijke dienst en wanneer zij in werkelijke dienst wensen te blijven onder de voorwaarden die de Koning kan bepalen.

Art. 25. § 1er. Les miliciens sont en service actif dans tous les cas non prévus à l'article 26 de la présente loi.

§ 2. Les miliciens sont en tout cas en service actif:

1° Lorsqu'ils prennent part aux opérations de recrutement, pendant qu'ils séjournent dans un établissement militaire ou dans un établissement hospitalier, pour autant que ces périodes précèdent la dernière décision d'aptitude au service;

2° Lorsqu'à la fin d'une période de service actif, ils sont frappés par une incapacité de travail consécutive à des blessures reçues ou à des maladies contractées ou s'étant aggravées en service actif et lorsqu'ils souhaitent rester en service actif conformément aux conditions que le Roi peut déterminer.

De heer Janzegers en mevrouw Nélis stellen volgend amendement voor:

« In het 1° van § 2 van dit artikel te doen vervallen de woorden « mits deze periodes ... geschikt bevonden zijn. »

« Au § 2, 1°, de cet article, supprimer les mots « pour autant que ces périodes ... d'aptitude au service. »

Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, het gaat hier weer om een zeer logisch amendement, namelijk in het 1° van paragraaf 2 te doen vervallen de woorden « mits deze periodes ... geschikt bevonden zijn ». Wij gaan ervan uit dat wie verscheidene keren op het CRS verschijnt en/of in observatie gaat, uiteindelijk dagen doorgebracht heeft in militaire hoedanigheid.

M. le Président. — La parole est à M. Coëme, ministre.

M. Coëme, ministre de la Défense nationale. — Monsieur le Président, la réponse technique a été donnée en commission.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement en de stemming over artikel 25 worden aangehouden.

Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 25 sont réservés.

Artikel 26 luidt:

Art. 26. Geacht worden van rechtswege op non-activiteit te zijn:

1° De dienstplichtigen die hetzij op hun verzoek, hetzij om gezondheidsredenen, hetzij van ambtswege tijdelijk van hun ambt ontheven worden;

2° De dienstplichtigen veroordeeld tot een vrijheidsstraf, terwijl zij deze straf ondergaan;

3° De dienstplichtigen van wie de afwezigheid onregelmatig is bevonden;

4° De dienstplichtigen die zich bevinden in de periode die verloopt tussen het verblijf in het Centrum voor rekrutering en selectie en de dag waarop zij zich, daartoe opgeroepen, bij hun eenheid vervoegen.

Art. 26. Sont considérés de plein droit en non-activité:

1° Les miliciens auxquels l'emploi a été temporairement retiré soit à leur demande, soit pour motif de santé, soit d'office;

2° Les miliciens condamnés à une peine privative de liberté, pendant qu'ils subissent cette peine;

3° Les miliciens dont l'absence a été reconnue irrégulière;

4° Les miliciens qui se trouvent dans la période qui s'écoule entre le séjour au Centre de recrutement et de sélection et le jour où ils rejoignent leur unité après avoir été appelés.

De heer Janzegers en mevrouw Nélis stellen volgende amendementen voor:

« A) Het 1° van dit artikel te vervangen als volgt:

« 1° De dienstplichtigen die op hun verzoek om gezondheidsredenen zoals bepaald in artikel 19, 2°, of van ambtswege tijdelijk van hun ambt ontheven worden. »

« A) Remplacer le 1° de cet article par ce qui suit:

« 1° Les miliciens auxquels l'emploi a été temporairement retiré à leur demande, soit pour motif de santé au sens de l'article 19, 2°, soit d'office. »

« B) Het 2° van dit artikel te vervangen als volgt:

« 2° De dienstplichtigen veroordeeld tot een vrijheidsstraf, met uitzondering van die welke deelnemen aan de normale diensten of de diensten van algemeen belang, terwijl zij deze straf ondergaan. »

« B) Remplacer le 2° de cet article par ce qui suit:

« 2° Les miliciens condamnés à une peine privative de liberté, à l'exception de ceux qui participent aux services normaux ou aux services d'intérêt général, pendant qu'ils subissent cette peine. »

Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, het eerste deel van het amendement, namelijk het 1° van dit artikel te vervangen als volgt: « 1° De dienstplichtigen die op hun verzoek om gezondheidsredenen zoals bepaald in artikel 19, 2°, of van ambtswege tijdelijk van hun ambt ontheven worden » is een duidelijker formulering.

Het tweede deel van het amendement strekt ertoe het 2° van artikel 26 te vervangen als volgt: « 2° De dienstplichtigen veroordeeld tot een vrijheidsstraf, met uitzondering van die welke deelnemen aan de normale diensten of de diensten van algemeen belang, terwijl zij deze straffen ondergaan. »

Het is evident dat een dienstplichtige die gestraft wordt, maar die overdag wel alle normale functies uitoefent voor het leger niet op non-actief is.

Hij oefent de normale dienst uit, alleen moet hij 's avonds bijvoorbeeld in de kazerne blijven of krijgt hij politiekamer. Het leger heeft dus zijn arbeidskracht ter beschikking en het kan niet eisen dat deze dagen na de legerdienst moeten worden ingehaald.

Wij stellen ook voor in het tuchtreglement in artikel 46, paragraaf 2, te schrappen « één dag per zwaar arrest ». Wie op non-activiteit is wegens een straf en gekwetst wordt, zal in het voorstel gedurende de herstelperiode ook op non-activiteit zijn en dit ingevolge de artikelen 19, 2° en 21, 3°.

M. le Président. — La parole est à M. Coëme, ministre.

M. Coëme, ministre de la Défense nationale. — Monsieur le Président, je propose le rejet de cet amendement pour les mêmes raisons que celles qui ont motivé le rejet de l'amendement lié à l'article 19, alinéa 2. Il n'est pas utile — il s'agit même parfois d'une source d'erreur — de citer l'article où l'on évoque une notion, la référence pouvant changer plus tard.

La deuxième partie de l'amendement vise une sanction pénale qui n'est pas compatible avec la participation au service.

De Voorzitter. — De stemming over de amendementen en de stemming over artikel 26 worden aangehouden.

Le vote sur les amendements et le vote sur l'article 26 sont réservés.

Artikel 27 luidt:

Art. 27. § 1. De periode van non-activiteit bepaald in artikel 26, 3°, van deze wet geeft bovendien aanleiding tot een bijkomende periode te vervullen werkelijke dienst, die overeenstemt met de duur van de non-activiteit.

§ 2. De dienstplichtigen die een tuchtstraf van zwaar arrest hebben ondergaan, zijn eveneens gehouden een bijkomende periode van werkelijke dienst te vervullen die overeenstemt met de duur van de ondergane tuchtstraf.

§ 3. De dienstplichtigen die wegens wangedrag, moedwil of kennelijke nalatigheid hun militaire opleiding niet hebben voltooid bij het verstrijken van de werkelijke diensttermijn, worden bij gemotiveerde beslissing van de minister van Landsverdediging onder de wapens gehouden totdat die opleiding voldoende wordt geacht.

§ 4. De maximumtermijn van het in dienst houden krachtens de bepalingen van de §§ 1, 2 en 3 bedraagt honderd dagen.

Art. 27. § 1er. De plus, la période de non-activité visée à l'article 26, 3°, de la présente loi implique une période supplémentaire de service actif à accomplir, correspondant à la durée de la non-activité.

§ 2. Les miliciens qui ont subi une punition disciplinaire d'arrêt de rigueur sont également tenus à accomplir une période supplémentaire de service actif correspondant à la durée de la punition disciplinaire subie.

§ 3. Les miliciens qui, en raison d'inconduite, de mauvaise volonté ou de négligence notoire, n'ont pas terminé leur instruction militaire à l'expiration du terme de service actif sont maintenus sous les armes par décision motivée du ministre de la Défense nationale, jusqu'à ce que cette instruction soit jugée satisfaisante.

§ 4. Le terme maximum du maintien en service en vertu des dispositions des §§ 1er, 2 et 3 est de cent jours.

De heer Janzegers en mevrouw Nélis stellen volgende amendementen voor:

« A) Paragraaf 2 van dit artikel te doen vervallen. »

« A) Supprimer le § 2 de cet article. »

« B) Paragraaf 3 van dit artikel te doen vervallen. »

« B) Supprimer le § 3 de cet article. »

« C) Paragraaf 4 van dit artikel te vervangen als volgt:

« § 4. De maximumtermijn van het in dienst houden krachtens de bepalingen van § 1 bedraagt honderd dagen. »

« C) Remplacer le § 4 de cet article par la disposition suivante:

« § 4. Le terme maximum du maintien en service en vertu des dispositions du § 1er est de cent jours. »

Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, ons eerste amendement strekt ertoe paragraaf 2 van dit artikel te doen vervallen. Men mag inderdaad niet afwijken van het principe dat men voor één feit slechts eenmaal gestraft kan worden. Bovendien mag men niet in tegenspraak komen met artikel 26, 2°.

In ons tweede amendement, dat verband houdt met de verlengde opleiding, stellen wij voor paragraaf 3 van dit artikel te doen vervallen. Wanneer men minstens tien maanden de tijd heeft gehad om een opleiding te verstrekken aan dienstplichtigen, en er niet in geslaagd is de dienstplichtige een zekere vorming te geven, is het de hoogste tijd om de betrokkene naar huis te sturen. Indien hij in de kazerne blijft, veroorzaakt hij niets dan last.

Aangezien men nooit weet of men die persoon toch in dienst wenst te houden, stellen wij in ons derde amendement voor in paragraaf 4 van dit artikel te bepalen dat de maximumtermijn van het indiensthouden krachtens de bepalingen van paragraaf 1, 100 dagen bedraagt.

M. le Président. — La parole est à M. Coëme, ministre.

M. Coëme, ministre de la Défense nationale. — Monsieur le Président, la période durant laquelle le militaire subit ces arrêts de rigueur compte en tant que service actif.

Or, le règlement de discipline prévoit que, sauf exception, ce militaire ne participe pas au service normal. Par conséquent, il est logique de lui faire parachever son service militaire par l'accomplissement d'un nombre de jours supplémentaires correspondant au nombre de jours d'arrêt de rigueur. Cette disposition n'a d'ailleurs rien à voir avec l'article 26, alinéa 2, qui concerne les peines, les sanctions pénales.

La disposition visée par la deuxième partie de l'amendement est reprise des lois sur la milice. Elle vise à maintenir sous les armes les militaires qui ont fait montre d'une telle mauvaise volonté ou d'une telle négligence, qu'à peine de favoriser les manquements, il était indécent de leur donner leur congé illimité en même temps qu'aux autres. Cette disposition, au demeurant rarement appliquée, n'a qu'un effet dissuasif.

Le troisième amendement est sans objet compte tenu de l'argumentation développée au sujet des amendements précédents.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, ik vraag mij af wie het meest gestraft is met zulke maatregel; de beroepsmilitairen die moeten trachten die mensen een opleiding te geven of ergens in te schakelen in de normale dienstregeling, dan wel de dienstplichtigen in kwestie.

De Voorzitter. — De stemming over de amendementen en de stemming over artikel 27 worden aangehouden.

Le vote sur les amendements et le vote sur l'article 27 sont réservés.

Artikel 28 luidt:

Afdeling 3. — De verloven

Art. 28. § 1. De dienstplichtigen in werkelijke dienst kunnen verkrijgen:

1° Spoedverloven om gewichtige redenen;

2° Wettelijke verloven;

3° Vergunningen.

§ 2. De minister van Landsverdediging kan de uitvoering van
1 schorsen wanneer de omstandigheden dit vergen.

Section 3. — Des congés

Art. 28. § 1er. Les miliciens en service actif peuvent obtenir :

1° Des congés d'urgence pour motifs graves;

2° Des congés légaux;

3° Des permissions.

§ 2. Le ministre de la Défense nationale peut suspendre l'exécution des dispositions du § 1er si les circonstances l'exigent.

De heer Janzegers en mevrouw Nélis stellen volgend amendement voor :

« Paragraaf 1 van dit artikel aan te vullen met een 4°, 5°, 6°, 7° en 8°, luidende :

« 4° Een recht van twee dagen verlof per maand gepresteerde dienst. Dit verlof kan nooit afgenomen worden en alle dagen moeten vóór het einde van de legerdienst opgenomen zijn;

5° Dienstplichtigen die hun legerdienst in Duitsland vervullen krijgen bovendien drie dagen aanvullend verlof en twee reisdagen per maand;

6° De dienstplichtigen hebben het recht om minstens een keer tijdens hun dienst veertien achtereenvolgende dagen verlof op te nemen. De dienstplichtigen die het vragen, krijgen de toekenning tijdens de vakantieperiodes van het secundair onderwijs;

7° Dienstplichtigen die gebrevetteerde monitoren zijn en/of actief in het erkende jeugdwerk hebben recht op maximaal veertien achtereenvolgende verlofdagen tijdens de vakantieperiodes van het secundair onderwijs. Buiten de vakantieperiodes genieten zij prioriteit met inachtneming van dezelfde periode van maximum veertien achtereenvolgende dagen;

8° Om te solliciteren mogen vier van de wettelijke verlofdagen opgenomen worden. Dit is een recht en kan niet geweigerd worden. »

« Compléter le § 1er de cet article par un 4°, 5°, 6°, 7° et 8°, libellés comme suit :

« 4° Deux jours de congé par mois de service accompli. Ce congé ne peut jamais être réduit et tous les jours doivent en être pris avant la fin du service militaire;

5° Les miliciens qui effectuent leur service militaire en Allemagne bénéficient en outre de trois jours de congé supplémentaire et de deux jours de déplacement par mois;

6° Les miliciens ont le droit de prendre quatorze jours de congé successifs une fois au moins au cours de leur service. Les miliciens qui le demandent obtiennent ce congé durant les périodes de vacances de l'enseignement secondaire;

7° Les miliciens qui sont moniteurs brevetés et/ou membres actifs de mouvements de jeunesse reconnus ont droit à quatorze jours de congé successifs au maximum durant les périodes de vacances de l'enseignement secondaire. En dehors des périodes de vacances, ils ont priorité pour l'octroi d'une même période de quatorze jours successifs au maximum;

8° Quatre jours de congé légaux peuvent être pris pour chercher un emploi. Il s'agit d'un droit, et ces congés ne peuvent être refusés. »

Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, dit amendement houdt verband met de verlofregeling, een element uit het statuut da: de jongste maanden heel wat beroering heeft veroorzaakt. Ik aanvaard dat de wetgever het aantal verlofdagen bepaalt. Ook kan ik ermee instemmen dat de uitvoerende macht bepaalt op welke manier dat verlof zal worden toegekend.

Trouwens, mijn wetsvoorstel ter zake, nr. 505 van 27 december 1988 en medeondertekend door de heren De Beul en Desmedt, volgt dezelfde redenering. Wij hebben dit amendement toch nog ingediend om tegemoet te komen aan de verzuchtingen van het Jeugdwerk.

Ik heb geprobeerd hen ervan te overtuigen dat de manier waarop het verlof wordt uitgevoerd, het uitsluitend terrein is van de uitvoerende macht. Maar de uitvoerende macht begeeft zich ook vaak op het terrein van de wetgevende macht.

Ik meen voor het overige dat de parlementsleden ook de spreekbuis zijn van de bekommelingen van de jongerenorganisaties, die toch 400 000 jongeren vertegenwoordigen. Deze organisaties erkennen zeer duidelijk dat er verbeteringen zijn, maar zij menen dat het niet mag beletten dat bepaalde prioriteiten ook als dusdanig in de wet worden ingeschreven. Immers, wanneer iets in de wet staat, biedt dit meer voordelen en meer zekerheid dan wanneer het alleen maar in het verslag of de memorie van toelichting staat.

M. le Président. — La parole est à M. Coëme, ministre.

M. Coëme, ministre de la Défense nationale. — Monsieur le Président, ce sont assurément les articles relatifs aux congés et aux permissions qui ont été le plus longuement discutés en commission.

A cet égard, je me réfère aux réponses longues et explicites que j'ai fournies tant en commission qu'en séance publique.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, het gaat niet alleen om de jeugdleiders of sollicitanten. In het verleden werd dit nogal geïnterpreteerd als zou het gaan om een speciaal verlof voor speciale categorieën. Het gaat hier duidelijk om alle dienstplichtigen. Dit was ook de motivering om aan iedereen twee dagen verlof toe te kennen.

Ik wil er even op wijzen dat op het ogenblik het ontwerp van wet in verband met het Europees sociaal charter in de Kamer van volksvertegenwoordigers wordt behandeld. In dit ontwerp wordt ook veel geregeld inzake wedden en verlof, maar er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gewone burgers en militairen en ook niet tussen beroepsmilitairen en dienstplichtigen.

Zoals vanochtend hier werd gezegd, ontstaat ingevolge het huidige ontwerp van wet niet het volwaardige statuut waarvan sprake in de regeringsverklaring, maar is het de eerste stap in de goede richting. Wellicht zullen er nog vele stappen volgen. Het invullen van die voorschriften moet dan het resultaat worden van de gesprekken die spoedig op gang zullen komen.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement en de stemming over artikel 28 worden aangehouden.

Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 28 sont réservés.

Art. 29. De spoedverloven om gewichtige redenen bedoeld in artikel 28, § 1, 1°, van deze wet worden toegekend door de overheid aangewezen door de minister van Landsverdediging. De Koning bepaalt de redenen waarom de spoedverloven om gewichtige redenen kunnen worden toegekend, evenals hun duur.

Art. 29. Les congés d'urgence pour motifs graves visés à l'article 28, § 1er, 1°, de la présente loi sont octroyés par l'autorité désignée par le ministre de la Défense nationale. Le Roi détermine les motifs pour lesquels des congés d'urgence pour motifs graves peuvent être octroyés, ainsi que la durée de ceux-ci.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 30. De wettelijke verloven bedoeld in artikel 28, § 1, 2°, zijn bepaald op twee dagen per dienstmaand. De wijze waarop

deze verlopen worden toegekend, wordt bepaald bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit.

Art. 30. Les congés légaux visés à l'article 28, § 1, 2°, sont fixés à deux jours par mois de service. Les modalités d'octroi de ces congés sont fixées par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 31. De Koning bepaalt de redenen waarom en de wijze waarop de vergunningen bedoeld in artikel 28, § 1, 3°, aan de dienstplichtigen kunnen worden toegekend.

Art. 31. Le Roi détermine les raisons et les modalités d'octroi des permissions visées à l'article 28, § 1er, 3°, qui peuvent être accordées aux miliciens.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 32. Behoudens buitengewone omstandigheden beschikken de dienstplichtigen over de nodige tijd om hun godsdienstplichten te vervullen op de dagen door hun erediensbepaald.

Precies evenveel tijd wordt aan de dienstplichtigen gegund om een consultant van een niet-confessionele levensbeschouwing naar keuze te ontmoeten.

Art. 32. Sauf dans des circonstances exceptionnelles, les miliciens disposent du temps nécessaire pour remplir leurs devoirs religieux aux jours prescrits par leur culte.

Un temps identique est accordé aux miliciens pour rencontrer un conseiller de philosophie non confessionnelle de leur choix.

— Aangenomen.

Adopté.

Hoofdstuk IX. — Diensteneming en wederdiensteneming

Art. 33. § 1. De dienstplichtige die eventueel de hoedanigheid van militair heeft verworven maar nog niet zijn werkelijke diensttermijn heeft aangevangen of in de werfreserve is teruggeplaatst, kan een diensteneming aangaan.

Deze diensteneming neemt een aanvang vóór het begin van de werkelijke diensttermijn.

§ 2. De dienstplichtige die zijn werkelijke diensttermijn volbrengt of volbracht heeft, kan een wederdiensteneming aangaan.

Deze wederdiensteneming kan ofwel in de loop van de werkelijke diensttermijn ofwel bij het verstrijken van deze termijn een aanvang nemen.

Chapitre IX. — De l'engagement et du rengagement

Art. 33. § 1er. Le milicien qui a éventuellement acquis la qualité de militaire mais qui n'a pas encore entamé son terme de service actif ou qui a été reversé dans la réserve de recrutement peut contracter un engagement.

Cet engagement prend cours avant le début du terme de service actif.

§ 2. Le milicien qui accomplit ou a accompli son terme de service actif peut contracter un rengagement.

Ce rengagement peut prendre cours soit dans le courant du terme de service actif soit à l'expiration de ce terme.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Artikel 34 luidt:

TITEL III. — Bijzondere bepalingen

Art. 34. De alleenstaande dienstplichtige die geen militievergoeding ontvangt, heeft recht op een sociale vergoeding die gelijk is aan het verschil tussen het bedrag van het bestaansminimum enerzijds en het bedrag van de soldij, de vergoedingen en andere voordelen in natura die hij ontvangt anderzijds.

Deze sociale vergoeding wordt toegekend onder de voorwaarden en op de wijze door de Koning bepaald.

TITRE III. — Dispositions particulières

Art. 34. Le milicien isolé ne bénéficiant pas d'indemnités de milice a droit à une allocation sociale égale à la différence entre le montant du minimum de moyens d'existence d'une part et le montant de la solde, les indemnités et autres avantages en nature qu'il perçoit d'autre part.

Cette allocation sociale est accordée aux conditions et suivant les modalités fixées par le Roi.

De heer Janzegers en mevrouw Nélis stellen volgend amendement voor:

« Dit artikel te vervangen als volgt:

« Art. 34. De dienstplichtigen hebben recht op een wedde die niet lager mag zijn dan het bestaansminimum. Huisvesting, voeding, kleding en vervoer vallen ten laste van de militaire overheid. »

« Remplacer cet article par le texte suivant:

« Art. 34. Les miliciens ont droit à un traitement qui ne peut être inférieur au minimum de moyens d'existence. Le logement, la nourriture, l'habillement et le transport sont à charge de l'autorité militaire. »

Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb daarnet gesproken over het Europees sociaal charter waarin men het heeft over « normale wedden ». Dit artikel gaat ook in op een eis van de jeugdorganisaties, namelijk dat de dienstplichtigen ook recht hebben op een wedde die niet lager mag zijn dan het bestaansminimum.

Het is echter niet het ontvangen van een bepaalde wedde dat de dienstplichtige zal stimuleren om zijn dienstplicht goed te vervullen. Een wedde moet de uiting zijn van het respect dat we zouden moeten hebben voor deze jongeren. Wanneer men iemand respecteert, dan bezoldigt men die op een normale manier. Ik weet wel dat het klassieke en zeer originele antwoord steeds luidt dat er geen geld is. Ik kan dat echter niet geloven, voor mij is het een kwestie van prioriteiten. Men moet weten waaraan men prioriteit geeft. Indien men de dienstplichtige wil respecteren, dan is één van de belangrijkste zaken dat men hem een wedde toekent.

M. le Président. — La parole est à M. Coëme, ministre.

M. Coëme, ministre de la Défense nationale. — Monsieur le Président, j'ai précisé ce matin que cet amendement avait toute ma sympathie. Effectivement, si le projet de loi que nous vous soumettons constitue un premier pas, l'adoption de votre amendement pourrait être le second. Cependant, nous ne pouvons vous suivre actuellement, en raison d'impératifs budgétaires.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, ik wil de minister op zijn woorden nemen, behalve dat ik *demain* niet als morgen beschouw. Enkele dagen later is ook goed.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement en de stemming over artikel 34 worden aangehouden.

Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 34 sont réservés.

Artikel 35 luidt:

Art. 35. Bij de minister van Landsverdediging wordt een van de militaire overheid onafhankelijke verhaaldienst voor dienstplichtigen ingesteld die belast is met de kennisgeving van elk probleem van persoonlijke aard dat de dienstplichtige hem rechtstreeks kenbaar maakt.

De inrichting en de werking van deze dienst worden bepaald door de Koning, bij een in Ministerraad overlegd besluit.

Onverminderd de wettelijke bepalingen die de behandeling van vertrouwelijke informatie regelen, heeft die dienst het recht om volledig geïnformeerd te worden over de hem voorgelegde problemen en mag hij bij het onderzoek van die problemen niet belemmerd worden.

De minister van Landsverdediging zal jaarlijks een verslag aan het Parlement voorleggen over de activiteiten van de verhaaldienst.

Art. 35. Il est institué auprès du ministre de la Défense nationale un service de recours pour miliciens indépendant de l'autorité militaire chargé de connaître toute question d'ordre personnel portée directement à sa connaissance par ceux-ci.

L'organisation et le fonctionnement de ce service sont déterminés par le Roi, par arrêté délibéré en Conseil des ministres.

Sans préjudice des dispositions légales qui régissent le traitement d'informations confidentielles, il a le droit d'être informé complètement sur les problèmes qui lui sont soumis et il ne peut être entravé dans l'examen de ceux-ci.

Le ministre de la Défense nationale présentera annuellement un rapport au Parlement concernant les activités du service de recours.

De heer Janzegers en mevrouw Nélis stellen volgend amendement voor:

« Dit artikel te vervangen als volgt:

« Art. 35. § 1. a) Op initiatief van het Parlement wordt een van de militaire overheid onafhankelijke dienst opgericht onder de leiding van een ombudsman die belast is met het onderzoek naar elk probleem van persoonlijke aard dat in verband met de dienstplichtigen ontstaat.

b) De ombudsman wordt voor een periode van vijf jaar in geheime zitting verkozen door het Parlement. De ombudsman is slechts verantwoordelijk tegenover het Parlement en is als dusdanig het instrument van de parlementaire controle op de strijdkrachten.

c) De ombudsman kan te allen tijde gehoord worden door de commissie(s) van Landsverdediging indien een meerderheid van de leden dit wenst.

d) Op zijn aanvraag kan de ombudsman telkens gehoord worden door de commissie(s) van Landsverdediging indien speciale omstandigheden dit vereisen.

§ 2. a) De ombudsman heeft de plicht een onderzoek in te stellen naar de gegrondheid van de klachten, onverschillig de wijze waarop deze hem bereiken.

Hij kan zijn werking uitoefenen:

1° In opdracht van het Parlement;

2° Ingevolge persoonlijke initiatieven;

3° Op aanvraag van de dienstplichtigen. Deze laatste kunnen zich rechtstreeks tot de ombudsman wenden en zijn niet verplicht de weg van de militaire hiërarchie te volgen. Zij mogen

op generlei wijze benadeeld worden bij de uitoefening van dit recht.

b) De ombudsman zal in de eerste plaats de klachten proberen op te lossen in samenspraak met de minister van Landsverdediging.

Komt de ombudsman tot de vaststelling dat de aangeklaagde toestanden te maken hebben met een inbreuk op de grondwettelijke rechten door een echelon van de militaire leiding, dan zal hij de hogere militaire overheid hiervan op de hoogte brengen en haar om controle en het innemen van een standpunt vragen. Op deze wijze hebben de militaire autoriteiten de mogelijkheid een correcte oplossing te vinden voor de vastgestelde overtredingen of inbreuken.

Indien de ombudsman aldus geen afdoende oplossing kan bewerkstelligen dient hij zich te wenden tot het Parlement via de commissie(s) van Landsverdediging.

c) De ombudsman heeft niet het recht bevelen te geven aan de minister van Landsverdediging en diens ondergeschikte diensten. Evenmin heeft hij bevoegdheden inzake taalproblemen.

§ 3. Ten einde zijn taak zo goed mogelijk te kunnen vervullen heeft de ombudsman het recht:

a) Zonder tijdslimiet en zonder enigerlei vorm van beperking inlichtingen in te winnen bij het leger, waarmede bedoeld wordt het ministerie van Landsverdediging en al zijn ondergeschikte diensten;

b) Alle akten in te zien en alle getuigen te aanhoren in verband met de door hem onderzochte problemen;

c) Zittingen van de militaire rechtbanken en hoven inzake straf- en tuchtzaken bij te wonen zelfs indien deze niet toegankelijk zijn voor het publiek;

d) Alle militaire instellingen te bezoeken zonder voorafgaande aankondigingsplicht en zich vrij te onderhouden met militairen van alle rangen;

e) Van de minister van Landsverdediging inlichtingen in te vorderen met betrekking tot de tuchtmaatregelen in het leger.

§ 4. De ombudsman moet van het Parlement de infrastructuur verkrijgen vereist voor de uitoefening van zijn taak.»

« Remplacer cet article par les dispositions suivantes:

« Art. 35. § 1er. a) Il est institué, à l'initiative du Parlement, un service indépendant de l'autorité militaire et chargé, sous la direction d'un ombudsman, d'examiner tout problème d'ordre personnel concernant les miliciens.

b) L'ombudsman est élu pour une période de cinq ans devant le Parlement siégeant à huis clos. L'ombudsman n'est responsable que devant le Parlement et il est, à ce titre, l'instrument du contrôle parlementaire sur les forces armées.

c) L'ombudsman peut être entendu à tout moment par la (les) commission(s) de la Défense nationale si la majorité des membres le souhaitent.

d) L'ombudsman peut être entendu par la (les) commission(s) de la Défense nationale chaque fois qu'il le demande, si des circonstances spéciales l'exigent.

§ 2. a) L'ombudsman est tenu d'ouvrir une enquête sur le bien-fondé des plaintes, quelle que soit la manière dont celles-ci lui parviennent.

Il peut exercer son office:

1° A la demande du Parlement;

2° A la suite d'initiatives personnelles;

3° A la demande des miliciens. Ces derniers peuvent s'adresser directement à l'ombudsman et ne sont pas tenus de suivre la voie de la hiérarchie militaire. Ils ne peuvent subir aucun préjudice du fait de l'exercice de ce droit.

b) L'ombudsman s'efforcera tout d'abord de résoudre les plaintes en concertation avec le ministre de la Défense nationale.

Si l'ombudsman constate que les situations dénoncées impliquent une atteinte aux droits constitutionnels par un échelon de la hiérarchie militaire, il en informera l'autorité militaire

supérieure et lui demandera de procéder à un contrôle et de prendre position. De cette manière, les autorités militaires auront la possibilité de trouver une solution convenable aux infractions ou violations constatées.

Si l'ombudsman n'obtient pas, de cette manière, une solution satisfaisante, il en référera au Parlement par l'intermédiaire de la (des) commission(s) de la Défense nationale.

c) L'ombudsman n'est pas habilité à donner des ordres au ministre de la Défense nationale ni aux services relevant de l'autorité de celui-ci. Il n'est pas non plus compétent pour les problèmes linguistiques.

§ 3. En vue de remplir sa mission au mieux, l'ombudsman peut :

a) Sans limite de temps et sans aucune forme de restriction, recueillir des informations auprès de l'armée, c'est-à-dire auprès du ministre de la Défense nationale et de tous les services relevant de son autorité;

b) Consulter tous les actes et entendre tous les témoins en rapport avec les problèmes qu'il examine;

c) Assister aux audiences des tribunaux en cours militaires siégeant en matière pénale et disciplinaire, même si le public n'y est pas admis;

d) Visiter tous les établissements militaires sans avertissement préalable et s'entretenir librement avec les militaires de tous rangs;

e) Requérir du ministre de la Défense nationale des informations concernant les mesures disciplinaires à l'armée.

§ 4. L'ombudsman doit être pourvu par le Parlement de l'infrastructure nécessaire à l'exercice de sa mission. »

Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, ook dit amendement hebben wij van een collega overgenomen. Ik zal het niet voorlezen omdat het verscheidene bladzijden omvat.

Het principe van dit amendement is ons zeer sympathiek, namelijk dat de verhaaldienst niet afhankelijk is van de minister van Landsverdediging. Die dienst kan uitgroeien tot een echte ombudsdienst en die moet in ieder geval los staan van de uitvoerende macht.

Het voorstel in verband met een ombudsdienst omvat een eis die al bijna vijftientwintig jaar oud is. Niet alleen de dienstplichtigen, maar ook de rijkswacht- en politiediensten, en zelfs de burger vragen een ombudsdienst als vorm van bescherming.

Dit amendement is een stimulans om ook in ons land een ombudsdienst op te richten die preventief kan werken.

Dat belet niet dat ik het bestaan van een verhaaldienst kan aanvaarden. Een ombudsdienst gaat verder en is zeer interessant, maar de oprichting van een verhaaldienst bij het ministerie van Landsverdediging kan ik aanvaarden.

M. le Président. — La parole est à M. Coëme, ministre.

M. Coëme, ministre de la Défense nationale. — Monsieur le Président, j'ai longuement expliqué qu'il n'était pas souhaitable que ce service soit vraiment un service d'ombudsman. Je considère, en effet, qu'en égard aux problèmes posés, il convient qu'il dépende du ministère de la Défense nationale. La responsabilité de créer un service dont le but est d'aider directement les miliciens confrontés à des problèmes d'ordre personnel incombe indéniablement au ministre de la Défense nationale. Il s'agit d'ailleurs, le plus souvent, de problèmes relationnels avec certains chefs ou avec des pairs.

Nous appliquerons cet article le plus rapidement possible, de façon à éliminer des pratiques qui se développent depuis de trop longues années et qui donnent cours à un arbitraire qui n'est plus de mise.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement en de stemming over artikel 35 worden aangehouden.

Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 35 sont réservés.

Artikel 36 luidt :

Art. 36. Onverminderd de meer gunstige bestaande regelingen, wordt de periode werkelijke dienst die de dienstplichtige effectief heeft vervuld, volledig in aanmerking genomen voor de wachttijd die vervuld moet worden in het kader van de wetgeving inzake ziekte- en invaliditeitsverzekering.

Art. 36. Sans préjudice de réglementations plus favorables, la période de service actif que le milicien a accomplie effectivement est entièrement prise en considération pour la période d'attente qui doit être accomplie dans le cadre de la législation relative à l'assurance maladie et invalidité.

De heer Janzegers en mevrouw Nélis stellen volgende amendementen voor :

« A) Aan dit artikel een § 2 toe te voegen, luidende :

« § 2. Niettegenstaande elke strijdige bepaling en onverminderd de meer gunstige bestaande regelingen, komt de werkelijke diensttermijn die de dienstplichtige volbracht heeft, volledig in aanmerking voor de berekening van bezoldigingsanciënniteit als personeelslid van :

1° Het rijk, daaronder begrepen de rechterlijke macht, de Raad van State, het leger en de rijkswacht;

2° De Gemeenschappen en de Gewesten;

3° De instellingen van openbaar nut en de openbare instellingen;

4° De provincies, verenigingen van provincies en de instellingen ondergeschikt aan de provincies;

5° De gemeenten, de verenigingen, agglomeraties en federaties van gemeenten, de instellingen ondergeschikt aan de gemeenten, de instellingen van openbaar nut die afhangen van de verenigingen, agglomeraties en federaties van gemeenten, de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, de intercommunale openbare centra voor maatschappelijk welzijn als ook de verenigingen van openbare centra voor maatschappelijk welzijn;

6° De Franse Commissie voor de cultuur, de Nederlandse Commissie voor de cultuur en de Verenigde Commissies voor de cultuur van de Brusselse agglomeratie;

7° De watering en de polders;

8° De gesubsidieerde vrije onderwijsinrichtingen, daaronder begrepen het universitair onderwijs;

9° De diensten voor school- en beroepsoriëntering en de vrije psycho-medico-sociale centra;

10° Elke instelling van Belgisch recht, die voldoet aan collectieve noodwendigheden van lokaal of algemeen belang, en aan welke oprichting of bijzondere leiding het overwicht van de openbare overheid vastgesteld wordt. »

« A) Compléter cet article par un § 2, rédigé comme suit :

« § 2. Nonobstant toute disposition contraire et sans préjudice des réglementations plus favorables, la période de service actif que le milicien a accomplie est entièrement prise en considération pour le calcul de l'ancienneté pécuniaire en tant que membre du personnel :

1° De l'Etat, y compris le pouvoir judiciaire, le Conseil d'Etat, l'armée et la gendarmerie;

2° Des Communautés et des Régions;

3° Des institutions d'utilité publique et des institutions publiques;

4° Des provinces, des associations de provinces et des institutions subordonnées aux provinces;

5° Des communes, des associations, agglomérations et fédérations de communes, des institutions subordonnées aux communes, des institutions d'utilité publique dépendant des associations, agglomérations et fédérations de communes, des centres publics d'aide sociale, des centres publics intercommunaux d'aide sociale et des associations de centres publics d'aide sociale;

6° De la Commission française de la culture, de la Commission néerlandaise de la culture et des Commissions réunies de la culture de l'agglomération bruxelloise;

7° Des waterings et des polders;

8° Des établissements de l'enseignement libre subventionné, y compris l'enseignement universitaire;

9° Des services d'orientation scolaire et professionnelle et des centres psycho-médico-sociaux libres;

10° De tout établissement de droit belge répondant à des besoins collectifs d'intérêt local ou général et dans la création ou la direction spéciale duquel est prévue la prépondérance de l'autorité publique.»

«B) Aan dit artikel een § 3 toe te voegen, luidende:

«§ 3. De bepalingen van § 3 zijn eveneens van toepassing op de bedienaars van de erkende erediensten en de lekenraadgevers waarvan op de begroting van het ministerie van Justitie kredieten zijn uitgetrokken.»

«B) Compléter cet article par un § 3, rédigé comme suit:

«§ 3. Les dispositions du § 3 s'appliquent également aux ministres des cultes reconnus et aux conseillers laïques inscrits au budget du ministère de la Justice.»

«C) Aan dit artikel een § 4 toe te voegen, luidende:

«§ 4. Voor de toepassing van § 3 worden met de titularissen van een openbaar mandaat gelijkgesteld de personen die titularis zijn van een mandaat in de schoot van rechtspersonen van privaatrecht, voor zover de mandataris door de Staat of één van de bij § 3 van dit artikel bedoelde overheden benoemd of voorgesteld werd.»

«C) Compléter cet article par un § 4, rédigé comme suit:

«§ 4. Pour l'application du § 3, sont assimilés aux titulaires d'un mandat public: les personnes titulaires d'un mandat au sein d'une personne morale de droit privé, pour autant que le mandataire ait été nommé ou présenté par l'Etat ou par l'une des autorités visées au § 3 du présent article.»

«D) Aan dit artikel een § 5 toe te voegen, luidende:

«§ 5. De regeling van § 3 geldt ongeacht of de werkelijke diensttermijn volbracht werd vóór of na de indiensttreding in de desbetreffende instellingen.»

«D) Compléter cet article par un § 5, rédigé comme suit:

«§ 5. La réglementation définie au § 3 s'applique indépendamment de la question de savoir si la période de service actif a été accomplie avant ou après l'entrée en service dans une des institutions visées.»

Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, wij hebben dit amendement ingetrokken in de commissie, maar het in openbare vergadering opnieuw ingediend om de mogelijkheid te hebben een verklaring van de minister opnieuw ter sprake te brengen. De minister heeft gezegd dat er ter zake een voorontwerp bestaat dat ter advies is voorgelegd aan de Raad van State en dat ook de minister van Openbaar Ambt erbij betrokken is.

Ik wil er alleen maar op aandringen er werk van te maken. Als men dit amendement aanneemt, is dit een vorm van waardering van de dienstplichtigen. Met het amendement wordt namelijk beoogd dat de tijd die de betrokkene bij het leger doorbrengt, ook zal meetellen in de beroepsloopbaan.

Een dienstplichtige verliest niet alleen een jaar. Het is al herhaaldelijk gezegd dat slechts een minderheid dienstplicht vervult, maar wie tot die minderheid behoort «verliest» in feite de hele duur van zijn leven.

Gedurende haar hele leven heeft die minderheid één tot twee jaar minder anciënniteit. Het is de eerste verantwoordelijkheid van de overheidsdiensten op alle niveaus om de legerdienst te laten meetellen voor de anciënniteit in openbare dienst.

M. le Président. — La parole est à M. Coëme, ministre.

M. Coëme, ministre de la Défense nationale. — Monsieur le Président, j'ai dit en commission et ce matin encore que j'avais prévu cette disposition dans l'avant-projet de statut, qu'elle en a été retirée car elle est, de toute évidence, de la compétence de mon collègue de la Fonction publique et que ce dernier a manifestement l'intention d'aller dans le sens que nous avions proposé.

Par ailleurs, je tiens à souligner que mon collègue de la Fonction publique a soumis, pour avis, deux projets d'arrêtés royaux relatifs à cet objet au ministre du Budget. C'est dire que la question progresse dans la direction souhaitée et par M. Janzegers, et par l'ensemble du gouvernement.

De Voorzitter. — De stemming over de amendementen en de stemming over artikel 36 worden aangehouden.

Le vote sur les amendements et le vote sur l'article 36 sont réservés.

Artikel 37 luidt:

Art. 37. § 1. Bij de minister van Landsverdediging wordt een commissie van advies voor de dienstplichtigen ingesteld.

§ 2. Deze commissie neemt kennis van elk probleem dat van algemeen belang is voor de dienstplichtigen. Zij brengt advies uit over de haar voorgelegde materies.

§ 3. Deze commissie is samengesteld uit een ministeriële afvaardiging en een afvaardiging van de dienstplichtigen.

§ 4. De dienstplichtigen hebben het recht hun vertegenwoordigers te kiezen.

§ 5. Deze afvaardiging heeft het recht gehoord te worden indien zij dat nodig acht. Elk lid van die afvaardiging geniet volledige vrijheid van meningsuiting in de uitoefening van zijn functie in de commissie.

De minister van Landsverdediging is bevoegd voor elke betwisting met betrekking tot het recht van vrije meningsuiting ontstaan in de uitoefening van de functie van afgevaardigde.

§ 6. De inrichting en de werkwijze van deze commissie worden bepaald door de Koning, bij een in Ministerraad overlegd besluit.

Art. 37. § 1er. Il est institué auprès du ministre de la Défense nationale une commission consultative pour les miliciens.

§ 2. Cette commission connaît des questions présentant un intérêt général pour les miliciens. Elle émet son avis sur les matières qui lui sont soumises.

§ 3. Cette commission comprend une délégation ministérielle et une délégation des miliciens.

§ 4. Les miliciens ont le droit d'élire leurs représentants.

§ 5. Cette délégation a le droit d'être entendue si elle le juge nécessaire. Chaque membre de cette délégation jouit d'une totale liberté d'expression en ce qui concerne l'exercice de sa fonction au sein de la commission.

Tout conflit relatif au droit à la liberté d'expression dans l'exercice de la fonction de délégué est du ressort du ministre de la Défense nationale.

§ 6. L'organisation et le fonctionnement de cette commission sont déterminés par le Roi, par arrêté délibéré en Conseil des ministres.

De heer Janzegers en mevrouw Nélis stellen volgend amendement voor:

« Paragraaf 3 van dit artikel te vervangen als volgt:

« § 3. Deze commissie is samengesteld uit:

1° Een afvaardiging van de generale staf;

2° Een afvaardiging van de dienstplichtigen;

3° Een afvaardiging van de verhaaldienst;

4° Een afvaardiging van het Parlement;

5° Een afvaardiging van de Jeugdraad;

6° Een afvaardiging van de landelijke erkende jeugdorganisaties die zich specifiek en uitsluitend met de problematiek van de militaire dienstplichtigen bezighouden. »

« Remplacer le § 3 de cet article par ce qui suit:

« § 3. Cette commission comprend:

1° Une délégation de l'état-major général;

2° Une délégation des miliciens;

3° Une délégation du service de recours;

4° Une délégation du Parlement;

5° Une délégation du Conseil de la jeunesse;

6° Une délégation des organisations nationales de jeunesse reconnues qui s'occupent spécifiquement et exclusivement des problèmes des militaires miliciens. »

Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, wij hebben niet alleen amendementen van de heer De Bremaeker overgenomen, maar ook van de heer Kelchtermans. Het amendement dat ik nu verdedig, vonden wij positief, omdat het voorstelt de commissie van advies samen te stellen uit verscheidene afvaardigingen. Dat werkt gemakkelijker. Wij hebben aan de oorspronkelijke tekst van het amendement nog een 6° toegevoegd, namelijk « de afvaardiging van de landelijke erkende jeugdorganisaties die zich specifiek en uitsluitend met de problematiek van de militaire dienstplichtigen bezighouden ». In het verleden hebben wij immers gemerkt dat bijvoorbeeld naar de Commissie leger-jeugd mensen gestuurd werden die hoegenaamd niet betrokken waren bij de problematiek van de dienstplichtigen, soms zelfs integendeel. Dit willen wij vermijden.

Ik wijs er ook op dat wij in de commissie een aantal amendementen hebben ingediend ter vervanging van artikel 37. Wij kunnen de commissie van advies, zoals bepaald in artikel 37, echter wel aanvaarden. Wij hebben een heleboel vragen, maar deze werden reeds door collega's gesteld. Hoe zal de commissie worden verkozen? Hoe zal zij werken? Hoe representatief zal ze zijn? Wat gebeurt er met de onderlinge verhoudingen, de faciliteiten, de contacten met de achterban, het democratisch functioneren en de rol van de militaire overheid? De minister heeft gezegd dat de praktijk dit alles zal uitwijzen.

Wij aanvaarden dus de oprichting van de commissie van advies. Zij gaat een beetje in de richting van de commissie van advies voor het militair personeel die op het ogenblik bestaat.

De minister heeft tijdens de commissiebesprekingen ook zeer duidelijk verklaard dat hij niet van plan is om de Commissie leger-jeugd af te schaffen.

Wij vinden de voorstellen van collega Kelchtermans zeer redelijk, vandaar dat we zijn amendement overnemen.

M. le Président. — La parole est à M. Coëme, ministre.

M. Coëme, ministre de la Défense nationale. — Monsieur le Président, je confirme ce que j'ai déclaré, ce matin, en commission.

Personne ne conteste l'intérêt d'une commission consultative pour les miliciens; d'une part, elle permettrait d'évoquer les problèmes existant de milice et, d'autre part, elle assurerait l'information du ministre de la Défense sur la vie dans les garnisons.

Si l'organisation à mettre en place, par l'état-major général, se révélait inadéquate au terme d'une année de fonctionnement, il conviendrait alors de revoir ce système. Mais j'estime qu'il faut laisser toutes ses chances à une commission visant précisément à permettre aux miliciens de s'exprimer sur les réalités quotidiennes du service militaire.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement en de stemming over artikel 37 worden aangehouden.

Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 37 sont réservés.

De heer Janzegers en mevrouw Nélis stellen voor een artikel 37bis (nieuw) in te voegen, luidend:

« In Titel III, Bijzondere bepalingen, een artikel 37bis (nieuw) in te voegen, luidende:

« Art. 37bis. Elke dienstplichtige die een godsdienst belijdt, heeft het recht op bijstand van en contact met de bedienaar van zijn eredienst. In dezelfde zin zal de dienstplichtige die zich niet bekent tot een erkende godsdienst, recht hebben op bijstand van en contact met een lekenconsulent. »

« Au Titre III, Dispositions particulières, insérer un article 37bis (nouveau), libellé comme suit:

« Art. 37bis. Tout milicien qui professe une religion a droit à l'assistance d'un ministre de son culte. Dans le même ordre d'idées, le milicien qui ne professe pas une religion reconnue aura droit à l'assistance d'un conseiller laïque et à entretenir des contacts avec lui. »

Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, dit amendement luidt: « Elke dienstplichtige die een godsdienst belijdt, heeft het recht op bijstand van en contact met de bedienaar van zijn eredienst. In dezelfde zin zal de dienstplichtige die zich niet bekent tot een erkende godsdienst, recht hebben op bijstand van en contact met een lekenconsulent. »

Tijdens de commissiebesprekingen werd gezegd dat wordt gewerkt aan de erkenning van de lekenconsulenten, maar men werkt daar reeds vijftientig jaar aan.

Dit amendement werd ingediend op aanvraag van heel wat organisaties. Wanneer dit amendement nu wordt aangenomen, is de erkenning van de lekenconsulenten een feit. Anders moet men nog jaren wachten vooraleer een wetsontwerp of wetsvoorstel wordt ingediend, besproken en goedgekeurd.

M. le Président. — La parole est à M. Coëme, ministre.

M. Coëme, ministre de la Défense nationale. — Monsieur le Président, la disposition prévue par cet amendement serait parfaitement platonique — si j'ose dire — dans la mesure où rien n'est organisé à l'heure actuelle. La voie que nous avons suggérée, en commission, nous paraît beaucoup plus intéressante. Il s'agit de la création d'un service de conseillers moraux qui regrouperait non seulement les conseillers religieux pour les religions reconnues, mais également ceux représentant la laïcité.

Les principes de l'instauration d'un tel service ont été arrêtés au niveau du cabinet de la Défense nationale et cet avant-projet

poursuivra son cheminement par la consultation du Conseil d'Etat, du Conseil des ministres et, prochainement, je l'espère, du Parlement.

M. le Président. — Le vote sur l'amendement est réservé.

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

De heer Janzegers en mevrouw Nélis stellen voor een artikel 37ter (nieuw) in te voegen, luidend:

« In Titel III, Bijzondere bepalingen, een artikel 37ter (nieuw) in te voegen, luidende:

« Art. 37ter. Artikel 16, § 1, van de wet van 14 januari 1975 houdende het tuchtreglement van de krijgsmacht, wordt vervangen door de volgende bepaling:

« § 1. De militairen van de land-, de lucht- en de zeemacht en van de medische dienst mogen aansluiten hetzij bij vakverenigingen aangesloten bij een vakorganisatie die vertegenwoordigd is in de Nationale Arbeidsraad, hetzij bij de erkende verenigingen van het militair personeel. »

« Au Titre III, Dispositions particulières, insérer un article 37ter (nouveau), libellé comme suit:

« Art. 37ter. L'article 16, § 1er, de la loi du 14 janvier 1975 portant le règlement de discipline des forces armées est remplacé par la disposition suivante:

« § 1er. Les militaires des forces terrestre, aérienne et navale et du service médical peuvent s'affilier, soit à des syndicats affiliés à une organisation syndicale représentée au Conseil national du travail, soit à des associations de personnel militaire reconnues. »

De heer Janzegers en mevrouw Nélis stellen voor een artikel 37quater (nieuw) in te voegen, luidend:

« In Titel III, Bijzondere bepalingen, een artikel 37quater (nieuw) in te voegen, luidende:

« Art. 37quater. Artikel 1, eerste lid, van de wet van 11 juli 1978 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van het militair personeel van de land-, de lucht- en de zeemacht en van de medische dienst wordt vervangen door het volgende lid:

« De regeling van deze wet is in vredestand van toepassing op de militairen van de land-, de lucht- en de zeemacht en van de medische dienst, die de hoedanigheid hebben van militair in de zin van artikel 1 van de wet van 14 januari 1975 houdende het tuchtreglement van de krijgsmacht. »

« Au Titre III, Dispositions particulières, insérer un article 37quater (nouveau), libellé comme suit:

« Art. 37quater. L'article 1er, premier alinéa, de la loi du 11 juillet 1978 organisant les relations entre les autorités publiques et les syndicats du personnel militaire des forces terrestre, aérienne et navale et du service médical est remplacé par l'alinéa suivant:

« Le régime institué par la présente loi est applicable en temps de paix aux militaires des forces terrestre, aérienne et navale et du service médical, ayant la qualité de militaires au sens de l'article 1er de la loi du 14 janvier 1975 portant le règlement de discipline des forces armées. »

De heer Janzegers en mevrouw Nélis stellen voor een artikel 37quinquies (nieuw) in te voegen, luidend:

« In Titel III, Bijzondere bepalingen, een artikel 37quinquies (nieuw) in te voegen, luidende:

« Art. 37quinquies. Artikel 5, 2°, van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling:

« 2° De in de zin van artikel 12 erkende vakorganisaties, andere dan die bedoeld in 1°, en die ten minste 5 pct. bijdrageplichtige leden vertegenwoordigen van het in artikel 1 bedoelde personeel. »

« Au Titre III, Dispositions particulières, insérer un article 37quinquies (nouveau), libellé comme suit:

« Art. 37quinquies. L'article 5, 2°, de la même loi est remplacé par la disposition suivante:

« 2° Les organisations syndicales reconnues au sens de l'article 12, autres que celles visées au 1° et qui représentent au moins 5 p.c. des membres cotisants du personnel visé à l'article 1er. »

De heer Janzegers en mevrouw Nélis stellen voor een artikel 37sexies (nieuw) in te voegen, luidend:

« In Titel III, Bijzondere bepalingen, een artikel 37sexies (nieuw) in te voegen, luidende:

« Art. 37sexies. Artikel 5 van dezelfde wet wordt aangevuld als volgt:

« 3° De in de zin van artikel 12 erkende vakorganisaties, andere dan die bedoeld in 1°, zullen bij wijze van overgangsmaatregel, onmiddellijk representatief kunnen zijn, indien zij kunnen bewijzen dat zij, op het ogenblik van de aanvraag tot erkenning, minstens vijf jaar een door de overheid erkende en/of gesubsidieerde werking hebben met het oog op de verdediging van de belangen van dienstplichtige militairen. »

« Au Titre III, Dispositions particulières, insérer un article 37sexies (nouveau), libellé comme suit:

« Art. 37sexies. L'article 5 de la même loi est complété par la disposition suivante:

« 3° Les organisations syndicales reconnues au sens de l'article 12, autres que celles visées au 1°, pourront, à titre transitoire, être immédiatement représentatives si elles peuvent faire la preuve qu'au moment de la demande de reconnaissance, elles comptent une activité de cinq ans au moins, reconnue et/ou subventionnée par les pouvoirs publics, en vue de la défense des intérêts des militaires miliciens. »

Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, deze amendementen hebben tot doel de bestaande wet te wijzigen om de mogelijkheid tot vereniging van de dienstplichtigen meer explicieter in de wet in te schrijven. Nu baseert men zich op een vrij eenzijdige interpretatie van het tuchtrecht waarin staat dat het aan de militairen van de actieve kaders toegelaten is om lid te worden van hetzij de erkende vakbonden hetzij vakbonden die aangesloten zijn bij de Nationale Arbeidsraad.

Op een ronde-tafelconferentie over het verenigingsrecht van dienstplichtigen die twee jaar geleden werd gehouden, heeft minister Tobback gezegd dat de bedoeling van de wetgever permissief was. Het was de beroepsmilitairen toegelaten zich maatschappelijk te integreren door bijvoorbeeld lid te worden van burgervakbonden. Deze permissieve interpretatie werd door de generale staf restrictief, als een verbod, gehanteerd en men kan hem blijkbaar niet van het tegengestelde overtuigen. Daarom hebben wij een wetsvoorstel over dat verenigingsrecht van militairen ingediend.

Ik ga ervan uit dat het verenigingsrecht één van de meest fundamentele rechten in de democratie is. Hierin word ik trouwens gesteund door heel het jeugdwerk en alle beroepsorganisaties van militairen. Vanochtend heb ik daar tijdens de algemene bespreking genoeg over uitgeweid. Ik heb toen wel niet gezegd dat heel wat wetteksten dat recht afdwingbaar maken. Daarom wil ik nu even een aantal ervan in herinnering brengen.

Om te beginnen is er het Verdrag betreffende de vrijheid tot het oprichten van vakverenigingen, beter bekend als de verklaring van San Francisco. In artikel 2 van dat verdrag staat dat werknemers zonder onderscheid het recht hebben zonder

voorafgaande goedkeuring de organisaties van hun eigen keuze op te richten. Het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheid bevat eveneens gelijkaardige artikelen.

Artikel 6bis van onze Grondwet bepaalt: «Het genot van de rechten en vrijheden aan de Belgen toegekend, moet zonder discriminatie worden verzekerd.» Ik hoop toch dat de dienstplichtigen Belgen zijn. Artikel 20 van de Grondwet bepaalt dat de Belgen het recht hebben op vereniging en dat dit recht aan geen enkele preventieve maatregel kan worden onderworpen. In artikel 118, mijn stokpaardje, staat dat de wet bepaalt op welke wijze het leger wordt aangeworven en dat de wet ook de bevorderingen, de rechten en de plichten van de militairen vastlegt.

Artikel 1 van de resolutie van het Europees Parlement betreffende het verenigingsrecht, goedgekeurd op 12 april 1984, bepaalt dat alle leden van de Europese Gemeenschap worden uitgenodigd om in vredetijd hun soldaten het recht toe te kennen verenigingen op te richten, er lid van te zijn en er een actieve rol in te spelen met het oog op de verdediging van hun sociale belangen. Artikel 2 vraagt de bestaande nationale wetgevingen te harmoniseren, rekening houdend met de universele verklaring van de rechten van de mens, de conventie tot bescherming van de fundamentele vrijheden van de Raad van Europa en het Europees sociaal handvest, waarover ik daarnet al heb gesproken.

Vorig jaar keurde de parlementaire vergadering van de Raad van Europa resolutie 903 goed betreffende het verenigingsrecht van de leden van de strijdkrachten. Volgens artikel 4 van die resolutie moeten de leden van de strijdkrachten worden beschouwd als staatsburgers in uniform. Artikel 5 bepaalt dat de leden van de strijdkrachten, zowel de dienstplichtigen als de beroepsmilitairen, die aangeworven zijn voor een langere termijn, niet mogen worden geïsoleerd van de democratische leefgemeenschap, maar dat zij de democratie die zij verdedigen, in de eerste plaats zelf moeten kunnen beleven om aldus bij te dragen tot haar levenskracht.

Ik kan argumenten blijven aanhalen. Ik wil tot besluit alleen nog maar zeggen dat, wanneer wij het verenigingsrecht verbieden, wij ons op het niveau plaatsen van landen als Turkije, Portugal, Spanje en Griekenland, die heel andere militaire tradities kennen, en niet op het niveau van landen als de Bondsrepubliek Duitsland, Denemarken, Zweden, Noorwegen, Finland en zelfs de Sovjetunie. Ik heb er vanmorgen al op gewezen dat zelfs in de Sovjetunie een onafhankelijke bond bestaat van dienstplichtigen en van beroepsmilitairen, die zeer duidelijke en concrete politieke en sociale eisen heeft geformuleerd. Ik vind dan ook dat wij als wetgevende macht diezelfde rechten moeten toekennen aan die personen die de wacht moeten optrekken voor de bescherming van onze democratie. Zij moeten in de eerste plaats dezelfde democratische rechten en vrijheden kunnen genieten. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à M. Coëme, ministre.

M. Coëme, ministre de la Défense nationale. — Monsieur le Président, j'ajouterai à tout ce que j'ai dit jusqu'à présent qu'il n'est pas question, en l'occurrence, de discuter de la milice en général, de façon abstraite, mais seulement de créer une structure de dialogue entre le ministre et les miliciens, spécialement ceux qui sont en service à l'heure actuelle.

Cette disposition, comme d'autres d'ailleurs, constitue incontestablement un premier pas. J'espère que prochainement, lorsque celle-ci aura fait ses preuves, d'autres dispositions nous permettront d'aller plus loin, voire, comme l'a dit M. Janzegers, de rattraper l'Union soviétique sur ce terrain.

De Voorzitter. — De stemming over de amendementen wordt aangehouden.

Le vote sur les amendements est réservé.

Art. 38. Artikel 2, vijfde lid, van de gecoördineerde wetten van 3 augustus 1919 en 27 mei 1947 tot verzekering van de

wederopneming der gemobiliseerde Belgen in hun bediening en tot toekenning aan de oorlogsinvaliden, oudstrijders, leden van de weerstand, politieke gevangenen, oorlogsweduwen en -wezen, gedeporteerden, arbeidsweigeraars en andere slachtoffers van de oorlogen 1914-1918 en 1940-1945, van een prioriteitsrecht voor de toegang tot de openbare betrekkingen, als gecoördineerd bij het besluit van de Regent van 19 juni 1947, wordt aangevuld als volgt:

«5° De dienstplichtigen die tijdens en naar aanleiding van hun militaire dienst of hun wederoproeping getroffen werden door een ziekte of een ongeval met een blijvende arbeidsongeschiktheid van ten minste 3 pct. tot gevolg.»

Art. 38. L'article 2, alinéa 5, des lois coordonnées des 3 août 1919 et 27 mai 1947 assurant aux Belges mobilisés la réintégration dans leurs fonctions et accordant aux invalides de guerre, anciens combattants, membres de la résistance, prisonniers politiques, veuves et orphelins de guerre, déportés, réfractaires au travail et autres victimes des guerres 1914-1918 et 1940-1945 un droit de priorité pour l'accèsion aux emplois publics, telles qu'elles ont été coordonnées par l'arrêté du Régent du 19 juin 1947, est complété comme suit:

«5° Les miliciens qui, pendant et à l'occasion de leur service militaire ou leur rappel, ont été victimes d'un accident ou d'une maladie ayant entraîné une incapacité permanente d'au moins 3 p.c.»

— Aangenomen.

Adopté.

TITEL IV. — Wijzigings-, opheffings- en slotbepalingen

Hoofdstuk I. — Wijzigingsbepalingen

Art. 39. In artikel 2bis van de op 30 april 1962 gecoördineerde dienstplichtwetten, ingevoegd door de wet van 31 juli 1984, worden de woorden «artikel 66» vervangen door de woorden «artikel 10 van de wet van ... betreffende het statuut van de dienstplichtigen».

TITRE IV. — Dispositions modificatives, abrogatoires et finales

Chapitre 1er. — Dispositions modificatives

Art. 39. A l'article 2bis des lois sur la milice, coordonnées le 30 avril 1962, inséré par la loi du 31 juillet 1984, les mots «article 66» sont remplacés par les mots «article 10 de la loi du ... relative au statut des miliciens».

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 40. In artikel 12 van dezelfde wetten, gewijzigd bij de wet van 16 juni 1987, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° In § 1, 4°, tweede lid, worden de woorden «de artikelen 2bis, 66, § 1, eerste lid, of 87» vervangen door de woorden «artikel 2bis van deze wetten of van de artikelen 8, § 3, en 10 van de wet van ... betreffende het statuut van de dienstplichtigen»;

2° In § 1, 4°, laatste lid, worden de woorden «artikel 72» vervangen door de woorden «artikel 28 van de wet van ... betreffende het statuut van de dienstplichtigen».

Art. 40. A l'article 12 des mêmes lois, modifié par la loi du 16 juin 1987, sont apportées les modifications suivantes:

1° Au § 1er, 4°, alinéa 2, les mots «des articles 2bis, 66, § 1er, alinéa premier, ou 87» sont remplacés par les mots «de l'article 2bis des présentes lois ou des articles 8, § 3, et 10 de la loi du ... relative au statut des miliciens»;

2° Au § 1er, 4°, dernier alinéa, les mots « article 72 » sont remplacés par les mots « article 28 de la loi du ... relative au statut des miliciens ».

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 41. In artikel 13, c), van dezelfde wetten, ingevoegd door de wet van 16 juni 1987, worden de woorden « de artikelen 2bis, 66, § 1, eerste lid, of 87 » vervangen door de woorden « artikel 2bis van deze wetten of van de artikelen 8, § 3, en 10 van de wet van ... betreffende het statuut van de dienstplichtigen ».

Art. 41. A l'article 13, c), des mêmes lois, inséré par la loi du 16 juin 1987, les mots « des articles 2bis, 66, § 1er, alinéa premier, ou 87 » sont remplacés par les mots « de l'article 2bis des présentes lois ou des articles 8, § 3, et 10 de la loi du ... relative au statut des miliciens ».

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 42. In artikel 15, § 1, 1°, van dezelfde wetten worden de woorden « artikel 71bis » vervangen door de woorden « de artikelen 71bis van deze wetten en 23, § 3, van de wet van ... betreffende het statuut van de dienstplichtigen ».

Art. 42. A l'article 15, § 1er, 1°, des mêmes lois, les mots « de l'article 71bis » sont remplacés par les mots « des articles 71bis des présentes lois et 23, § 3, de la loi du ... relative au statut des miliciens ».

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 43. In artikel 26, laatste lid, van dezelfde wetten, ingevoegd door de wet van 4 juli 1964, worden de woorden « met uitzonderingsverlof zenden » vervangen door de woorden « tijdelijk van zijn ambt ontheffen ».

Art. 43. A l'article 26, dernier alinéa, des mêmes lois, inséré par la loi du 4 juillet 1964, les mots « envoyer celui-ci en congé exceptionnel » sont remplacés par les mots « retirer celui-ci temporairement de son emploi ».

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 44. In artikel 71bis van dezelfde wetten wordt paragraaf 2 geschrapt. De tekst van de overblijvende paragraaf 1 vormt de tekst van artikel 71bis.

Art. 44. A l'article 71bis des mêmes lois, le paragraphe 2 est supprimé. Le texte du paragraphe premier restant formera le texte de l'article 71bis.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 45. In artikel 98 van dezelfde wetten wordt de eerste paragraaf geschrapt. De tekst van de overblijvende paragraaf vormt de tekst van artikel 98.

Art. 45. A l'article 98 des mêmes lois, le premier paragraphe est supprimé. Le texte du paragraphe restant formera le texte de l'article 98.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Artikel 46 luidt:

Art. 46. Artikel 15, § 1, van de wet van 14 januari 1975 houdende het tuchtreglement van de krijgsmacht wordt aangevuld als volgt:

« Onverminderd de andere wetten die de uitoefening van politieke activiteiten en mandaten beheersen, zijn de dienstplichtigen nochtans gerechtigd die activiteiten en mandaten uit te oefenen voor zover de dienst het toelaat en die activiteiten plaatshebben buiten de perioden waarin prestaties in de schoot van de krijgsmacht worden geleverd. »

Art. 46. L'article 15, § 1er, de la loi du 14 janvier 1975, portant le règlement de discipline des forces armées, est complété comme suit:

« Sans préjudice d'autres lois qui régissent l'exercice d'activités et de mandats politiques, les miliciens sont toutefois autorisés à exercer ces activités et fonctions pour autant que le service le permette et qu'ils aient lieu en dehors des périodes de prestations au sein des forces armées. »

De heer Janzegers en mevrouw Nélis stellen volgend amendement voor:

« In paragraaf 1 van artikel 15 van de wet van 14 januari 1975, zoals voorgesteld door dit artikel, de woorden « voor zover de dienst het toelaat » te doen vervallen. »

« Au § 1er de l'article 15, tel que proposé par cet article, supprimer les mots « que le service le permette et. »

Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, mijn voorstel is van praktische aard en strekt ertoe in paragraaf 1 van artikel 15 van de wet van 14 januari 1975, zoals voorgesteld door artikel 46, de woorden « voor zover de dienst het toelaat » te doen vervallen. Voor het overige is het duidelijk genoeg dat de activiteiten moeten plaatsvinden buiten de diensturen.

M. le Président. — La parole est à M. Coëme, ministre.

M. Coëme, ministre de la Défense nationale. — Monsieur le Président, je me suis déjà exprimé en commission sur cet amendement. J'ajouterai que cette possibilité offerte à l'avenir aux miliciens ne peut se concevoir qu'accessoirement aux prestations effectuées au sein de nos forces armées.

Cet amendement est donc tout à fait irrelevant.

M. le Président. — Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 46 sont réservés.

De stemming over het amendement en de stemming over artikel 46 worden aangehouden.

Artikel 47 luidt:

Art. 47. In artikel 18 van dezelfde wet, waarvan de tegenwoordige tekst § 1 zal vormen, wordt een § 2 ingevoegd, luidend als volgt:

« § 2. De dienstplichtigen zijn gerechtigd een winstgevende activiteit uit te oefenen terwijl zij hun dienstplichttermijn vervullen, mits dit verenigbaar is met de belangen van de dienst. »

In geval van arbeidsongeval overkomen tijdens de uitoefening van een winstgevende activiteit, blijven de wettelijke bepalingen van toepassing betreffende de schadeloosstelling van de arbeidsongevallen en de burgerlijke aansprakelijkheid van de werkgevers.

Een weigering toe te schrijven aan de belangen van de dienst moet uitdrukkelijk gespecificeerd worden door de militaire overheid van wie deze weigering uitgaat. »

Art. 47. A l'article 18 de la même loi, dont le texte actuel formera le § 1er, il est ajouté un § 2 rédigé comme suit:

« § 2. Les miliciens sont autorisés à exercer des activités lucratives pendant qu'ils accomplissent leur terme de service à condition qu'elles soient compatibles avec l'intérêt du service. »

En cas d'accident de travail survenu pendant l'exercice d'une occupation lucrative, les dispositions légales relatives à la réparation des accidents de travail et à la responsabilité civile des employeurs restent d'application.

Tout refus imputable à l'intérêt du service doit être spécifié par l'autorité militaire dont il émane.

De heer Janzegers en mevrouw Nélis stellen volgend amendement voor:

« Paragraaf 2, eerste lid, van artikel 18 van dezelfde wet, zoals voorgesteld door dit artikel, te vervangen als volgt:

« § 2. De dienstplichtigen zijn gerechtigd een winstgevende activiteit uit te oefenen terwijl zij hun diensttermijn vervullen, buiten de perioden waarin prestaties in de schoot van de krijgsmacht worden geleverd. »

« Remplacer le § 2, premier alinéa, de l'article 18 de la même loi, tel que proposé par cet article, par la disposition suivante:

« § 2. Pendant qu'ils accomplissent leur temps de service, les miliciens sont autorisés à exercer une activité lucrative en dehors des périodes de prestation au sein des forces armées. »

Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, wij hebben dit amendement voorgesteld omdat het volgens ons voldoende is dat de activiteiten plaatsvinden buiten de uren die de dienstplichtige presteert voor het leger. Anders moet men zich afvragen wie zal bepalen wanneer de activiteiten mogen worden uitgevoerd en welke dienstplichtigen winstgevende activiteiten kunnen uitoefenen. Zij die dicht bij huis zijn gekazerneerd, zullen dat gemakkelijker kunnen dan degenen die ver verwijderd zijn van hun woonplaats.

M. le Président. — La parole est à M. Coëme, ministre.

M. Coëme, ministre de la Défense nationale. — Monsieur le Président, la rédaction du texte du projet de loi rencontre parfaitement l'idée de M. Janzegers. Je considère que le maintien des termes que nous avons utilisés est tout à fait nécessaire et approprié.

J'ajoute que nous avons accepté, en commission, à l'initiative de M. De Bremaeker, qu'une information soit donnée sur les raisons éventuelles qui motiveraient un refus.

Comme les militaires de carrière ont le droit de recourir à cette même possibilité, il est normal que des conditions soient imposées aux miliciens et que l'autorité militaire puisse refuser l'octroi de cet avantage.

J'espère cependant que l'usage de cette disposition sera le plus large possible et nous y veillerons pour l'avenir.

M. le Président. — Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 47 sont réservés.

De stemming over het amendement en de stemming over artikel 47 worden aangehouden.

Art. 48. In artikel 11 van de wet van 13 juli 1976 betreffende de getalsterkte aan officieren en de statuten van het personeel van de krijgsmacht worden de woorden « van de werkelijke diensttermijn van de dienstplichtige of van de wederoproeping » geschrapt.

Art. 48. A l'article 11 de la loi du 13 juillet 1976 relative aux effectifs en officiers et aux statuts du personnel des forces armées, les mots « à la fin du terme de service actif du milicien ou à la fin du rappel » sont supprimés.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 49. Artikel 12 van dezelfde wet wordt aangevuld met de woorden « ...en artikel 4 van de wet van ... betreffende het statuut van de dienstplichtigen ».

Art. 49. L'article 12 de la même loi est complété par les mots « et de l'article 4 de la loi du ... relative au statut des miliciens ».

— Aangenomen.

Adopté.

Hoofdstuk II. — Opheffingsbepalingen

Art. 50. § 1. De artikelen 58, 63, 64, 66, 68, 69, 71, 72 tot 75 van de dienstplichtwetten gecoördineerd op 30 april 1962 worden opgeheven.

§ 2. De hoofdstukken IX en XI van dezelfde wetten worden opgeheven.

Chapitre II. — Dispositions abrogatoires

Art. 50. § 1er. Les articles 58, 63, 64, 66, 68, 69, 71, 72 à 75 des lois sur la milice coordonnées le 30 avril 1962 sont abrogés.

§ 2. Les chapitres IX et XI des mêmes lois sont abrogés.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 51. § 1. De artikelen 56 en 58 van de wet van 1 maart 1958 betreffende het statuut der beroepsofficieren van de land-, de lucht- en de zeemacht en de medische dienst en der reserveofficieren van alle krijgsmachtdelen en van de medische dienst worden opgeheven.

§ 2. De artikelen 2 en 6 van de wet van 18 februari 1987 betreffende het statuut van de onderofficieren van het reservekader van de land-, de lucht- en de zeemacht en van de medische dienst worden opgeheven.

Art. 51. § 1er. Les articles 56 et 58 de la loi du 1er mars 1958 relative au statut des officiers de carrière des forces terrestres, aériennes et navales et du service médical ainsi que des officiers de réserve de toutes les forces armées et du service médical sont abrogés.

§ 2. Les articles 2 et 6 de la loi du 18 février 1987 portant le statut des sous-officiers du cadre de réserve des forces terrestres, aériennes et navales et du service médical sont abrogés.

— Aangenomen.

Adopté.

Hoofdstuk III. — Slotbepaling

Art. 52. De Koning bepaalt de datum van inwerkingtreding van de artikelen van deze wet, behalve van artikel 34 waarvan de inwerkingtreding vastgesteld wordt door de Koning bij een in Ministerraad overlegd besluit.

Chapitre III. — Disposition finale

Art. 52. Le Roi fixe la date d'entrée en vigueur des articles de la présente loi à l'exception de l'article 34 dont l'entrée en vigueur est fixée par le Roi par arrêté délibéré en Conseil des ministres.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Bremaeker.

De heer De Bremaeker. — Mijnheer de Voorzitter, tijdens de bespreking van het statuut van de dienstplichtigen heeft onze

fractie in de commissie een aantal amendementen ingediend. Sommige amendementen werden aangenomen hetzij in hun oorspronkelijke, hetzij in een lichtjes gewijzigde vorm. Een tweede reeks van amendementen heeft aanleiding gegeven tot wijzigingen in de oorspronkelijke tekst van het statuut. Een derde reeks amendementen hebben wij ingetrokken na de minister te hebben gehoord tijdens de discussie in de commissie die vrij openhartig is verlopen.

De heer Janzegers heeft een aantal van onze amendementen overgenomen waarschijnlijk omdat hij onder de indruk was van hun intrinsieke waarde. Aangezien onze amendementen in alle sereniteit werden besproken in de commissie en wij van oordeel waren ze te moeten intrekken, zal de stemming erover geen probleem voor ons zijn. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Tyberghien.

Mevrouw Tyberghien-Vandenbussche. — Mijnheer de Voorzitter, ik kan dezelfde verklaring afleggen. Ik wil niet in herhaling vervallen. Mijn fractie deelt het standpunt van de heer De Bremaeker.

De Voorzitter. — Mijnheer Janzegers, wij hebben de algemene bespreking gesloten. Uitzonderlijk geef ik u het woord voor één minuut.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, ik zal mij daaraan houden.

De groenen hebben ooit gezegd dat ze de goede amendementen van wie ook steunen. Wij hebben dus niet alleen nu de amendementen van de heer De Bremaeker overgenomen maar ook met amendementen van andere collega's hebben wij dat al gedaan.

Om een of andere reden hebben wij een bepaald amendement vergeten in te dienen. Wij willen daar niet op terugkomen omdat we de administratieve diensten niet meer extra willen belasten. Op de vraag van een collega — die blijkbaar zorgen had om *De Morgen* — of dienstplichtigen over elke lectuur kunnen beschikken, heeft de minister in de commissie duidelijk ja geantwoord. Ik heb daarbij nog één vraag: kunnen de tijdschriften van de organisaties voor dienstplichtigen — ik denk zeer concreet aan Milac, Solac en VVDM — ook in de kazernes ter beschikking worden gesteld?

De Voorzitter. — Mijnheer Janzegers, die vraag had u beter kunnen stellen tijdens de algemene bespreking. Met uw vraag opent u in feite opnieuw de bespreking, wat in strijd is met onze werkwijze.

Als de minister daartoe bereid is, kan hij uiteraard nu nog op uw vraag antwoorden, maar dat moet wel een uitzondering zijn, mijnheer Janzegers.

De heer Janzegers. — Voor mij is ja of neen voldoende, mijnheer de Voorzitter.

M. le Président. — La parole est à M. Coëme, ministre.

M. Coëme, ministre de la Défense nationale. — Monsieur le Président, je préciserai, avec un sourire, que ce type de revues participe, bien entendu, à la liberté totale de l'information — ce qui n'était pas toujours le cas par le passé, dans les casernes — à condition que les revues de Milac et de Solac ne contiennent pas de dispositions licencieuses.

M. le Président. — Il sera procédé tout à l'heure aux votes réservés ainsi qu'au vote sur l'ensemble du projet de loi.

De aangehouden stemmingen en de stemming over het ontwerp van wet in zijn geheel hebben straks plaats.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE AANPASSING VAN DE BEGROTING VAN HET MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1989

ONTWERP VAN WET HOUDENDE AANPASSING VAN DE BEGROTING VAN HET MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1989

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET DU MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉCONOMIQUES DE L'ANNÉE BUDGETAIRE 1989

PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET DU MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉCONOMIQUES DE L'ANNÉE BUDGETAIRE 1989

Discussion générale et vote des articles

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van de ontwerpen van wet houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Economische Zaken voor het begrotingsjaar 1989, waarvan het tweede ons door de Kamer is overgezonden.

Nous abordons l'examen des projets de loi ajustant le budget du ministère des Affaires économiques de l'année budgétaire 1989, dont le deuxième nous a été transmis par la Chambre.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de heer Content, rapporteur over de eerste begroting.

De heer Content, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, in een uiteenzetting heeft de Vice-Eerste minister en minister van Economische Zaken en het Plan uitvoerig uitgelegd waarom het noodzakelijk was de kredieten met 4 694,5 miljoen of 11,7 pct. te verhogen. Het leeuwendeel van deze stijging heeft te maken met een transfer naar het Nationale Solidariteitsfonds. De rest betreft de wederinschrijving van kredieten reeds gevraagd en toegestaan op de begroting van 1988, maar die tijdens dat jaar niet konden worden uitgegeven; nieuwe bijkredieten; de wederinschrijving van reeds in 1988 toegestane kredieten; een bijkomend krediet ter compensatie van de overdracht van de eigen inkomsten van het Fonds aan de Gewesten en krediettransfers.

De Vice-Eerste minister wees er trouwens op dat de gevraagde bijkredieten niet het gevolg zijn van belangrijke beleidswijzigingen in 1980, maar wel van een zekere vertraging voor uitgaven van het Nationaal Solidariteitsfonds en het Prototypesfonds.

De Vice-Eerste minister wees ook op een aantal nieuwigheden opgenomen in het aanpassingsblad, evenwel zonder belangrijke budgettaire weerslag. Deze nieuwigheden betreffen ten eerste, artikels voor bijkredieten voor uitgaven van het Planbureau gecompenseerd door overeenkomstige ontvangsten en opgenomen in de Rijksmiddelenbegroting; ten tweede, de tegemoetkoming in de betaling aan de Europese octrooien dienst voor het onderzoeksverslag. Het gaat hier om een vermindering van 36 miljoen, wat neerkomt op een nuloperatie. De derde nieuwheid heeft te maken met vastleggings- en ordonnanceringskredieten voor de vervanging van de telefooncentrale van het hoofgebouw.

De minister wees er tenslotte op dat het aanpassingsblad neerkomt op het noodzakelijk weer opnemen van kredieten die reeds eerder aangevraagd en bekomen werden, maar om diverse redenen niet konden worden uitgegeven.

Tijdens de algemene bespreking werden vragen gesteld over het commissariaat-generaal dat zich bezighoudt met de wereldtentoonstelling van Sevilla in 1992, over de opdrachten van het Planbureau, over de Airbus, over de geïntegreerde stookketel NIEB, over bijkredieten voor het IRF, over de regularisatie van

ten onrechte uitbetaalde bedragen en over de samenstelling van kabinetten bij de gewestexecutieven, over de *non-voting shares* in de nationale sectoren, over de herstructurering van het departement, over de herstructurering van het NIS, over de moeilijke verlenging van de beschouwingsduur van een octrooi, over de omzetting van Europese richtlijnen in de Belgische wetgeving, over de gasector, over de regionalisatie van het SCK en van het IRE, over het NIRAS, over het nucleair passief en over de belasting op elektriciteitsbedrijven.

De minister antwoordde op al deze vragen zeer uitvoerig, ook met cijfergegevens. Voor de gedetailleerde antwoorden van de minister verwijs ik naar het verslag.

De artikelen 1 tot en met 9 worden met 16 tegen 3 stemmen aangenomen. De tabel en het ontwerp in zijn geheel werden eveneens met 16 tegen 3 stemmen aangenomen. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à M. Hatry.

M. Hatry. — Monsieur le Président, je voudrais féliciter d'abord notre collègue, M. Content, de son excellent rapport. Ce sera sans doute le dernier que le Sénat aura à discuter dans le cadre de l'ancienne procédure en matière d'approbation des budgets.

L'expérience nous apprendra si nous devons reprendre certains éléments de la technique ancienne pour permettre à la technique nouvelle de produire tous ses fruits, ce qui ne semble pas être le cas à l'heure actuelle.

Je m'étendrai plus particulièrement sur la problématique de l'électricité.

Je suis bien obligé de constater que la façon dont le gouvernement traite actuellement et a traité ce problème au cours des derniers mois, relève d'une singulière incohérence.

Ayant mené, en septembre dernier, une délégation des Affaires économiques à la Conférence mondiale de l'énergie à Montréal, j'ai pu lire les rapports les plus récents établis par les nombreux spécialistes présents à cette conférence qui, par ailleurs, fait autorité. J'ai ainsi eu l'occasion de voir les derniers développements en la matière, développements qui contredisent les choix énergétiques opérés par le gouvernement dans le cadre de son approbation du plan de dix ans d'investissements dans le secteur de l'électricité. Ce plan n'envisage, en effet, aucun investissement nouveau dans une centrale nucléaire, mais il prévoit, par contre, une multiplication d'investissements dans le secteur des turbines à gaz. Ce pari de près de vingt-cinq ans d'investissements dans ce type d'équipement de production d'électricité, le gouvernement le fait sans le moindre atout dans son jeu !

Les rapports de la Conférence mondiale de l'énergie ne font que confirmer mes propos en la matière. En effet, tous les spécialistes réunis à cette conférence ont constaté que les plus grandes menaces qui pèsent, aujourd'hui, sur l'humanité ne sont pas précisément celles qui pourraient surgir d'un accident nucléaire ou de la radiation consécutive au stockage de déchets, même à haute teneur radioactive. Les principaux dangers qui menacent actuellement l'humanité se situent au niveau des énergies fossiles qui dégagent du CO₂, des oxydes d'azote et des produits sulfurés, à des degrés de gravité différents, il est vrai, les plus polluants étant la tourbe, ou le lignite, ensuite le charbon, le fuel-oil, et enfin, le moins polluant, le gaz naturel.

De nos jours, on maîtrise parfaitement le problème des déchets. Quant à la radioactivité artificielle, elle représente seulement une fraction limitée de la radioactivité naturelle. Son impact est extrêmement limité alors que la combustion des énergies fossiles provoque un dégagement de CO₂ représentant une fraction non négligeable de la quantité totale de ce gaz répandue dans l'atmosphère.

En cette matière, nous ne maîtrisons pas l'avenir. Personne ne sait à coup sûr à quelle vitesse se poursuivra éventuellement la dégradation de l'atmosphère ni comment vont évoluer les trois conséquences enregistrées actuellement, à savoir : premièrement, l'aggravation de la quantité de CO₂ dans l'atmosphère et le réchauffement terrestre; deuxièmement, les pluies acides provoquées également par les résidus de la combustion; troisièmement,

l'atteinte à la couche d'ozone. Personne n'est en mesure aujourd'hui ni de maîtriser ce problème ni même de le comprendre entièrement. Néanmoins, le gouvernement a opté pour le système des turbines à gaz.

L'incohérence est encore plus grande quand on y regarde de plus près. Dès à présent, le gouvernement s'efforce de passer des commandes à l'industrie électrique pour des équipements dont elle n'a pas besoin avant dix ans. Le délai nécessaire pour obtenir ces turbines à gaz est de loin inférieur à celui qui est nécessaire pour la construction d'une centrale nucléaire. Par conséquent, le programme, qui se justifiait dans le cadre d'une programmation de dix ans, avec construction immédiate d'une centrale nucléaire, n'a aucune raison d'être accéléré; au contraire, il devrait être ralenti et ce n'est pas avant trois ou quatre ans que ces commandes devraient être passées dans le cadre d'une bonne gestion. Mais je n'ignore pas que le gouvernement ne s'intéresse pas à la bonne gestion du secteur de l'électricité. C'est bien là le cadet de ses soucis !

Ce pari que vous faites, monsieur le ministre, est extrêmement risqué. En effet, qui, aujourd'hui, pourrait dire — certainement pas moi — quel sera le prix de l'énergie fossile dans vingt ou vingt-cinq ans ? Si, actuellement, l'achat de gaz se fait dans des conditions favorables et que des turbines à gaz peuvent se justifier dans le cadre d'une politique à court terme, par contre, tous les auteurs qui se penchent sur le problème estiment qu'à la fin du siècle, le secteur pétrolier, qui conditionne le prix du gaz, sera retombé aux mains de l'OPEP qui pourra à nouveau régir les prix comme elle l'a fait lors des deux chocs pétroliers de 1973-1974 et de 1979-1981.

Cette incohérence, monsieur le ministre, les consommateurs d'électricité devront en payer le prix, non plus, il est vrai, sous ce gouvernement-ci, mais dans une dizaine d'années. Ils se souviendront alors — mais pas pour l'en féliciter ! — du gouvernement qui a doté le pays d'une électricité beaucoup plus chère que si l'on avait encouragé l'option nucléaire.

Ma deuxième réflexion, monsieur le Président, concerne l'accord de 1981, repris comme une des composantes de la politique énergétique du gouvernement actuel, puisque, monsieur le ministre, c'est sur cet accord que vous vous êtes basé pour répondre tout à l'heure à la question orale de notre collègue, M. Mathot.

Cet accord, qui prévoyait le passage d'un peu moins de 5 p.c. à 15 p.c. à la fin du siècle, existe bel et bien. Personne ne pourrait le nier. Mais il ne faut pas négliger les autres éléments de cet accord. Vous vous étiez engagé à traiter de façon strictement identique le secteur public et le secteur privé, notamment au point de vue fiscal. Or, que se passe-t-il ? Des sénateurs discutent actuellement en commission du projet de loi fiscale et il apparaît très clairement que vous ne respectez pas vos engagements en la matière alors que vous exigez des autres le respect de ceux qu'ils ont pris.

Ma troisième réflexion est relative à une autre incohérence qui me paraît assez singulière. Vous avez laissé courir le bruit et vous avez même communiqué à l'extérieur l'information selon laquelle le passif nucléaire du secteur électrique serait de 34 milliards. Non seulement, cela est faux, mais vous le saviez au moment où vous avez fait cette communication puisque vous aviez miraculeusement retrouvé un engagement, pris par un gouvernement précédent, il est vrai, en vertu duquel la dénucléarisation et le démantèlement de ce qui s'appelait à cette époque Eurochemic étaient entièrement pris en charge par le gouvernement.

Par conséquent, vous avez mal informé le public, car même si l'on se fonde sur votre mode de calcul, qui n'est d'ailleurs pas correct, les 34 milliards sont d'office réduits à 24 milliards. Le secteur de l'électricité conteste d'ailleurs ce montant qui, selon lui, s'élèverait seulement à 3 ou 4 milliards maximum.

L'incohérence se situe également au niveau des sommes que vous ambitionnez d'obtenir des sociétés d'électricité. Vous leur avez tout d'abord demandé 3,5 milliards assortis du maintien de la déduction pour investissements. Ensuite, vous avez supprimé ce droit. Je me demande d'ailleurs en vertu de quelle autorité il vous est possible d'exercer des contraintes — si ce

n'est pas le chantage, éventuellement — à l'encontre de certaines entreprises qui ne demandent rien d'autre que l'application d'une législation qui est, en principe, la même pour tous les Belges.

Vous avez donc retiré à ce secteur le droit de pratiquer la déduction pour investissements. Par conséquent, le montant initial de 3,5 milliards est passé à 4,5 milliards, à la suite de vos déceptions financières dans d'autres domaines. Vous changez constamment d'attitude, monsieur le ministre. Une seule chose vous importe: récolter un maximum de recettes.

En ce qui concerne les deux secteurs industriels de la production pharmaceutique et de l'électricité, vous avez pratiqué une méthode singulière: celle des impôts de répartition. Ce procédé était courant, en temps de guerre, dans les villes occupées où l'on menaçait d'exécuter une douzaine d'otages si une certaine somme n'était pas réunie par les habitants. Vous agissez d'une façon similaire à l'égard des deux secteurs précités en exigeant un milliard sur la production pharmaceutique et 4,5 milliards sur l'électricité.

Par le passé, certaines communes ont pratiqué de la sorte, mais, dans tous les cas, monsieur le ministre, l'autorité de tutelle a cassé les décisions des communes. Vous vous permettez donc de faire ce que vous interdisez aux pouvoirs locaux.

Enfin, dans le domaine des contraintes, vous avez poussé le raffinement jusqu'à prévoir que le secteur de l'électricité ne pourrait pas récupérer cette somme de 4,5 milliards. Vous poussez ainsi volontairement un secteur à la faillite.

Cette façon de procéder me rappelle celle du Grand Timonier Mao Tsé-tung lorsqu'il a conquis la Chine continentale. Pour exproprier les dernières entreprises privées, il a augmenté massivement les salaires et les impôts et bloqué les prix. Bien entendu, après quelques mois de ce traitement, les actionnaires, les propriétaires de ces entreprises n'ont eu d'autre solution que de mettre ces dernières en liquidation et de devenir des employés de l'Etat.

J'imagine que la technique que vous adoptez s'inspire largement de ce bel exemple. Je vous invite à constater où en sont les pays qui sacrifient au communisme actif. Tout ce qu'ils avaient réalisé s'est effondré en l'espace de quelques mois, tant au point de vue économique que politique.

Le gouvernement mis en place en 1988 réitère les mêmes erreurs, les mêmes errements. Ses successeurs devront y remédier. De la même manière, de 1982 à 1987, nous avons dû réparer les erreurs commises par des gouvernements dont la composition était quasiment identique à celui qui nous dirige actuellement. Dans le secteur de l'énergie, notamment — gaz, électricité, pétrole —, quelques dizaines de milliards ont été gaspillés au détriment du contribuable.

Soyez assurés que ce n'est pas de gaité de cœur que je rappelle ces faits, les relations au sein même de la commission et avec le ministre des Affaires économiques étant excellentes. Avec regret cependant, je constate que, dans quelques années, nous revivrons la situation que je viens de dénoncer et nous devons, une fois de plus, corriger vos erreurs. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de staatssecretaris Chevalier.

De heer Chevalier, staatssecretaris voor Wetenschapsbeleid, toegevoegd aan de minister van Wetenschapsbeleid. — Mijnheer de Voorzitter, ik zal niet uitgebreid antwoorden op de opmerkingen van de heer Hatry, die nochtans zeer belangrijk zijn en waarvoor ik hem dank.

De heer Hatry heeft niet zozeer de nadruk gelegd op de cijfers van deze begroting, maar wel het levensbelangrijk probleem van de energievoorziening aangesneden. Iedereen weet dat hij hiervan zeer goed op de hoogte is en dat hij, wanneer hij zijn bezorgdheid Jaarover uit, spreekt met kennis van zaken.

De heer Hatry en ook de heer Content in zijn uitstekend verslag hebben ernaar verwezen dat de discussie in de commissie voor de Economische Aangelegenheden zeer goed verliep en dat

de minister van Economische Zaken uitgebreid heeft geantwoord op de vragen die door de commissarissen werden gesteld. Spreker zal het met mij eens zijn dat het probleem van de energievoorziening de dimensie van de begroting van Economische Zaken en misschien zelfs de dimensie van een regering overstijgt.

De heer Schiltz, hier vandaag aanwezig, die mijn voorgedij-minister van Wetenschapsbeleid is, zal morgen samen met mij de regering een onderzoeksprogramma voorstellen waarbij wij één aspect van deze problematiek, namelijk de *global change*-problematiek, op een deskundige wetenschappelijke wijze wensen te bestuderen. Een aantal aspecten van de brandstofvoorziening kunnen niet langer worden gehandhaafd. Wij weten dat de CO₂-uitstoot te groot is geworden, dat het broeikaseffect is opgetreden en dat wij een oplossing moeten vinden voor de zure regen.

Uw vraag, mijnheer Hatry, om opnieuw te kiezen voor kernenergie lijkt ons te verregaand. De huidige regering heeft in haar regeringsverklaring duidelijk ingeschreven dat er onder de huidige omstandigheden geen achtste kerncentrale zal komen en dat het dossier « kernenergie » moest worden bestudeerd in zijn totaliteit. Er kunnen geen verdere engagementen meer worden aangegaan, mede door het probleem van de nucleaire afval waarvoor nog geen pasklaar antwoord is gevonden. Er kan in dit verband worden verwezen naar oplossingen die door sommige landen worden gepropageerd, maar geen enkele Staat op deze aardbol heeft een formule voor het wegwerken van de nucleaire afval.

België neemt hier een afwachtende houding aan. Wij propagere, in het kader van het Europese onderzoeksprogramma over de initiatieven die de Europese Gemeenschap neemt, het onderzoek naar alternatieve energiebronnen en de behandeling van nucleaire afval. België speelt daar zeker zijn rol.

inzake uw tweede opmerking, mijnheer Hatry, meende ik reeds een deel van het antwoord gegeven te hebben bij de mondelinge vraag van de heer Mathot.

Inzake het nucleair passief, ben ik *hic et nunc* niet in staat te antwoorden. Ik zal minister Claes vragen u een schriftelijk antwoord te verstrekken, in verband met het communiqué dat hij zou verspreid hebben over de omvang van het nucleair passief.

De heer Hatry heeft blijkbaar de grote leiders gelezen. Hij citeert onder meer Mao Tsé-tung die indertijd, in bepaalde delen van de wereld, werd beschouwd als een groot denker. Inmiddels is gebleken dat een deel van zijn theorieën niet opgaan, maar dit geldt voor alle tijden en alle filosofieën. De realiteit valt vaak tegen.

Het debat over Oost-Europa en het falen van bepaalde systemen dat u aanreikt, valt enigszins buiten de begroting van het ministerie van Economische Zaken. Ik ben echter bereid te allen tijde met u daarover een discussie aan te gaan. (*Applaus.*)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à la discussion des articles de chacun des projets de loi.

Daar niemand meer het woord vraagt, is de algemene beraadslaging gesloten en gaan wij over tot de bespreking van de artikelen van elk van de ontwerpen van wet.

PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET DU MINISTERE DES AFFAIRES ECONOMIQUES DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1989

Discussion et vote des articles

ONTWERP VAN WET HOUDENDE AANPASSING VAN DE BEGROTING VAN HET MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1989

Beraadslaging en stemming over de artikelen

M. le Président. — Nous passons à l'examen des articles du projet de loi ajustant le budget du ministère des Affaires économiques de 1989.

Wij gaan over tot de bespreking van de artikelen van het ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Economische Zaken voor 1989.

Personne ne demandant la parole dans la discussion des articles du tableau, je les mets aux voix.

Daar niemand het woord vraagt in de bespreking van de artikelen van de tabel, breng ik deze in stemming.

— Ces articles sont successivement mis aux voix et adoptés. (Voir documents nos 785-1 et 2, session 1988-1989 du Sénat.)

Deze artikelen worden achtereenvolgens in stemming gebracht en aangenomen. (Zie stukken nrs. 785-1 en 2, zitting 1988-1989, van de Senaat.)

De Voorzitter. — De artikelen van het ontwerp van wet luiden:

I. Kredietaanpassingen

Artikel 1. De kredieten, ingeschreven onder de Titel I — Lopende uitgaven, en onder de Titel II — Kapitaaluitgaven, van de begroting van het ministerie van Economische Zaken voor het begrotingsjaar 1989, worden aangepast volgens de omstandige vermeldingen in de bij deze wet gevoegde tabel en ten belope van (in miljoenen franken):

	Gesplitste kredieten		
	Niet- gesplitste kredieten	Vast- leggings- kredieten	Ordonnan- cerings- kredieten
TITEL I			
<i>Lopende uitgaven</i>			
Bijkredieten voor het lopend jaar . . .	4 036,7	—	—
Verminderings . . .	91,6	—	—
Bijkredieten voor vroegere jaren . . .	32,7	—	—
TITEL II			
<i>Kapitaaluitgaven</i>			
Bijkredieten voor het lopend jaar . . .	1 082,3	36,0	57,8
Verminderings . . .	271,5	2,6	119,2
Bijkredieten voor vroegere jaren . . .	15,0	—	—

I. Ajustements des crédits

Article 1er. Les crédits prévus au Titre I — Dépenses courantes, et au Titre II — Dépenses de capital, du budget du ministère des Affaires économiques de l'année budgétaire 1989 sont ajustés suivant les données détaillées du tableau annexé à la présente loi et à concurrence de (en millions de francs):

Ann. parl. Sénat de Belgique — Session ordinaire 1989-1990
Parlem. Hand. Belgische Senaat — Gewone zitting 1989-1990

		Crédits dissociés	
	Crédits non dissociés	Crédits d'engage- ment	Crédits d'ordonnan- cement
TITRE I			
<i>Dépenses courantes</i>			
Crédits supplémentaires de l'année courante	4 036,7	—	—
Réductions	91,6	—	—
Crédits supplémentaires pour années anté- rieures	32,7	—	—
TITRE II			
<i>Dépenses de capital</i>			
Crédits supplémentaires de l'année courante	1 082,3	36,0	57,8
Réductions	271,5	2,6	119,2
Crédits supplémentaires pour années anté- rieures	15,0	—	—
— Aangenomen.			
Adopté.			

II. Diverse bepalingen

Art. 2. Aan de penningmeester van het commissariaat-generaal van de internationale tentoonstelling van Sevilla 1992 mogen, met het oog op het verrichten van de uitgaven, dekkingsvoorschotten ter beschikking gesteld worden onder het toezicht van de minister of zijn afgevaardigde en mits latere rechtvaardiging door het departement.

De commissaris-generaal beschikt over de voorschotten binnen de grenzen van het door de minister vooraf goedgekeurd programma.

Het saldo dat deze voorschotten zouden laten op 31 december van het jaar 1989 zal dienen voor de behoeften van het jaar 1990.

II. Dispositions diverses

Art. 2. Sous le contrôle du ministre ou de son représentant et moyennant justification ultérieure par le département, des avances peuvent être mises à la disposition du trésorier du commissariat général pour l'exposition à Séville 1992, en vue de l'exécution des dépenses.

Le commissaire général peut disposer de ces avances dans les limites d'un programme préalablement approuvé par le ministre.

Le solde éventuel de ces avances au 31 décembre 1989 pourra être utilisé pour les dépenses de l'année 1990.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 3. De Schatkist wordt gemachtigd voorschotten toe te staan wanneer de bewerkingen betreffende de rekening 87.10.10.43 van de sectie « Ordeverrichtingen van de Thesaurie » een debettoestand van deze rekening veroorzaken.

Art. 3. Le Trésor est autorisé à consentir des avances lorsque des opérations relatives au compte 87.10.10.43 de section « Opérations d'ordre de Trésorerie » créent une position débitrice de ce compte.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 4. De bedragen door de Belgische Dienst voor bedrijfsleven en landbouw ten onrechte als wedde of vergoeding voor hogere functie uitbetaald aan:

- De heer J. de Launois, van 1 maart 1968 tot 31 mei 1969,
- De heer R. De Paepe, van 1 juli 1969 tot 28 februari 1986,
- De heer J. Boshowers, van 1 februari 1970 tot 30 november 1980,
- De heer R. Renard, van 1 maart 1970 tot 28 februari 1986,
- De heer E. Van De Kerckhove, van 1 januari 1980 tot 30 september 1983,

blijven behouden voor de belanghebbenden.

Deze maatregel heeft even wel geen invloed op de latere graad- en weddeverhogingen van de betrokkenen.

Art. 4. Les montants payés indûment comme traitement ou allocation pour fonction supérieure par l'Office belge de l'économie et de l'agriculture à:

- M. J. de Launois, du 1er mars 1968 au 31 mai 1969,
- M. R. De Paepe, du 1er juillet 1969 au 28 février 1986,
- M. J. Boshowers, du 1er février 1970 au 30 novembre 1980,
- M. R. Renard, du 1er mars 1970 au 28 février 1986,
- M. E. Van De Kerckhove, du 1er janvier 1980 au 30 septembre 1983,

restent acquis aux intéressés.

Cette mesure n'a pas d'influence sur les avancements ultérieurs de grade et de traitement des intéressés.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 5. Op het artikel 60.01.A. van Titel IV, «Fonds voor de economische expansie en de regionale reconversie» worden de vastleggingsmachtigingen voor een bedrag van 465 800 000 frank voor de lopende verrichtingen en van 648 900 000 frank voor de kapitaalverrichtingen, geopend bij artikel 8 van de wet van 20 juli 1989 houdende de begroting van het ministerie van Economische Zaken voor het begrotingsjaar 1989 verhoogd tot 487 600 000 frank voor de lopende verrichtingen en verminderd tot 594 700 000 frank voor de kapitaalverrichtingen.

Art. 5. A l'article 60.01.A. du Titre IV, «Fonds d'expansion économique et de reconversion régionale», les autorisations d'engagement d'un montant de 465 800 000 francs pour les opérations courantes et de 648 900 000 francs pour les opérations de capital, ouvertes par l'article 8 de la loi du 20 juillet 1989 contenant le budget des Affaires économiques pour l'année budgétaire 1989 sont portées à 487 600 000 francs pour les opérations courantes et ramenées à 594 700 000 francs pour les opérations de capital.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 6. Op het artikel 60.03.A.01 van Titel IV, «Nationaal Solidariteitsfonds», worden de vastleggingsmachtigingen met betrekking tot de lasten van het verleden voor een bedrag van 21 465 400 000 frank voor de lopende verrichtingen, geopend bij artikel 8 van de wet van 20 juli 1989 houdende de begroting van het ministerie van Economische Zaken voor het begrotingsjaar 1989 verhoogd tot 21 535 000 000 frank.

Art. 6. A l'article 60.03.A.01 du Titre IV, «Fonds de solidarité nationale», les autorisations d'engagement pour les charges du passé d'un montant de 21 465 400 000 francs pour les opérations courantes, ouvertes par l'article 8 de la loi du 20 juillet 1989 contenant le budget des Affaires économiques pour l'année budgétaire 1989 sont portées à 21 535 000 000 de francs.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 7. Op het artikel 66.10.A van Titel IV, «Fonds bestemd tot het toekennen van subsidies en terugvorderbare voorschotten voor de vervaardiging van prototypes en voor navorsingen inzake gevorderd technologisch onderzoek», worden de vastleggingsmachtigingen voor een bedrag van 1 032 000 000 frank, geopend bij artikel 10 van de wet van 20 juli 1989 houdende de begroting van het ministerie van Economische Zaken voor het begrotingsjaar 1989 verhoogd tot 1 418 600 000 frank.

Art. 7. A l'article 66.10.A du Titre IV, «Fonds destiné à l'octroi de subventions et d'avances récupérables pour la fabrication de prototypes et pour les recherches de technologie avancée», les autorisations d'engagement d'un montant de 1 032 000 000 de francs ouvertes par l'article 10 de la loi du 20 juillet 1989 contenant le budget des Affaires économiques pour l'année budgétaire 1989 sont portées à 1 418 600 000 francs.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 8. De bij deze wet toegestane kredieten zullen door de algemene middelen der Schatkist gedekt worden.

Art. 8. Les crédits ouverts par la présente loi sont couverts par les ressources générales du Trésor.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 9. Deze wet treedt in werking de dag van haar bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

Art. 9. La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

— Aangenomen.

Adopté.

M. le Président. — Il sera procédé tout à l'heure au vote sur l'ensemble du projet de loi.

Wij stemmen straks over het ontwerp van wet in zijn geheel.

PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET DU MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉCONOMIQUES DE L'ANNÉE BUDGÉTAIRE 1989

Discussion et vote des articles

ONTWERP VAN WET HOUDENDE AANPASSING VAN DE BEGROTING VAN HET MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1989

Beraadslaging en stemming over de artikelen

M. le Président. — Nous passons à la discussion des articles du projet de loi ajustant le budget du ministère des Affaires économiques de 1989.

Wij gaan over tot de bespreking van de artikelen van het ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Economische Zaken voor 1989.

L'article premier est rédigé comme suit:

Article 1er. Des crédits supplémentaires pour années antérieures d'un montant de 88,9 millions de francs sont inscrits au budget du ministère des Affaires économiques pour l'année budgétaire 1989, à l'article 32.18 à la section 50 du Titre I.

Artikel 1. Op de begroting van het ministerie van Economische Zaken voor het begrotingsjaar 1989 worden onder artikel

32.18 van sectie 50 van Titel I, bijkredieten voor voorgaande jaren ingeschreven ten bedrage van 88,9 miljoen frank.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 2. Les crédits accordés par la présente loi seront couverts par les recettes générales du Trésor.

Art. 2. De bij deze wet toegestane kredieten zullen door de algemene middelen van de Schatkist worden gedekt.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 3. La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

Art. 3. Deze wet treedt in werking op de dag van haar bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Il sera procédé tout à l'heure au vote sur l'ensemble du projet de loi.

Wij stemmen straks over het ontwerp van wet in zijn geheel.

VOORSTEL TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 33BIS VAN HET REGLEMENT VAN DE SENAAT

Beraadslaging

PROPOSITION DE MODIFICATION DE L'ARTICLE 33BIS DU REGLEMENT DU SENAT

Discussion

De Voorzitter. — Aan de orde is het voorstel tot wijziging van artikel 33bis van het reglement van de Senaat.

L'ordre du jour appelle l'examen de la proposition de modification de l'article 33bis du règlement du Sénat.

De beraadslaging is geopend.

La discussion est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer Egelsemeers, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, de heer Lallemand stelt voor artikel 33bis van het reglement van de Senaat te wijzigen. Wij stellen vast dat het aantal interpellaties de jongste tijd sterk toeneemt. Derhalve stelt de heer Lallemand voor de minder belangrijke interpellaties te behandelen zoals een mondelinge vraag met dien verstande dat aan de huidige procedure die gevolgd wordt bij het stellen van mondelinge vragen, een wijziging wordt aangebracht. Men zou de mondelinge vragen kunnen beschouwen als mini-interpellaties. Na het antwoord van de regering te hebben gehoord, zou aan de senator die de vraag gesteld heeft een recht van repliek worden verleend.

De commissie voor het Reglement hoopt met deze procedure bij te dragen tot de herwaardering van de mondelinge vragen. Tegelijkertijd zal ook de betekenis van de interpellaties in ere worden hersteld. Wij zouden dus twee vliegen in één klap vangen. De commissie voor het Reglement stelt ook voor om in plaats van een half uur, één uur van de openbare vergadering uit te trekken voor het stellen van mondelinge vragen. De minister zou over ten hoogste vijf minuten beschikken om te antwoorden op de gestelde vraag. De senator die de vraag gesteld heeft, zou dan met uitsluiting van elk ander lid van de Senaat, beschikken over een recht van repliek. Deze repliek mag niet langer dan vijf minuten duren. De minister kan dan nog

een laatste antwoord geven dat echter niet meer dan drie minuten in beslag mag nemen.

Degene die de vraag heeft gesteld krijgt dus de kans om meer uitleg te vragen indien het antwoord van de minister hem geen voldoening heeft geschonken.

Mijnheer de Voorzitter, ik meen aldus het meest essentiële van de wijzigingen die de heer Lallemand heeft voorgesteld, te hebben toegelicht.

De commissie voor het Reglement heeft deze wijzigingen eenparig goedgekeurd. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Aelvoet.

Mevrouw Aelvoet. — Mijnheer de Voorzitter, onze fractie zal voor het voorstel stemmen omdat wij menen dat het gaat om een verbetering van de werking van de Senaat.

Wij hebben altijd betreurd dat bij een mondelinge vraag het niet mogelijk was nog te reageren nadat men het antwoord van de minister had gehoord. Heel wat van die antwoorden — dat is de ervaring van velen onder ons — waren vaak nogal naast de kwestie of zodanig ontwijkend dat men aan het antwoord relatief weinig had.

Alleen al omdat ingevolge het voorstel een repliektijd kan worden gegeven aan degene die de vraag heeft gesteld, zal tot gevolg hebben dat een ander antwoord kan worden verwacht dan meestal werd gegeven.

Wij betreuren echter dat een voorstel dat de werking van de Senaat regelt, en dus ons allen raakt, wordt besproken in een commissie waarin een aantal groepen niet zijn vertegenwoordigd en er niet het woord kunnen voeren.

Wij wensen er met nadruk op te wijzen dat wij het niet normaal vinden dat alle leden wel kunnen meewerken aan ontwerpen en voorstellen van wet — al hebben sommigen geen stemrecht —, maar dat wanneer het gaat om de eigen werking van de Senaat, niet alle leden aan de besprekingen kunnen deelnemen.

Ook menen we dat, ondanks de verbeteringen die nu werden aangebracht, er een bepaald onevenwicht ontstaat tussen de oorspronkelijke vraag die beperkt wordt tot hooguit twintig regeltekjes, namelijk één minuut, terwijl de mogelijkheid wordt gegeven, indien het antwoord niet bevredigend is, nog vijf minuten repliektijd te krijgen. Wij hadden er dus de voorkeur aan gegeven dat de vraagstelling iets langer had kunnen duren, dus meer *body* had gekregen. Wij blijven voorstander van de voorgestelde verbeteringen, maar menen dat het geheel nog iets sterker had kunnen worden verbeterd. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Vraagt niemand meer het woord in de beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten, en gaan wij over tot de bespreking van de door de commissie voorgestelde wijzigingen.

Plus personne ne demandant la parole dans la discussion, je la déclare close et nous passons à l'examen des modifications proposées par la commission.

Deze wijzigingen luiden:

Artikel 33bis van het reglement van de Senaat wordt gewijzigd als volgt:

1° In het eerste lid van nr. 2 worden de woorden « een halfuur » vervangen door de woorden « een uur »;

2° Het derde lid van nr. 2 wordt vervangen door het volgende lid: « De minister beschikt over ten hoogste vijf minuten. »;

3° Het nr. 3, geschrapd op 12 oktober 1983, wordt opnieuw opgenomen in de volgende lezing:

« 3. De senator die de vraag gesteld heeft, beschikt met uitsluiting van elk ander lid van de Senaat, over een recht van repliek na het antwoord van de minister. Deze repliek mag niet langer dan vijf minuten duren.

De minister kan een laatste antwoord geven dat niet meer dan drie minuten in beslag mag nemen. »

L'article 33bis du règlement du Sénat est modifié comme suit :

1° A l'alinéa 1er du n° 2, les mots « une demi-heure » sont remplacés par les mots « une heure »;

2° L'alinéa 3 du n° 2 est remplacé par l'alinéa suivant : « Le ministre dispose de cinq minutes au maximum. »;

3° Le n° 3, supprimé le 12 octobre 1983, est rétabli dans la rédaction suivante :

« 3. Le sénateur qui a posé la question dispose, à l'exclusion de tout autre membre du Sénat, d'un droit de réplique à la réponse du ministre. La durée de cette réplique ne peut excéder cinq minutes.

Le ministre peut donner une dernière réponse qui ne peut excéder trois minutes. »

Wij stemmen straks bij zitten en opstaan over de voorgestelde wijzigingen van artikel 33bis van het reglement.

Nous voterons dans un instant par assis et levé sur les modifications proposées à l'article 33bis du règlement.

ORDRE DES TRAVAUX

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

M. le Président. — La commission du Travail parlementaire propose, pour la semaine prochaine, l'ordre du jour suivant :

Mercredi, 6 décembre 1989, à 14 heures, éventuellement à 19 heures :

1. Communication du Premier ministre.

Interpellations :

a) De M. De Belder au Premier ministre sur « nos relations avec l'Europe de l'Est »;

b) De M. Dierickx au Premier ministre sur « la réunion du 18 novembre 1989 des chefs de gouvernement de la CE, la politique de la CE et de la Belgique à l'égard de l'Europe de l'Est, et la déclaration télévisée au cours de laquelle le Premier ministre a comparé le Conseil des chefs de gouvernement à un gouvernement européen ».

2. Interpellation de Mme Aelvoet au Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Classes moyennes sur « les répercussions des négociations inquiétantes, irrégulières et menées à huis clos concernant l'harmonisation et la coordination d'une politique européenne en matière de migrations ».

Jeudi, 7 décembre 1989, le matin à 10 heures :

Projet de loi portant des dispositions fiscales.

Proposition de loi modifiant le Code des impôts sur les revenus en vue d'adapter l'impôt des sociétés à la réforme de l'impôt des personnes physiques.

Proposition de loi portant réforme de l'impôt des sociétés.

L'après-midi à 15 heures, le soir à 19 heures :

1. Prise en considération de propositions de loi.

2. Questions orales.

3. Reprise de l'ordre du jour de la séance du matin.

Vendredi, 8 décembre 1989, le matin à 10 heures, l'après-midi à 14 heures, le soir à 19 heures :

1. Reprise de l'ordre du jour des séances de jeudi.

Votes nominatifs sur l'ensemble des projets de loi dont la discussion est terminée.

Eventuellement :

2. Interpellations :

a) De M. de Seny au Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Classes moyennes, au ministre des Affaires sociales et au secrétaire d'Etat à la Santé publique et à la Politique des Handicapés sur « le retard de la Belgique dans le domaine bioéthique »;

b) De M. Van Hooland au ministre de la Fonction publique sur « la politique gouvernementale en matière de fonction publique »;

c) De M. Houssa au secrétaire d'Etat aux Affaires européennes et à l'Agriculture sur « le préjudice subi par la région herbagère dans l'attribution des quotas laitiers ».

De commissie voor de Parlementaire Werkzaamheden stelt voor toekomstige week volgende agenda voor :

Woensdag, 6 december 1989, te 14 uur, eventueel te 19 uur :

1. Mededeling van de Eerste minister.

Interpellaties :

a) Van de heer De Belder tot de Eerste minister over « onze betrekkingen met Oost-Europa »;

b) Van de heer Dierickx tot de Eerste minister over « de samenkomst van regeringsleiders van de EG op 18 november 1989, de Oost-Europa-politiek van de EG en van België en de uitspraak voor de televisie, waarin de Eerste minister de raad van de regeringsleiders vergelijkt met een Europese regering ».

2. Interpellatie van mevrouw Aelvoet tot de Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Middenstand over « het impact van de verontrustende, ongeregelde onderhandelingen met gesloten deuren betreffende harmonisatie en coördinatie van een Europese migratiepolitiek ».

Donderdag, 7 december 1989, 's ochtends te 10 uur :

Ontwerp van wet houdende fiscale bepalingen.

Voorstel van wet tot wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen met het oog op de aanpassing van de vennootschapsbelasting aan de hervorming van de personenbelasting.

Voorstel van wet houdende hervorming van de vennootschapsbelasting.

's Namiddags te 15 uur, 's avonds te 19 uur :

1. Inoverwegingneming van voorstellen van wet.

2. Mondelinge vragen.

3. Hervatting van de agenda van de ochtendvergadering.

Vrijdag, 8 december 1989, 's ochtends te 10 uur, 's namiddags te 14 uur, 's avonds te 19 uur :

1. Hervatting van de agenda van de vergaderingen van donderdag.

Naamstemmingen over het geheel van de afgehandelde ontwerpen van wet.

Eventueel :

2. Interpellaties :

a) Van de heer de Seny tot de Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Middenstand, tot de minister van Sociale Zaken et tot de staatssecretaris voor Volksgezondheid en Gehandicaptenbeleid over « de achterstand van België op het gebied van de bio-ethiek »;

b) Van de heer Van Hooland tot de minister van Openbaar Ambt over « het regeringsbeleid inzake het openbaar ambt »;

c) Van de heer Houssa tot de staatssecretaris voor Europese Zaken en Landbouw over « het benadelen van de weidestreek bij het toekennen van de melkquota ».

Is de Senaat het eens met de voorgestelde agenda ?

Le Sénat est-il d'accord sur ce projet d'ordre du jour ? (*Assentiment.*)

Dan is hiertoe besloten.

Il en est ainsi décidé.

COMMUNICATION DE M. LE PRÉSIDENT

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

M. le Président. — En concertation avec la Chambre des représentants et après en avoir délibéré en commission du Travail parlementaire, je vous propose de créer une commission parlementaire mixte — Chambre et Sénat — qui sera chargée d'étudier les réformes institutionnelles et de formuler des propositions en la matière. La commission aura pour mission d'examiner :

a) L'ensemble de la réforme des institutions parlementaires, notamment le problème du double mandat, la réforme du système bicaméral, l'élection directe des conseils, la modification des circonscriptions électorales, ...;

In overleg met de Kamer van volksvertegenwoordigers en na beraadslaging in onze commissie voor de Parlementaire Werkzaamheden, stel ik u voor een gemengde parlementaire commissie — Kamer en Senaat — op te richten die ermee belast zal worden de hervormingen der instellingen te bespreken en op dat stuk voorstellen te doen. Haar taak zal bestaan in de studie van :

a) De hervorming van de parlementaire instellingen in haar geheel, onder meer het probleem van het dubbelmandaat, de hervorming van het tweekamerstelsel, de rechtstreekse verkiezing van de raden, de wijziging van de kiesdistricten, ...;

b) Les dispositions de la déclaration gouvernementale relatives à la « troisième phase de la réforme de l'Etat »;

b) De bepalingen van de regeringsverklaring over de « derde fase van de staatshervorming »;

c) D'autres sujets complémentaires proposés par les groupes politiques et sur l'examen desquels la commission marquerait son accord.

c) Andere daarbij aansluitende onderwerpen voorgesteld door de fracties, op voorwaarde dat de commissie het eens is om die te behandelen.

La commission sera présidée par les Présidents de la Chambre et du Sénat. Elle sera composée de 26 membres effectifs, désignés par leurs groupes politiques selon une clé de répartition, qui tient compte de la parité Chambre-Sénat, de la parité linguistique, de la représentation de tous les groupes politiques reconnus dans une des deux assemblées et de la représentation pondérée des groupes.

De commissie zal worden voorgezeten door de Voorzitter van de Kamer en de Voorzitter van de Senaat. Zij zal 26 leden tellen, aangewezen door hun fractie. Daarvoor zal een verdeelsleutel worden gehanteerd, waarbij tegelijkertijd rekening wordt gehouden met de pariteit Kamer-Senaat, de taalpariteit, de vertegenwoordiging van alle in een van beide assemblées erkende fracties en de gewogen vertegenwoordiging van de fracties.

La répartition des sièges pour la Chambre et le Sénat sera la suivante : PS : 5, PRL : 3, PSC : 3, Ecolo : 1, FDF : 1, CVP : 4, SP : 3, PVV : 3, VU : 2, Agalev : 1.

De verdeling van de zetels voor de Kamer en de Senaat zal de volgende zijn : CVP : 4, SP : 3, PVV : 3, VU : 2, Agalev : 1, PS : 5, PRL : 3, PSC : 3, Ecolo : 1, FDF : 1.

Je demande aux présidents de groupe de me faire parvenir au plus tôt, si possible aujourd'hui ou demain, après concertation avec les groupes politiques de la Chambre, les noms des membres du Sénat qui composeront la commission mixte Chambre-Sénat sur les réformes institutionnelles.

Ik verzoek de fractievoorzitters mij, zo spoedig mogelijk, als het kan vandaag nog of morgen, na overleg met de fracties van de Kamer, de namen te doen kennen van de senatoren die deel zullen uitmaken van de gemengde commissie Kamer-Senaat voor de institutionele hervormingen.

Le Sénat est-il d'accord sur cette proposition ?

Is de Senaat het met dit voorstel eens ? (*Instemming.*)

Il en est ainsi décidé.

Dan is hiertoe besloten.

ONTWERP VAN WET BETREFFENDE HET STATUUT
VAN DE DIENSTPLICHTIGEN

Aangehouden stemmingen

PROJET DE LOI RELATIF AU STATUT DES MILICIENS

Votes réservés

De Voorzitter. — Wij moeten thans stemmen over de aangehouden amendementen en over de aangehouden artikelen van het ontwerp van wet betreffende het statuut van de dienstplichtigen.

Nous devons procéder maintenant au vote sur les amendements et articles réservés du projet de loi relatif au statut des miliciens.

Wij moeten ons eerst uitspreken over het amendement van de heer Janzegers en mevrouw Nélis bij artikel 6.

Nous avons à nous prononcer, en premier lieu, sur l'amendement déposé par M. Janzegers et Mme Nélis à l'article 6.

Ik breng dit amendement in stemming.

Je mets cet amendement aux voix.

— Dit amendement, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, wordt niet aangenomen.

Cet amendement, mis aux voix par assis et levé, n'est pas adopté.

De Voorzitter. — Ik breng artikel 6 in stemming.

Je mets aux voix l'article 6.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Ik breng het amendement van de heer Janzegers en mevrouw Nélis bij artikel 7 in stemming.

Je mets aux voix l'amendement de M. Janzegers et de Mme Nélis à l'article 7.

— Dit amendement, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, wordt niet aangenomen.

Cet amendement, mis aux voix par assis et levé, n'est pas adopté.

De Voorzitter. — Ik breng artikel 7 in stemming.

Je mets aux voix l'article 7.

— Aangenomen.

Adopté.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, kunnen wij niet tot naamstemming overgaan ?

De Voorzitter. — Mijnheer Janzegers, het lijkt geen twijfel dat ons reglement bepaalt dat wij stemmen bij zitten en opstaan. Aangezien u een hele reeks amendementen hebt ingediend, stel ik u voor inderdaad tot naamstemming over te gaan en het resultaat van deze stemming ook te laten gelden voor de andere door u ingediende amendementen, tenzij u meent dat bij een of ander artikel de uitslag kan verschillen. Gaat u hiermee akkoord ?

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, vermits de meeste leden tijdens de bespreking van vanmiddag aanwezig waren en dus weten waarover het gaat, ga ik akkoord met uw voorstel.

De Voorzitter. — Wij stemmen nu over de amendementen A en B van de heer Janzegers en mevrouw Nélis bij artikel 8.

Nous passons au vote sur les amendements A et B de M. Janzegers et de Mme Nélis à l'article 8.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.
Il est procédé au vote nominatif.

145 leden zijn aanwezig.
145 membres sont présents.
116 stemmen neen.
116 votent non.
12 stemmen ja.
12 votent oui.
17 onthouden zich.
17 s'abstiennent.

Derhalve zijn de amendementen niet aangenomen.
En conséquence, les amendements ne sont pas adoptés.

Neen hebben gestemd:
Ont voté non:

MM. Adriaenssens, Aerts, Anthuenis, Antoine, Appeltans, Arts, Baert, Bascour, Belot, Bens, Mme Blomme, MM. Borremans, Bourgois, Buchmann, Mme Cahay-André, MM. Capoen, Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claeys, Collignon, Cooreman, Mme Coorens, MM. Crucke, De Beul, De Bondt, De Bremaeker, Declerck, De Cooman, Deghilage, Dehousse, Delloy, De Loor, Deneir, Deprez, de Seny, De Seranno, de Wasseige, Deworme, De Wulf, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Diegenant, Dufaux, Egelmeers, Eicher, Erdman, Evrard, Falise, Flagothier, Garcia, G. Geens, Geeraerts, Gevenois, Ghesquière, Gijs, Grosjean, Mme Hanquet, MM. Henneuse, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kelchtermans, Kenzeler, Lallemant, Larrier, Jan Leclercq, Jean Leclercq, Leemans, Lenfant, Mme Lieten-Croes, MM. Lutgen, Luyten, Mainil, Marchal, Minet, Moens, S. Moureaux, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Pécriaux, Peeters, Pinoie, Poulain, Pouillet, Priëls, Schellens, Schoeters, Seeuws, Spitaels, Sprockeels, Suykerbuyk, Swinnen, Taminiaux, Tant, Mmes Truffaut, Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Aperen, Vandekerckhove, Mme Van den Bogaert-Ceulemans, MM. Van den Broeck, Vandersmissen, Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van Hooland, Vanlerberghe, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Van Rompuy, Verhaegen, Verschueren, Weyts, Wintgens et Swaelen.

Ja hebben gestemd:
Ont voté oui:

Mme Aelvoet, M. Content, Mme Dardenne, MM. Désir, Desmedt, Dierickx, Gryp, Mme Harnie, M. Janzegers, Mme Nélis, MM. Peetermans et Vaes.

Onthouden hebben zich:
Se sont abstenus:

MM. Barzin, Bosmans, Clerdent, Decléty, de Clippele, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Duquesne, Glibert, Hasquin, Hatry, Henrion, Houssa, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Petitjean, Vandenhaute et Vandermarliere.

De Voorzitter. — Ik breng artikel 8 in stemming.
Je mets aux voix l'article 8.
— Aangenomen.
Adopté.

De Voorzitter. — Wij moeten nu stemmen over de amendementen van de heer Janzegers en mevrouw Nélis bij artikel 10.
Nous devons nous prononcer sur les amendements de M. Janzegers et de Mme Nélis à l'article 10.

Mag ik aannemen, mijnheer Janzegers, dat de stemming die voor het amendement op artikel 8 werd uitgebracht, ook geldt voor de amendementen bij de artikelen 10, 12, 18, 19, 21, 22, 25, 26 en 27 alsmede voor uw amendement op artikel 12?

Puis-je considérer, monsieur Janzegers, que le vote émis sur l'amendement à l'article 8 vaut aussi pour les amendements aux

articles 10, 12, 18, 19, 21, 22, 25, 26 et 27, ainsi que pour votre amendement à l'article 12? (*Assentiment.*)

Die amendementen zijn dus verworpen.
Ces amendements sont donc rejetés.

Ik breng de artikelen 10, 12, 18, 19, 21, 22, 25, 26 en 27 in stemming.

Je mets aux voix les articles 10, 12, 18, 19, 21, 22, 25, 26 et 27.

— Aangenomen.
Adoptés.

De Voorzitter. — Wij moeten nu stemmen over het amendement van de heer Janzegers en mevrouw Nélis bij artikel 28.

Nous devons procéder au vote sur l'amendement de M. Janzegers et de Mme Nélis à l'article 28.

Het woord is aan de heer Janzegers

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, het gaat om de verlofregeling, die zeer belangrijk is voor het jeugdwerk. Daarover vraag ik de naamstemming.

De Voorzitter. — Wordt deze vraag gesteund? (*Meer dan negen leden staan op.*)

Aangezien de naamstemming reglementair is gevraagd, zal er toe worden overgegaan.

Wij stemmen nu over het amendement van de heer Janzegers en mevrouw Nélis bij artikel 28.

Nous passons au vote sur l'amendement de M. Janzegers et de Mme Nélis à l'article 28.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.
Il est procédé au vote nominatif.

146 leden zijn aanwezig.
146 membres sont présents.
116 stemmen neen.
116 votent non.
13 stemmen ja.
13 votent oui.
17 onthouden zich.
17 s'abstiennent.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.
En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Neen hebben gestemd:
Ont voté non:

MM. Adriaenssens, Aerts, Anthuenis, Antoine, Appeltans, Arts, Baert, Bascour, Belot, Bens, Mme Blomme, MM. Borremans, Bourgois, Buchmann, Mme Cahay-André, MM. Capoen, Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claeys, Collignon, Content, Cooreman, Mme Coorens, MM. Crucke, De Backer, De Beul, De Bondt, De Bremaeker, Declerck, De Cooman, Deghilage, Dehousse, Delloy, De Loor, Deneir, Deprez, de Seny, De Seranno, de Wasseige, Deworme, De Wulf, Didden, Diegenant, Dufaux, Egelmeers, Eicher, Erdman, Evrard, Falise, Flagothier, Garcia, G. Geens, Geeraerts, Gevenois, Ghesquière, Gijs, Grosjean, Mme Hanquet, MM. Henneuse, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kelchtermans, Kenzeler, Lallemant, Larrier, Jan Leclercq, Jean Leclercq, Leemans, Lenfant, Mme Lieten-Croes, MM. Lutgen, Mainil, Marchal, Matthys, Minet, Moens, S. Moureaux, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Pécriaux, Peeters, Pinoie, Poulain, Priëls, Schellens, Schoeters, Seeuws, Spitaels, Suykerbuyk, Swinnen, Taminiaux, Tant, Mmes Truffaut, Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Aperen, Vandekerckhove, Mme Van den Bogaert-Ceulemans, MM. Van den Broeck, Vandersmissen, Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van Hooland, Vanlerberghe, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Van

Rompuy, Van Thillo, Verhaegen, Verschueren, Weyts, Wintgens et Swaelen.

Ja hebben gestemd :

Ont voté oui :

Mmes Aelvoet, Dardenne, MM. Désir, Desmedt, Dierickx, Gryp, Mme Harnie, MM. Janzegers, Luyten, Mme Nélis, MM. Peetermans, Sprockeels et Vaes.

Onthouden hebben zich :

Se sont abstenus :

MM. Barzin, Bosmans, Clerdent, Decléty, de Clippele, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Duquesne, Glibert, Hasquin, Hatry, Henrion, Houssa, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Petitjean, Vandenhaute et Vandermarliere.

De Voorzitter. — Ik breng artikel 28 in stemming.

Je mets aux voix l'article 28.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Wij moeten nu stemmen over het amendement van de heer Janzegers en mevrouw Nélis bij artikel 34.

Nous devons procéder au vote sur l'amendement de M. Janzegers et de Mme Nélis à l'article 34.

Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, ik vraag de naamstemming, omdat het gaat over de invoering van een wedde voor de minderheid van jongeren die dienstplicht vervullen.

De Voorzitter. — Wordt deze vraag gesteund? (*Meer dan negen leden staan op.*)

Aangezien de naamstemming reglementair is gevraagd, zal ertoe worden overgegaan.

Wij stemmen nu over het amendement van de heer Janzegers en mevrouw Nélis bij artikel 34.

Nous passons au vote sur l'amendement de M. Janzegers et de Mme Nélis à l'article 34.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

146 leden zijn aanwezig.

146 membres sont présents.

116 stemmen neen.

116 votent non.

11 stemmen ja.

11 votent oui.

19 onthouden zich.

19 s'abstiennent.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Neen hebben gestemd :

Ont voté non :

MM. Adriaenssens, Aerts, Anthuenis, Antoine, Appeltans, Arts, Baert, Bascour, Belot, Bens, Mme Blomme, MM. Borremans, Bourgois, Buchmann, Mme Cahay-André, MM. Capoen, Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claeys, Collignon, Content, Cooreman, Mme Coorens, MM. Crucke, De Backer, De Beul, De Bondt, De Bremaeker, Declerck, De Cooman, Deghilage, Dehousse, Delloy, De Loor, Deneir, Deprez, de Seny, De Seranno, de Wasseige, Deworme, De Wulf, Mme D'Hondt-Van Opendenbosch, MM. Didden, Diegenant, Dufaux, Egelmeeers, Eicher, Erdman, Evrard, Falise, Flagothier, Garcia, G. Geens, Geeraerts, Gevenois, Ghesquière, Grosjean, Mme Hanquet,

MM. Henneuse, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kelchtermans, Kenzeler, Lallemand, Larcier, Jan Leclercq, Jean Leclercq, Leemans, Lenfant, Mme Lieten-Croes, MM. Lutgen, Mainil, Marchal, Matthys, Minet, Moens, S. Moureaux, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Pécriaux, Peeters, Pinoie, Poulain, Priëls, Schellens, Schoeters, Seeuws, Spitaels, Mme Staels-Dompas, MM. Suykerbuyk, Swinnen, Taminiaux, Tant, Mmes Truffaut, Tyberghien-Vandenbussche, M. Vandekerckhove, Mme Van den Bogaert-Ceulemans, MM. Van den Broeck, Vandersmissen, Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van Hooland, Vanlerberghe, Van Nevel, Van-nieuwenhuyze, Van Rompacy, Van Rompuy, Van Thillo, Verhaegen, Verschueren, Weyts, Wintgens et Swaelen.

Ja hebben gestemd :

Ont voté oui :

Mmes Aelvoet, Dardenne, MM. Désir, Desmedt, Dierickx, Gryp, Mme Harnie, MM. Janzegers, Peetermans, Sprockeels et Vaes.

Onthouden hebben zich :

Se sont abstenus :

MM. Barzin, Bosmans, Clerdent, Decléty, de Clippele, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Duquesne, Glibert, Hasquin, Hatry, Henrion, Houssa, Luyten, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Petitjean, Van Aperen, Vandenhaute et Vandermarliere.

De Voorzitter. — Ik breng artikel 34 in stemming.

Je mets aux voix l'article 34.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Mag ik aannemen, mijnheer Janzegers, dat de stemming die voor het amendement bij artikel 34 werd uitgebracht, ook geldt voor de amendementen bij de artikelen 35, 36 en 37?

Puis-je considérer, monsieur Janzegers, que le vote émis sur l'amendement à l'article 34 vaut également pour les amendements aux articles 35, 36 et 37? (*Assentiment.*)

Derhalve zijn deze amendementen niet aangenomen.

En conséquence, ces amendements ne sont pas adoptés.

Ik breng de artikelen 35, 36 en 37 in stemming.

Je mets aux voix les articles 35, 36 et 37.

— Aangenomen.

Adoptés.

De Voorzitter. — De heer Janzegers en mevrouw Nélis stellen voor een artikel 37bis (nieuw) in te voegen.

Het woord is aan de heer Janzegers.

De heer Janzegers. — Mijnheer de Voorzitter, ik vraag de naamstemming over dit amendement omdat het gaat over een fundamenteel recht, de vrijheid van vereniging.

De Voorzitter. — Wordt deze vraag gesteund? (*Meer dan negen leden staan op.*)

Aangezien de naamstemming reglementair is gevraagd, zal ertoe worden overgegaan.

Wij stemmen nu over het amendement van de heer Janzegers en mevrouw Nélis tot invoeging van een artikel 37bis (nieuw).

Nous passons au vote sur l'amendement de M. Janzegers et de Mme Nélis tendant à insérer un article 37bis (nouveau).

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

148 leden zijn aanwezig.
148 membres sont présents.
117 stemmen neen.
117 votent non.
12 stemmen ja.
12 votent oui.
19 onthouden zich.
19 s'abstiennent.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.
En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Neen hebben gestemd :

Ont voté non :

MM. Adriaenssens, Aerts, Anthuenis, Antoine, Appeltans, Arts, Baert, Bascour, Belot, Bens, Mme Blomme, MM. Borremans, Bourgeois, Buchmann, Mme Cahay-André, MM. Capoen, Cardoen, Cerehe, Chabert, Claeys, Collignon, Content, Cooreman, Mme Coorens, MM. Crucke, De Backer, De Beul, De Bondt, De Bremaeker, Declercq, De Cooman, Deghilage, Dehousse, Delloy, De Loor, Deneir, Deprez, de Seny, De Seranno, de Wasseige, Deworme, De Wulf, Didden, Diegenant, Dufaux, Egelmeyers, Eicher, Erdman, Evrard, Falise, Flagothier, Garcia, G. Geens, Geeraerts, Gevenois, Ghesquière, Gijs, Grosjean, Guillaume, Mme Hanquet, MM. Henneuse, Hofman, Holsbeke, Horyat, Kelchtermans, Kenzeler, Lallemand, Larcier, Jan Leclercq, Jean Leclercq, Leemans, Lenfant, Mme Lieten-Croes, MM. Lutgen, Mainil, Marchal, Matthys, Minet, Moens, S. Moureaux, Op 't Eynde, Paque, Pécriaux, Peeters, Pinoie, Poulain, Priëls, Schellens, Schoeters, Seeuws, Spitaels, Sprockeels, Mme Strals-Dompas, MM. Suykerbuyk, Swinnen, Taminiaux, Tant, Mmes Truffaut, Tyberghien-Vandenbussche, M. Vandekerckhove, Mme Van den Bogaert-Ceulemans, MM. Van den Broeck, Vandersmissen, Van Eertvelt, Vanhaverbeke, Van Hooland, Vanlerberghe, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Van Rompuy, Van Thillo, Verhaegen, Verschuere, Weyts, Wintgens et Swaelen.

Ja hebben gestemd :

Ont voté oui :

Mmes Aelvoet, Dardenne, MM. Désir, Desmedt, Dierickx, Gryp, Mme Harnie, MM. Janzegers, Luyten, Mme Nélis, MM. Peetermans et Vaes.

Onthouden hebben zich :

Se sont abstenus :

MM. Barzin, Bosmans, Clerdent, Decléty, de Clippele, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Duquesne, Glibert, Hasquin, Hatry, Henrion, Houssa, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Pataer, Petitjean, Van Aperen, Vandenhaute et Vandermarliere.

De Voorzitter. — Mag ik aannemen dat de stemming uitgebracht over het amendement strekkende tot invoeging van een artikel 37bis (nieuw) ook geldt voor de amendementen van de heer Janzegers en mevrouw Nélis, strekkende tot de invoeging van artikelen 37ter (nieuw), 37quater (nieuw), 37quinquies (nieuw) en 37sexies (nieuw) en voor de amendementen bij de artikelen 46 en 47?

Puis-je considérer que le vote émis sur l'amendement tendant à insérer un article 37bis (nouveau), vaut également pour les amendements de M. Janzegers et de Mme Nélis tendant à l'insertion d'articles 37ter (nouveau), 37quater (nouveau), 37quinquies (nouveau) et 37sexies (nouveau) et pour les amendements aux articles 46 et 47? (*Assentiment.*)

Derhalve zijn deze amendementen niet aangenomen.

En conséquence, ces amendements ne sont pas adoptés.

Ik breng de artikelen 46 en 47 in stemming.

Je mets aux voix les articles 46 et 47.

— Aangenomen.

Adoptés.

De Voorzitter. — De andere artikelen van het ontwerp van wet werden reeds vroeger aangenomen. Wij stemmen straks over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Les autres articles du projet de loi ayant déjà été adoptés, le vote sur l'ensemble interviendra dans un instant.

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DES VOIES ET MOYENS POUR L'ANNEE BUDGETAIRE 1990

Votes réservés

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE RIJKSMIDDELEN-BEGROTING VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1990

Aangehouden stemmingen

M. le Président. — Nous devons procéder maintenant au vote sur les amendements et articles réservés du projet de loi contenant le budget des Voies et Moyens pour l'année budgétaire 1990.

Wij moeten thans stemmen over de aangehouden amendementen en over de aangehouden artikelen van het ontwerp van wet houdende de Rijksmiddelenbegroting voor het begrotingsjaar 1990.

Nous avons à nous prononcer, en premier lieu, sur les amendements déposés par M. Monfils et consorts à l'article 11.

Wij moeten eerst stemmen over de amendementen van de heer Monfils c.s. bij artikel 11.

La parole est à M. Monfils pour une explication de vote.

M. Monfils. — Monsieur le Président, je désire justifier mon vote, ainsi que celui de mon groupe, sur ce premier amendement qui transfère 100 p.c. de la redevance aux Communautés.

Nous constatons, depuis quelques jours, que des voix s'élèvent de plus en plus en faveur du transfert de l'ensemble des redevances radio-télévision aux Communautés, notamment du côté francophone parce que, comme on l'a dit, « le costume est trop étroit ».

Lors de la discussion du budget de la Communauté française, le ministre-président, M. Valmy Féaux, a d'ailleurs demandé officiellement ce transfert.

Nous saisissons l'opportunité qui nous est offerte par la discussion du budget des Voies et Moyens, pour dire que l'opposition tend la main à la majorité en lui évitant de devoir effectuer des calculs difficiles. Tel est l'objet de notre amendement qui transfère 100 p.c. ou 80 p.c. à titre subsidiaire.

Il est temps que les actes de la majorité suivent ses paroles.

Si ce n'est pas le cas, nous saurons, de même que les enseignants et les fonctionnaires, que dans la partie francophone de notre pays, tous les beaux discours des dirigeants de la majorité ne sont que de la poudre aux yeux. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — Nous passons au vote sur les amendements de M. Monfils et consorts à l'article 11.

Wij stemmen over de amendementen van de heer Monfils c.s. bij artikel 11.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

147 membres sont présents.
147 leden zijn aanwezig.
124 votent non.
124 stemmen neen.
18 votent oui.
18 stemmen ja.
5 s'abstiennent.
5 onthouden zich.

En conséquence, les amendements ne sont pas adoptés.
Derhalve zijn de amendementen niet aangenomen.

Ont voté non :
Neen hebben gestemd :

MM. Adriaenssens, Aerts, Anthuenis, Antoine, Appeltans, Arts, Baert, Bascour, Belot, Bens, Mme Blomme, MM. Borremans, Bosmans, Bourgois, Buchmann, Mme Cahay-André, MM. Capoen, Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claeys, Clerdent, Collignon, Content, Cooreman, Mme Coorens, MM. Crucke, De Backer, De Beul, De Bondt, De Bremaeker, Declerck, De Cooman, Deghilage, Dehousse, Delloy, De Loor, Deneir, Deprez, de Seny, De Seranno, de Wasseige, Deworme, De Wulf, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Diegenant, Dufaux, Egelmeers, Eicher, Erdman, Evrard, Falise, Flagothier, G. Geens, Geeraerts, Gevenois, Ghesquière, Gijs, Grosjean, Guillaume, Mme Hanquet, MM. Henneuse, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kelchtermans, Kenzeler, Lallemant, Larcier, Jan Leclercq, Jean Leclercq, Leemans, Lenfant, Mme Lieten-Croes, MM. Lutgen, Luyten, Mainil, Marchal, Matthys, Mme Mayence-Goossens, MM. Minet, Moens, S. Moureaux, Op 't Eynde, Ottenbourgh, Paque, Pataer, Pécriaux, Peeters, Pinoie, Poulain, Priëls, Schellens, Schoeters, Seeuws, Spitaels, Sprockeels, Mme Staels-Dompas, MM. Suykerbuyk, Swinnen, Taminiaux, Tant, Mmes Truffaut, Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Aperen, Vandekerckhove, Mme Van den Bogaert-Ceulemans, MM. Van den Broeck, Vandermarliere, Vandersmissen, Vanhaverbeke, Van Hooland, Vanlerberghe, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Van Rompuy, Van Thillo, Verhaegen, Verschueren, Weyts, Wintgens et Swaelen.

Ont voté oui :
Ja hebben gestemd :

M. Barzin, Mme Dardenne, MM. Decléty, de Clippele, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Désir, Desmedt, Dierickx, Duquesne, Glibert, Hatry, Henrion, Houssa, Monfils, Peetermans, Petitjean, Vaes et Vandenhaute.

Se sont abstenus :
Onthouden hebben zich :

Mme Aelvoet, M. Gryp, Mme Harnie, M. Janzegers et Mme Nélis.

M. le Président. — Je mets aux voix l'article 11.
Ik breng artikel 11 in stemming.
— Adopté.
Aangenomen.

M. le Président. — Nous passons au vote sur les amendements de M. Monfils et consorts à l'article 13.

Wij stemmen over de amendementen van de heer Monfils c.s. bij artikel 13.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

147 membres sont présents.
147 leden zijn aanwezig.
122 votent non.
122 stemmen neen.
21 votent oui.
21 stemmen ja.
4 s'abstiennent.
4 onthouden zich.

En conséquence, les amendements ne sont pas adoptés.
Derhalve zijn de amendementen niet aangenomen.

Ann. parl. Sénat de Belgique — Session ordinaire 1989-1990
Parlem. Hand. Belgische Senaat — Gewone zitting 1989-1990

Ont voté non :
Neen hebben gestemd :

MM. Adriaenssens, Aerts, Anthuenis, Antoine, Appeltans, Arts, Baert, Bascour, Belot, Bens, Mme Blomme, MM. Borremans, Bosmans, Bourgois, Buchmann, Mme Cahay-André, MM. Capoen, Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claeys, Collignon, Content, Cooreman, Mme Coorens, MM. Crucke, De Backer, De Beul, De Bondt, De Bremaeker, Declerck, De Cooman, Deghilage, Dehousse, Delloy, De Loor, Deneir, Deprez, de Seny, De Seranno, de Wasseige, Deworme, De Wulf, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Diegenant, Dufaux, Egelmeers, Eicher, Erdman, Evrard, Falise, Flagothier, G. Geens, Geeraerts, Gevenois, Ghesquière, Gijs, Grosjean, Guillaume, Mme Hanquet, MM. Henneuse, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kelchtermans, Kenzeler, Lallemant, Larcier, Jan Leclercq, Jean Leclercq, Leemans, Lenfant, Mme Lieten-Croes, MM. Lutgen, Luyten, Mainil, Marchal, Matthys, Minet, Moens, S. Moureaux, Op 't Eynde, Ottenbourgh, Paque, Pataer, Pécriaux, Peeters, Pinoie, Poulain, Priëls, Schellens, Schoeters, Seeuws, Spitaels, Sprockeels, Mme Staels-Dompas, MM. Suykerbuyk, Swinnen, Taminiaux, Tant, Mmes Truffaut, Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Aperen, Vandekerckhove, Mme Van den Bogaert-Ceulemans, MM. Van den Broeck, Vandermarliere, Vandersmissen, Vanhaverbeke, Van Hooland, Vanlerberghe, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Van Rompuy, Van Thillo, Verhaegen, Verschueren, Weyts, Wintgens et Swaelen.

Ont voté oui :
Ja hebben gestemd :

MM. Barzin, Clerdent, Mme Dardenne, MM. Decléty, de Clippele, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Désir, Desmedt, Duquesne, Glibert, Mme Harnie, MM. Hatry, Henrion, Houssa, Mme Mayence-Goossens, M. Monfils, Mme Nélis, MM. Peetermans, Petitjean, Vaes et Vandenhaute.

Se sont abstenus :
Onthouden hebben zich :

Mme Aelvoet, MM. Dierickx, Gryp et Janzegers.

M. le Président. — Je mets aux voix l'article 13.
Ik breng artikel 13 in stemming.
— Adopté.
Aangenomen.

M. le Président. — Les autres articles du projet de loi ayant déjà été adoptés, le vote sur l'ensemble interviendra dans un instant.

De andere artikelen van het ontwerp van wet werden reeds vroeger aangenomen. We stemmen straks over het ontwerp van wet in zijn geheel.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE ALGEMENE UITGAVENBEGROTING VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1990

Aangehouden stemmingen

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET GENERAL DES DEPENSES POUR L'ANNEE BUDGETAIRE 1990

Votes réservés

De Voorzitter. — Wij moeten thans overgaan tot de aangehouden stemmingen in verband met het ontwerp van wet houdende de Algemene Uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1990.

Nous devons procéder maintenant aux votes réservés se rapportant au projet de loi contenant le budget général des Dépenses pour l'année budgétaire 1990.

Dames en heren, de leden van de Senaat die bij de algemene bespreking en tijdens de bespreking van de artikelen aanwezig waren zullen zich herinneren dat de regering heeft toegezegd een antwoord te geven op een laatste vraag die werd gesteld tijdens de bespreking van het laatste hoofdstuk.

Ik geef dan ook het woord aan Vice-Eerste minister Schiltz.

De heer Schiltz, Vice-Eerste minister en minister van Begroting en Wetenschapsbeleid. — Mijnheer de Voorzitter, zowel tijdens de bespreking in de Kamer van volksvertegenwoordigers als in de Senaat is gebleken dat er nog steeds ongerustheid bestaat over het dossier dat men lasten uit het verleden noemt. Het betreft uitgaven die door de Staat verschuldigd zijn, maar die nog niet plaatsvonden en die in principe dateren van vóór 1 januari 1989, datum waarop een aantal bevoegdheden van de centrale Staat aan de Gemeenschappen en de Gewesten werden overgedragen, hoofdzakelijk achterstallige betalingen inzake Onderwijs en inzake Openbare Werken. Van die twee hoofdstukken is de post Onderwijs ongetwijfeld de grootste.

Daarom treft men ongerustheid gerezen omdat, in de klassieke Belgische verdeling in Nederlandstalige en Franstalige sector, de cijfers nog een groot onevenwicht schijnen te vertonen.

Ik herhaal hier wat ik reeds vroeger over dit onderwerp heb gezegd. Zodra dit bleek heeft de regering enerzijds de administratieve gegevens correct in de begroting omgezet, maar anderzijds de beslissing genomen de uitvoering van deze begrotingsposten te onderwerpen aan een bijzondere procedure.

Ten eerste, bij de thesaurie werden voorlopig alle betalingen uit hoofde van lasten uit het verleden geblokkeerd.

Ten tweede, de regering richt samen met de Gemeenschappen en de Gewesten een gemengde technische commissie op, paritair samengesteld uit ambtenaren-specialisten van de Nederlandstalige en de Franstalige taalgroep.

Ten derde, deze commissie zal voor alle voorgelegde facturen nagaan of zij verschuldigd zijn, en of zij beantwoorden aan de juridische kwalificatie, lasten uit het verleden, zoals bij de goedkeuring van de wet op de staatshervorming is bepaald.

Ten vierde zullen de ordonnancements voor deze betalingen, in afwijking van de gewone regel over de vaste uitgaven, aan het voorafgaandelijk visum van het Rekenhof worden onderworpen als een bijkomende controle. Het merendeel van de voorgelegde facturen van Onderwijs heeft trouwens betrekking op vaste uitgaven.

Om dit alles mogelijk te maken worden in de programmawet die momenteel in de Kamer van volksvertegenwoordigers wordt behandeld, twee artikelen ingelast die de wettelijke basis moeten leveren om het Rekenhof toe te laten, in afwijking van de bestaande wet op de comptabiliteit, deze voorafgaandelijke controle uit te voeren. In afwachting daarvan wordt geen enkele betaling verricht.

Tenslotte wil ik mij graag, namens de regering, ertoe verbinden de resultaten van de werkzaamheden van de bijzondere commissie, zodra zij beschikbaar zijn en politiek door de regering zijn bekrachtigd, aan het Parlement mee te delen zodat het zijn houding kan bepalen.

Ik hoop op die manier voor eens en altijd duidelijk te hebben gemaakt wat de toestand is en welke procedure daarvoor werd uitgewerkt. Die procedure zal worden gehandhaafd zolang er nog facturen onder de rubriek lasten uit het verleden zullen worden voorgelegd.

Het is immers wel duidelijk dat deze niet alleen in de begroting 1989 zullen voorkomen, maar ook in de begroting 1990, en ik hoop voor het laatste, in de begroting 1991.

Ik hoop op deze manier de Senaat ten volle te hebben voorgelicht en de verbintenis te hebben meegedeeld dat het Parlement nauwkeurig zal worden ingelicht over het verloop van de zaken. *(Applaus.)*

De Voorzitter. — Wij stemmen over de amendementen A en B en over de subsidiaire amendementen van de heer Janzegers

c.s. bij de krediettabel van de Algemene Uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1990. *(Gedr. St. nr. 797-3.)*

Nous passons au vote sur les amendements A et B et sur les amendements subsidiaires de M. Janzegers et consorts au tableau des crédits du budget général des Dépenses pour l'année budgétaire 1990. *(Doc. n° 797-3.)*

— Deze amendementen, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, worden niet aangenomen.

Ces amendements, mis aux voix par assis et levé, ne sont pas adoptés.

De Voorzitter. — Derhalve wordt het programma van de uitgaventabel aangenomen.

En conséquence, ce programme du tableau des crédits est adopté.

Wij stemmen over het amendement van de dames Harnie en Aelvoet bij de tabel van de Algemene Uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1990. *(Gedr. St. nr. 797-4.)*

Nous passons au vote sur l'amendement de Mmes Harnie et Aelvoet au tableau des crédits du budget général des Dépenses pour l'année budgétaire 1990. *(Doc. n° 797-4.)*

— Dit amendement, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, wordt niet aangenomen.

Cet amendement, mis aux voix par assis et levé, n'est pas adopté.

De Voorzitter. — Derhalve wordt het programma van de uitgaventabel aangenomen.

En conséquence ce programme du tableau des crédits est adopté.

Je mets l'article 1.01.1 aux voix.

Ik breng artikel 1.01.1 in stemming.

— Cet article, mis aux voix par assis et levé, est adopté.

Dit artikel, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, wordt aangenomen.

M. le Président. — Je mets aux voix l'article 2.35.3.

Ik breng artikel 2.35.3 in stemming.

— Cet article, mis aux voix par assis et levé, est adopté.

Dit artikel, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, wordt aangenomen.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Seranno.

De heer De Seranno. — Mijnheer de Voorzitter, artikel 2.35.3 geeft de minister van Openbare Werken het recht taksen te innen op nummerplaten voor plezierboten en vissersboten. Het gaat hier duidelijk om een geregionaliseerde, zoniet gecommunautariseerde materie.

In de bevoegde commissie van de Vlaamse Raad werd hetzelfde artikel goedgekeurd en geeft aan de betrokken gemeenschapsminister een gelijkaardige bevoegdheid. U zal aanvaarden dat ik, als lid van de Vlaamse Raad en van de Senaat, niet op een tegenstrijdige manier kan stemmen.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Seeuws voor een stemverklaring.

De heer Seeuws. — Mijnheer de Voorzitter, het zal sommigen misschien verwonderd hebben dat ik ben blijven zitten, maar ik had een stemafpraak met mevrouw Herman.

M. le Président. — Je mets l'article 2.41.7 aux voix.

Ik breng artikel 2.41.7 in stemming.

— Cet article, mis aux voix par assis et levé, est adopté.

Dit artikel, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, wordt aangenomen.

M. le Président. — Les autres articles ayant déjà été adoptés, le vote sur l'ensemble du projet de loi pourra intervenir dans un instant.

De andere artikelen werden reeds vroeger aangenomen. We stemmen straks over het ontwerp van wet in zijn geheel.

PROJET DE LOI RELATIF AU STATUT DES MILICIENS

Vote

ONTWERP VAN WET BETREFFENDE HET STATUUT VAN DE DIENSTPLICHTIGEN

Stemming

M. le Président. — Nous devons procéder au vote sur l'ensemble du projet de loi relatif au statut des miliciens.

Wij moeten nu stemmen over het geheel van het ontwerp van wet betreffende het statuut van de dienstplichtigen.

La parole est à Mme Nélis pour une explication de vote.

Mme Nélis. — Monsieur le Président, M. le ministre a déclaré que ce projet constituait un premier pas vers l'accès à un statut véritable pour le milicien. Cela nous étonne; en effet, dans la déclaration gouvernementale, il était question d'un « statut véritable ». Or, des aspects importants comme le droit d'association, la réglementation du travail, le salaire et des garanties supplémentaires concernant les congés ne sont pas repris dans ce projet mais feront, paraît-il, l'objet d'un travail parlementaire ultérieur.

Ce projet est rejeté globalement tant par les jeunes que par les organisations militaires, non seulement parce que beaucoup de points sont en contradiction avec l'article 118 de la Constitution, mais aussi parce que le ministre n'a pas cru devoir répondre au souhait des associations et des conseils de jeunes concernés d'être entendus en commission.

La discussion du projet est l'exemple d'une majorité parlementaire qui suit les prescriptions du pouvoir exécutif. Les partis politiques ont renié leurs positions et leurs promesses antérieures.

Si ce projet contient quelques points positifs, il reste néanmoins une grande déception pour les écologistes. C'est la raison pour laquelle nous émettrons un vote négatif. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Bosmans voor een stemverklaring.

De heer Bosmans. — Mijnheer de Voorzitter, het ontwerp van wet betreffende het statuut van de dienstplichtigen komt niet tegemoet aan de verwachtingen van onze fractie. Wanneer we ons buigen over een dergelijk statuut moeten we eerst nagaan aan wie dat statuut eigenlijk ten goede dient te komen.

Wij komen daarbij tot de vaststelling dat het hier een categorie van jongeren betreft die reeds jaar en dag zwaar gediscrimineerd wordt. Men mag immers niet uit het oog verliezen dat slechts één jongere op vier werkelijk zijn dienstplicht dient te vervullen. Deze jongeren kijken ongetwijfeld aan tegen een aanzienlijke achterstand ten opzichte van degenen die het voordeel genieten van legerdienst te zijn vrijgesteld. Zij beschikken immers na het beëindigen van hun studies niet over dezelfde mogelijkheden om een vaste arbeidsplaats te verwerven.

Men moet er maar om het even welke krant op naslaan om vast te stellen dat men in de meeste werkaanbiedingen eist dat men ofwel zijn legerdienst reeds vervuld heeft, ofwel hiervan is vrijgesteld. Deze jongeren hebben niet alleen tijdens het vervullen van hun dienstplicht, maar ook in de periode tussen het beëindigen van hun studies en het werkelijk aanvangen van hun dienst een aanzienlijk inkomensverlies ten opzichte van hun vrijgestelde collega's.

Wanneer we nu dit door de minister reeds lang aangekondigde statuut nauwkeurig bestuderen, kunnen we niet anders dan tot de vaststelling komen dat er uiteindelijk niets fundamenteels gewijzigd wordt aan de situatie van de dienstplichtigen. Men beperkt er zich immers toe reeds bestaande regels in een nieuw kleedje te steken.

Ondanks het feit dat het nieuw statuut wel enkele positieve elementen bevat die, indien de minister ze werkelijk uitvoert, kunnen bijdragen tot de valorisatie van de legerdienst, mogen we hier zeker niet spreken van een echt volwaardig statuut zoals dat waarover de gewetensbezwaarden sinds kort wel beschikken. Daarom ziet de PVV-fractie zich genoodzaakt tegen dit inhoudsloos statuut te stemmen.

Ik kan echter wel aankondigen dat de PVV binnenkort een alternatief voorstel zal indienen, dat meer rekening houdt met de werkelijke noden en behoeften van onze dienstplichtigen. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Beul voor een stemverklaring.

De heer De Beul. — Mijnheer de Voorzitter, de Volksuniefractie zal het statuut van de dienstplichtigen goedkeuren omdat wij menen dat het een eerste stap is in de goede richting. Wij zullen deze stap volgend jaar rond deze tijd inhoudelijk evalueren, ten eerste in verband met de gebleken toepassing ervan en, ten tweede, in het licht van de internationale situatie en de Oost-West-betrekkingen zoals zij zich op dat ogenblik zullen aftekenen.

Om uiting te geven aan onze ontgoocheling omdat het ontwerp van wet veel minder genereus is dan wij hadden gehoopt, zal de heer Luyten zich onthouden. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Wij stemmen nu over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Nous passons au vote sur l'ensemble du projet de loi.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

149 leden zijn aanwezig.

149 membres sont présents.

124 stemmen ja.

124 votent oui.

21 stemmen neen.

21 votent non.

4 onthouden zich.

4 s'abstiennent.

Derhalve is het ontwerp van wet aangenomen.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Il sera transmis à la Chambre des représentants.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Adriaenssens, Aerts, Antoine, Appeltans, Arts, Baert, Barzin, Belot, Bens, Mme Blomme, MM. Borremans, Bourgeois, Mme Cahay-André, MM. Capoen, Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claeys, Clerdent, Collignon, Content, Cooreman, Mme Coorens, MM. Crucke, De Beul, De Bondt, De Bremeacker, Decléty, de Clippele, De Cooman, Deghilage, Dehousse, Delloy, De Loor, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Deneir, Deprez, de Seny, De Seranno, de Wasseige, Deworme, De Wulf, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Diegenant, Dufaux, Duquesne, Egelmeers, Eicher, Erdman, Evrard, Falise, Flagother, Garcia, G. Geens, Geeraerts, Gevenois, Ghesquière, Gijss, Grosjean, Guillaume, Mme Hanquet, MM. Hatry, Henneuse, Henrion, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Houssa, Kelchtermans, Kenzeler,

Lallemand, Larcier, Jan Leclercq, Jean Leclercq, Leemans, Lenfant, Mme Lieten-Croes, MM. Lutgen, Mainil, Marchal, Matthys, Mme Mayence-Goossens, MM. Minet, Moens, Monfils, S. Moureaux, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Pécriaux, Peeters, Petitjean, Pinoie, Poulain, Pouillet, Priëls, Schellens, Schoeters, Spitaels, Mme Staels-Dompas, MM. Suykerbuyk, Swinnen, Taminiaux, Tant, Mmes Truffaut, Tyberghien-Vandenbussche, MM. Valkeniers, Vandekerckhove, Mme Van den Bogaert-Ceulemans, MM. Vandenhaute, Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van Hooland, Vanlerberghe, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Van Rompuy, Verhaegen, Verschueren, Weyts, Wintgens et Swaelen.

Neen hebben gestemd :

Ont voté non :

Mme Aelvoet, MM. Anthuenis, Bascour, Bosmans, Buchmann, Mme Dardenne, MM. De Backer, Declercq, Dierickx, Gryp, Mme Harnie, M. Janzegers, Mme Nélis, MM. Peetermans, Sprockeels, Vaes, Van Aperen, Van den Broeck, Vandermarliere, Vandersmissen et Van Thillo.

Onthouden hebben zich :

Se sont abstenus :

MM. Désir, Desmedt, Luyten et Seeuws.

De Voorzitter. — Dames en heren, ten gevolge van de aanname van het ontwerp van wet betreffende het statuut van de dienstplichtigen, vervallen de voorstellen van wet die aan de bespreking van het ontwerp waren toegevoegd.

Par suite de l'adoption du projet de loi relatif au statut des miliciens, les propositions de loi qui étaient jointes à la discussion du projet sont sans objet.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE AANPASSING VAN DE BEGROTING VAN HET MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1989

ONTWERP VAN WET HOUDENDE AANPASSING VAN DE BEGROTING VAN HET MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1989

Stemming

PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET DU MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉCONOMIQUES DE L'ANNÉE BUDGETAIRE 1989

PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET DU MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉCONOMIQUES DE L'ANNÉE BUDGETAIRE 1989

Vote

De Voorzitter. — Ik stel de Senaat voor één enkele stemming te houden over deze ontwerpen van wet in hun geheel.

Je propose au Sénat de se prononcer par un seul vote sur l'ensemble de ces projets de loi. (*Assentiment.*)

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

148 leden zijn aanwezig.

148 membres sont présents.

112 stemmen ja.

112 votent oui.

35 stemmen neen.

35 votent non.

1 onthoudt zich.

1 s'abstient.

Derhalve zijn de ontwerpen van wet aangenomen.

En conséquence, les projets de loi sont adoptés.

Het tweede zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Le second sera soumis à la sanction royale.

Het eerste zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Le premier sera transmis à la Chambre des représentants.

Ja hebben gestemd :

Ont voté oui :

MM. Adriaenssens, Aerts, Antoine, Appeltans, Arts, Baert, Belot, Bens, Mme Blomme, MM. Borremans, Bourgois, Buchmann, Mme Cahay-André, MM. Capoen, Cardoen, Cerehe, Chabert, Claeys, Collignon, Content, Cooreman, Mme Coorens, MM. Crucke, De Beul, De Bondt, De Bremaeker, De Cooman, Deghilage, Dehousse, Delloy, De Loor, Deneir, Deprez, de Seny, De Seranno, de Wasseige, Deworme, De Wulf, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Diegenant, Dufaux, Egelmeers, Eicher, Erdman, Evrard, Falise, Flagothier, Garcia, G. Geens, Geeraerts, Gevenois, Ghesquière, Gijs, Grosjean, Guillaume, Mme Hanquet, MM. Henneuse, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kelchtermans, Kenzeler, Lallemand, Larcier, Jan Leclercq, Jean Leclercq, Leemans, Lenfant, Mme Lieten-Croes, MM. Lutgen, Luyten, Mainil, Matthys, Minet, Moens, S. Moureaux, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Pécriaux, Peeters, Pinoie, Poulain, Pouillet, Priëls, Schellens, Schoeters, Spitaels, Mme Staels-Dompas, MM. Suykerbuyk, Swinnen, Taminiaux, Tant, Mmes Truffaut, Tyberghien-Vandenbussche, MM. Valkeniers, Vandekerckhove, Mme Van den Bogaert-Ceulemans, MM. Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van Hooland, Vanlerberghe, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Van Rompuy, Verhaegen, Verschueren, Weyts, Wintgens et Swaelen.

Neen hebben gestemd :

Ont voté non :

Mme Aelvoet, MM. Anthuenis, Barzin, Bascour, Bosmans, Clerdent, Mme Dardenne, MM. De Backer, Declercq, Decléry, de Clippele, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Désir, Desmedt, Dierickx, Duquesne, Gryp, Mme Harnie, MM. Hatry, Henrion, Houssa, Janzegers, Mme Mayence-Goossens, M. Monfils, Mme Nélis, MM. Peetermans, Petitjean, Sprockeels, Vaes, Van Aperen, Van den Broeck, Vandenhaute, Vandermarliere, Vandersmissen et Van Thillo.

Onthouden heeft zich :

S'est abstenu :

M. Seeuws.

De Voorzitter. — Ik verzoek de heer Seeuws de reden van zijn onthouding mede te delen.

De heer Seeuws. — Mijnheer de Voorzitter, ik ben afgesproken met mevrouw Herman.

M. Marchal. — J'aurais voulu voter oui, mais mon appareil n'a pas fonctionné.

M. le Président. — Il vous en est donné acte.

De heer Buchmann. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb per vergissing ja gestemd. Ik had neen willen stemmen.

De Voorzitter. — Akte wordt u daarvan gegeven.

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DES VOIES
ET MOYENS POUR L'ANNEE BUDGETAIRE 1990

Vote

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE RIJKSMIDDELEN-
BEGROTING VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1990

Stemming

M. le Président. — Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi contenant le budget des Voies et Moyens pour l'année budgétaire 1990.

Wij moeten ons nu uitspreken over het geheel van het voorstel van wet houdende de Rijksmiddelenbegroting voor het begrotingsjaar 1990.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

149 membres sont présents.

149 leden zijn aanwezig.

112 votent oui.

112 stemmen ja.

36 votent non.

36 stemmen neen.

1 s'abstient.

1 onthoudt zich.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het ontwerp van wet aangenomen.

Il sera soumis à la sanction royale.

Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Ont voté oui:

Ja hebben gestemd:

MM. Adriaenssens, Aerts, Antoine, Appeltans, Arts, Baert, Belot, Bens, Mme Blomme, MM. Borremans, Bourgois, Mme Cahay-André, MM. Capoen, Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claeys, Collignon, Content, Cooreman, Mme Coorens, MM. Crucke, De Beul, De Bondt, De Bremaeker, De Cooman, Deghilaage, Dehousse, Delloy, De Loor, Deneir, Deprez, de Seny, De Seranno, de Wasseige, Deworme, De Wulf, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Diegenant, Dufaux, Egelsemeers, Eicher, Erdman, Evrard, Falise, Flaghothier, Garcia, G. Geens, Geeraerts, Gevenois, Ghesquière, Gijs, Grosjean, Guillaume, Mme Hanquet, MM. Henneuse, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kelchtermans, Kenzeler, Lallemand, Larcier, Jan Leclercq, Jean Leclercq, Leemans, Lenfant, Mme Lieten-Croes, MM. Lutgen, Luyten, Mainil, Marchal, Matthys, Minet, Moens, S. Moureaux, Op 't Eynde, Paque, Péciaux, Peeters, Pinoie, Poulain, Pouillet, Priëls, Schellens, Schoeters, Spitaels, Mme Staels-Dompas, MM. Suykerbuyk, Swinnen, Taminiaux, Tant, Mmes Truffaut, Tyberghien-Vandenbussche, MM. Valkeniers, Vandekerckhove, Mme Van den Bogaert-Ceulemans, MM. Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van Hooland, Vanlerberghe, Van Nevel, Van-nieuwenhuyze, Van Rompaey, Van Rompuy, Verhaegen, Verschuere, Weyts, Wintgens et Swaelen.

Ont voté non:

Neen hebben gestemd:

Mme Aelvoet, MM. Anthuenis, Barzin, Bascour, Bosmans, Buchmann, Clerdent, Mme Dardenne, MM. De Backer, Declerck, Decléry, de Clippele, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Désir, Desmedt, Dierickx, Duquesne, Gryp, Mme Harnie, MM. Hatry, Henrion, Houssa, Janzegers, Mme Mayence-Goossens,

M. Monfils, Mme Nélis, MM. Peetermans, Petitjean, Sprockeels, Vaes, Van Aperen, Van den Broeck, Vandenhoute, Vandermarliere, Vandersmissen et Van Thillo.

S'est abstenu:

Onthouden heeft zich:

M. Seeuws.

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET GENERAL
DES DEPENSES POUR L'ANNEE BUDGETAIRE 1990

Vote

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE ALGEMENE UIT-
GAVENBEGROTING VOOR HET BEGROTINGSJAAR
1990

Stemming

M. le Président. — Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi contenant le budget général des Dépenses pour l'année budgétaire 1990.

Wij moeten ons nu uitspreken over het geheel van het ontwerp van wet houdende de Algemene Uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1990.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

144 membres sont présents.

144 leden zijn aanwezig.

109 votent oui.

109 stemmen ja.

34 votent non.

34 stemmen neen.

1 s'abstient.

1 onthoudt zich.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het ontwerp van wet aangenomen.

Il sera soumis à la sanction royale.

Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Ont voté oui:

Ja hebben gestemd:

MM. Adriaenssens, Aerts, Antoine, Appeltans, Arts, Baert, Belot, Bens, Mme Blomme, MM. Borremans, Bourgois, Mme Cahay-André, MM. Capoen, Cardoen, Cerexhe, Chabert, Claeys, Collignon, Content, Cooreman, Mme Coorens, MM. Crucke, De Beul, De Bondt, De Bremaeker, De Cooman, Deghilaage, Dehousse, Delloy, De Loor, Deneir, Deprez, de Seny, De Seranno, de Wasseige, Deworme, De Wulf, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Diegenant, Dufaux, Egelsemeers, Eicher, Erdman, Evrard, Falise, Flaghothier, Garcia, Geeraerts, Gevenois, Ghesquière, Gijs, Grosjean, Guillaume, Mme Hanquet, MM. Henneuse, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kelchtermans, Kenzeler, Lallemand, Larcier, Jan Leclercq, Jean Leclercq, Leemans, Lenfant, Mme Lieten-Croes, MM. Lutgen, Luyten, Mainil, Marchal, Matthys, Moens, S. Moureaux, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Péciaux, Peeters, Pinoie, Poulain, Pouillet, Priëls, Schellens, Schoeters, Spitaels, Mme Staels-Dompas, MM. Suykerbuyk, Swinnen, Taminiaux, Tant, Mmes Truffaut, Tyberghien-Vandenbussche, MM. Valkeniers, Vandekerckhove, Mme Van den Bogaert-Ceulemans, MM. Van Eetvelt, Van Hooland,

Vanlerberghe, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Van Rompuy, Verhaegen, Verschueren, Weyts et Wintgens.

Ont voté non :

Neen hebben gestemd :

Mme Aelvoet, MM. Anthuenis, Barzin, Bascour, Bosmans, Buchmann, Clerdent, Mme Dardenne, MM. De Backer, Declerck, Decléry, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Désir, Desmedt, Dierickx, Duquesne, Gryp, Mme Harnie, MM. Hatry, Henrion, Janzegers, Mme Mayence-Goossens, M. Monfils, Mme Nélis, MM. Peetermans, Petitjean, Sprockeels, Vaes, Van Aperen, Van den Broeck, Vandenhaute, Vandermarliere, Vandersmissen et Van Thillo.

S'est abstenu :

Onthouden heeft zich :

M. Seeuws.

De heer G. Geens. — Mijnheer de Voorzitter, ik had ja willen stemmen.

De Voorzitter. — Akte wordt u hiervan gegeven, mijnheer Geens.

PROPOSITION DE MODIFICATION DE L'ARTICLE 33BIS DU REGLEMENT DU SENAT

Vote

VOORSTEL TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 33BIS VAN HET REGLEMENT VAN DE SENAAT

Stemming

M. le Président. — Nous passons au vote sur la proposition de modification de l'article 33bis du règlement du Sénat.

Wij gaan over tot de stemming over het voorstel tot wijziging van artikel 33bis van het reglement van de Senaat.

— Cette proposition, mise aux voix par assis et levé, est adoptée.

Dit voorstel, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, wordt aangenomen.

M. le Président. — Notre ordre du jour d'aujourd'hui est ainsi épuisé.

Onze agenda van vandaag is hiermee afgewerkt.

ONTWERP VAN WET — PROJET DE LOI

Indiening — Dépôt

De Voorzitter. — De regering heeft ingediend een ontwerp van wet tot wijziging van artikel 19 van de nieuwe gemeentewet.

Le gouvernement a déposé un projet de loi modifiant l'article 19 de la nouvelle loi communale.

Dit ontwerp van wet zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Ce projet de loi sera imprimé et distribué.

Het wordt verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden.

Il est renvoyé à la commission de l'Intérieur.

INTERPELLATION — INTERPELLATIE

Demande — Verzoek

M. le Président. — M. Houssa désire interpellier le secrétaire d'Etat aux Affaires européennes et à l'Agriculture sur « le préjudice subi par la région herbagère dans l'attribution des quotas laitiers ».

De heer Houssa wenst de staatssecretaris voor Europese Zaken en Landbouw te interpellieren over « het benadelen van de weidestreek bij het toekennen van de melkquota ».

La date de cette interpellation sera fixée ultérieurement.

De datum van deze interpellatie zal later worden bepaald.

Le Sénat se réunira le mercredi 6 décembre 1989, à 14 heures.

De Senaat vergadert opnieuw op woensdag 6 december 1989, te 14 uur.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(La séance est levée à 17 h 45 m.)

(De vergadering wordt gesloten te 17 h 45 m.)